

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ.

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Δ΄

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1955

ΑΡΙΘ. 14-16

“ΑΝΑΖΩΠΥΡΕΙΝ ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ,,

Εἶναι πολὺ μεγάλη ὑπόθεσις νὰ εἶναι κανεὶς Ἱερεὺς. Ἐπισημος δηλ. ἐπὶ γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Αἰωνίου Θεοῦ, συνεχιστὴς τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ—τῆς σαρκωθείσης καὶ σταυρωθείσης θεότητος. Καὶ μάλιστα συνεργάτης Ἐκεῖνου! Καὶ αὐτῆς δὲ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ἀνωτέρα εἶναι, κατὰ τοὺς Πατέρας, ἢ τοῦ Ἱερέως ἐξουσία πνευματικῆ, «τέχνη τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν», ἐκτεινομένη καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ παρόντος προσκαίρου κόσμου. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θεωρῆται, οὔτε κὰν νὰ λέγεται, ἐπάγγελμα ἢ ἱερωτάτη αὐτῆ ἀποστολή.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐσημειώσαμεν ἄλλοτε καὶ ἡμεῖς εἰς τὸν «Ἐφημέριον» (ἔτος 1955, ἀριθ. φ. 7, σελ. 201) μερικὰς σκέψεις ἐξ ἀφορμῆς τῶν Ἱερατικῶν Συνάξεων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπέβλεψαν εἰς τὸ «ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα», τὸ ἱερατικόν, δι' ὅπερ τὴν καθιέρωσίν των ἐχαίρετίσαμεν μὲ ἐλικρινῆ ἐνθουσιασμόν.

Ἦδη, ὅτε ἔληξεν ἡ ἐφετεινὴ περίοδος τῶν Συνάξεων τούτων, εἰς τὴν τελευταίαν τῶν ὁποίων ἐτονίσθη διὰ μίαν εἰσέτι φοράν ἢ σημασία τοῦ πνευματικοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Ἱερέως, σκόπιμον ἐθεωρήσαμεν νὰ διατυπώσωμεν συμπληρωματικῶς μερικὰς ἀκόμη σκέψεις ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ διαδηλοῦμεν τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ βαθεῖαν ἱκανοποίησιν, ἣν ἠσθάνθημεν μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκ τῆς γενομένης λαμπρᾶς ἐργασίας, ἥς οἱ καρποί, ἄδηλοι ἴσως ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὑπάρχουν πάντως καὶ θὰ ἀναφανοῦν κάποτε ἐκδηλότε-

«Ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, δεσ καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος».

(Ἁπ. Παῦλος: Β' Κορινθ. 3,5-6)

ρον, διὰ νὰ δικαιώσουν, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, τοὺς σχόντας τὴν ὠραίαν πρωτοβουλίαν.

Ἄξιωθείς ὁ Ἱερεὺς τοιαύτης τιμῆς καὶ ἐπωμισθεὶς τὴν ὑψηλὴν διακονίαν, «ἦν οὔτε ἀγγέλοις οὔτε ἀρχαγγέλοις ἔδωκεν ὁ Θεός», προκειμένου, ὡς ἐτονίσθη, νὰ ὑπουργήσῃ εἰς τὴν μεγάλην ὄντως ὑπόθεσιν τῆς σωτηρίας ψυχῶν, εἶναι φανερόν πόσον πρέπει νὰ ἐπιμελῆται τοῦ ἰδικοῦ του, πρωτίστως, πνευματικοῦ καταρτισμοῦ. Νὰ καλλιεργῇ δηλ. τὴν ἐσωτερικὴν του ζωὴν, τὴν πνευματικότητά του. Ὑπογραμμίζομεν καὶ πάλιν τὸ τοῦ Ναζιανζηνοῦ, «ἀ γ ι α σ θ ῆ ν α ι (δεῖ πρῶτον) καὶ (εἶτα) ἀ γ ι ἄ σ α ι ν». Συναφῶς ὁ ἱερεὺς Χρυσόστομος ἀποφαίνεται: «Χρῆ τὸν ἱερωμένον, ὥσπερ ἐν αὐτοῖς ἐστῶτα τοῖς οὐρανοῖς μεταξὺ τῶν δυνάμεων, οὕτως εἶναι καθαρόν». Αὐτόνοητον, ὅτι τὸ ἠθικόν του ποῖον δεόν νὰ εἶναι πολὺ ἀνώτερον τῆς στάθμης τῆς κοινωνίας, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ζῆ καὶ κινεῖται. Τὸ ἀντίθετον εἶναι ἀληθινὴ κατάρτα καὶ διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ δι' αὐτὸν τὸν ἴδιον.—Νὰ εἶναι τοιοῦτος πρέπει κατὰ τὸν χαρακτήρα, ὥστε «μηδαμοῦ κίβδηλον ἦχεῖν ἢ ὑπόχαλκον, μηδὲ φέρειν τι ὕλης τῆς χείρονος καὶ θερμότερου πυρὸς ἀξίαν» (Γρηγόριος). Καὶ κατὰ τὸν Χρυσόστομον: «Ἱερέως ψυχὴν δεῖ τῶν ἀκτίνων αὐτῶν καθαρωτέραν»! Αὐστηρὸς ὁ λόγος!... Ὅσον ὅμως καὶ ἂν φανῇ ὑπερβολικὴ ἡ ἀξιῶσις αὕτη τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, προξενούσα ἱλιγγον εἰς τὴν σκέψιν μας, παραμένει ἐν τούτοις καὶ πάλιν ἐπιτακτικὸν τὸ καθήκον τοῦ Ἱερέως νὰ πλησιάσῃ, κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς τὸ διαγραφέν τοῦτο ἰδεῶδες, τὸ ὁποῖον, ἄλλως τε, πολλοὶ εὐτυχῶς ὑπῆρξαν εἰς τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ σήμερον ὑπάρχουν, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸ ἐπραγματώσαν, καὶ πρῶτοι καὶ καλλίτεροι αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀξιοῦντες τ' ἀνωτέρω μεγάλοι Πατέρες μὲ τὰς ἐξηγιασμένας ὄντως καὶ φωτεινάς προσωπικότητάς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀκριβῶς ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὸ θάρρος νὰ διατυπώνουν αὐτὰς τὰς δεοντολογικὰς ἀποφάνσεις των. Ἡ θεόπνευστος παραγγελία «ἄγιοι γίνεσθε» ἀφορᾷ πρωτίστως τὸν Ἱερέα, ὁ ὁποῖος ἢμπορεῖ κάλλιστα νὰ τὸ ἐπιτύχῃ, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσῃ ἀποφασιστικῶς.

Ἄρκεῖ νὰ εἶναι «ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, ὃς οὐκ ἔλαβε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ». Ἄρκεῖ ν' ἀγωνίζεται διὰ νὰ ζῆ «κατὰ πνεῦμα, φροντίζων ἵνα μὴ ποτε ἔρημον αὐτὸν καταλαμβάνῃ τὸ πνεῦμα». Δὲν εἶναι βεβαίως καὶ ὁ Ἱερεὺς ἄυλος καὶ ἄσαρκος. Συνδεδεμένος μὲ τὴν ὕλην καὶ τὰ συμπαρομαρτοῦντα αὐτῇ, πορεύεται τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του ἐν μέσῳ τῶν ὕλικῶν

«Ἵπάγετε· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων».
(Ὁ Κύριος: Λουκ. 10,3)

ἀναγκῶν καὶ ἀδυναμιῶν. Δὲν εἶναι ἐπομένως δυνατόν παρὰ νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὴν ὕλην. Ἡμεῖς ὅμως τὴν ἀκρότητα καὶ μονομέρειαν, εἰς τὴν ὁποίαν καταντοῦν πολλοὶ ἐξ ἡμῶν, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπισημάνωμεν πρὸς ἀποφυγὴν. Διότι ἀρκετὰ ζῶμεν μὲ τὴν ὕλην καὶ διὰ τὴν ὕλην. Ἄς ὑψωθῶμεν καὶ εἰς τὰς σφαίρας τοῦ πνεύματος. Ἐχει καὶ αὐτὸ τὰ δικαιώματά του. Ἐὰν δὲ τοῦτο ἰσχύη διὰ πάντα χριστιανόν, πολλῶ μᾶλλον ἐπιβάλλεται, προκειμένου περὶ τοῦ κληρικοῦ, ὅστις δέον νὰ κάμνη τὴν ὀρθὴν ἐν προκειμένῳ ἀξιολόγησιν. Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ τηρῇ καὶ τὸ ἐπίκαιρον χρυσοστομικὸν σύνθημα: «Ἐχου τῶν πνευματικῶν, ὑπερόρα τῶν βιοτικῶν».

Ἀπαξ ἐφορέσαμεν τὸ ράσον, δὲν ἀνήκομεν πλέον εἰς ἑαυτούς, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς χριστιανούς μας. Διὰ τοῦτο τὸ ράσον αὐτὸ δέον ἀπαραιτήτως νὰ σκεπάζῃ ἓνα ἅγιον, νὰ εἶναι καὶ ἠθικῶς καθαρὸν καὶ διαφανές, ἡ δὲ ζωὴ μας μία συνεχῆς θυσία πνευματικῆ, εὐάρεστος τῷ Θεῷ, ἡμεῖς δὲ καθарοὶ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν οὐ μόνον Ἐκεινοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρώπων, «ἐπιτελοῦντες ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ».

Ὁ Baunds εἰς τὸ θαυμάσιον βιβλίον του, «Δύνομις διὰ τῆς προσευχῆς», ἀναφερόμενος εἰς τὸ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ λεγόμενον, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι Ἀρχιερεῖς εἶχον ἐπιγεγραμμένον ἐπὶ τοῦ στήθους των καὶ ἐπὶ χρυσοῦς προμετωπίδος τὰς λέξεις «Ἀγιότης τῷ Κυρίῳ», παρατηρεῖ προσφυῶς, ὅτι ἀσυγκρίτως περισσότερον οἱ ἱερεῖς τῆς Χάριτος δέον νὰ ἔχουν τὸ ἔμβλημα τοῦτο ὡς πραγματικότητα ἐν τῇ ψυχῇ των καὶ νὰ τὸ ζοῦν, διότι ἀποτελεῖ κρᾶζουσαν αἰσχύνην διὰ τὴν χριστιανικὴν ἱερωσύνην, τὸ νὰ εἶναι κατωτέρας ποιότητος κατὰ τὴν ἀγιότητα ἀπὸ τὴν ἰουδαϊκὴν ἱερωσύνην. Εἶναι τοῦτο κάτι, ποῦ πρέπει νὰ προσέξωμεν ὅλοι, ὅσοι ἠξιώθημεν νὰ χρισθῶμεν Ἱερεῖς τοῦ Ὑψίστου. Ὁρθῶς ἔχει παρατηρηθῇ, ὅτι καλεῖται ὁ Ἱερεὺς νὰ ζῇ ὡς ἄλλος Χριστὸς διὰ τὴν δόξαν τοῦ Πατρὸς, τοῦ Ὁποίου «τὸ ἔργον νὰ τελειώσῃ», τὸ ἔργον τ. ἔ. τῆς σωτηρίας ψυχῶν, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν. Ἡ μᾶλλον, νὰ ζῇ ἐντὸς αὐτοῦ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς! Τὸ ὑπέροχον ἐκεῖνο βίωμα τοῦ Παύλου «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς» πρέπει νὰ γίνῃ καὶ ἰδικόν του εὐλογημένον βίωμα. Ἡ ζωὴ του θ' ἀποβῇ τότε «ἐπιστολὴ Χριστοῦ». Καί, ἵνα ὀμιλήσωμεν περισσότερον συγκεκριμένως:

Ἀνθρωπος βαθείας πίστεως, ἀλλὰ καὶ ἀγάπης θερμῆς καὶ

«Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴδὲ ὑποδήματα...».
(Λουκ. 10,4)

εἰλικρινούς, πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἱερέυς. Ἡ ἀδίστακτος καὶ ἀβραμιαία πίστις καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ θὰ τὸν παρακολουθοῦν παντοῦ καὶ πάντοτε, παρακολουθούμενα ὅμως καὶ ταῦτα ἀπὸ τοὺς ἀναλόγους καρπούς, τοὺς ὁποίους ἀπαριθμεῖ ὁ πνευματέμφορος Ἀπόστολος ὡς «καρπούς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. 5,22). Ἡ ἀγνότης λ.χ., ἡ ταπεινώσις, τῆς ἀγάπης τὰ ἔργα, δέον νὰ τὸν διακρίνουν, νὰ τὸν ἀναδεικνύουν ἀνεπαίσχυντον ἐργάτην πνευματικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ θεοκίνητος σκέψις του καὶ ἡ καρδιά του, ἡ πάλλουσα τοὺς ἱερωτάτους παλμούς διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὸν συνάνθρωπον, θὰ ὠθοῦν τὴν βούλησίν του εἰς ἐπιτέλεσιν τοῦ καλοῦ. Ἄγνος θὰ εἶναι ὄχι μόνον κατὰ τὸν σῶμα (τὸ ὁποῖον νὰ θεωρῆ ὡς ἀληθῆ τοῦ Πνεύματος ναόν), ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν εὐρυτέραν καὶ ὠλοκληρωμένην ἔννοιαν τῆς λέξεως ἀγνότης, Διότι ἀνήθικος εἶναι καὶ ὁ ἐγωΐστης καὶ ἐπηρεμένος καὶ φιλάργυρος, ὅστις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη τὸν Χριστὸν ἐντὸς του, ἀφοῦ λατρεύει ἄλλας θεότητας, τὸ εἶδωλον τοῦ ἐγὼ του, τὸ χρῆμα καὶ εἴτι ἄλλο. Περιττὸν νὰ τονισθῆ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν ψυχὴν ἡ ἐπάρατος ὑποκρισία, ἡ μόνον ἐπιφάνειαν πνευματικότητος διαθέτουσα, μακρὰν ἢ διπλῆ ζωὴ. Εἶναι θλιβερά ἢ διαπίστωσις, ὅτι μερικοί, δυστυχῶς, ἀπὸ ἡμᾶς, ἐνῶ προσήλθομεν εἰς τὸν Κλῆρον μετὰ τὴν ζῆλον εἰλικρινῆ διὰ νὰ ζήσωμεν τὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος, ὅμως μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἐσυνηθίσαμεν—ὡ κατηραμένη «ἐξοικαίωσις»!...—ἐξητμίσθη ὁ πρῶτος ἐκεῖνος φλογερὸς ζῆλος καὶ διὰ νὰ τηρήσωμεν τὰ προσχήματα τοποθετοῦμεν τὴν μάσκαν τῆς ὑποκρισίας καὶ ἐπιτηδεύσεως. Ἀκόμη καὶ εἰς τὸν τόνον τῆς φωνῆς των κατὰ τὰς συνομιλίαις των προσδίδουν μερικοὶ ἕνα τόνον ἐπιτηδευμένης ἱεροπρεπείας, πού δὲν ἔχει ἀντίστοιχον ἀντίκρουσμα ἀληθινῆς πνευματικότητος εἰς τὴν ψυχικὴν των ζωὴν. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξαπατήσωμεν ποῖον; Τὸν λαόν; ἢ τὸν Θεόν; Ἡ κιβδηλεία πάντως δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ φανῆ κάποτε, διότι ὁ λαὸς ἔχει τὴν καταπληκτικὴν διαίσθησίν του. Ὑπεράνω δὲ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐπιτέλους ἐξαπατῶνται ἐνίοτε, ἴσταται ὁ παντεπόπτης Θεός, ὅστις «οὐ μυκτηρίζεται». Μὴ λησμονῶμεν δέ, ὅτι «φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος»!

*

Δὲν θὰ ἐνδιατρίψωμεν διὰ μακρῶν καὶ εἰς τὰ στοιχεῖα τὰ προάγοντα τὴν ἐσωτερικὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ Ἱερέως. Εἶναι αὐτὰ γνωστά. Μερικὰς μόνον προχειροὺς σχέψεις θὰ διατυπώσωμεν

«Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ».
(Λουκ. 10,16)

διά τινα ἐξ αὐτῶν, ἐφ' ὅσον περιελήφθησαν εἰς τὸ α' θέμα τῶν εἰσηγήσεων τῶν προειρημένων Ἱερατικῶν Συνάξεων.

Ἡ π ρ ο σ ε υ χ ῆ πρῶτον. Ἀπὸ τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἐντευξίν, τὴν ἀτομικὴν ἐννοοῦμεν, θὰ ἀρχίζῃ καὶ με αὐτὴν θὰ τελειώσῃ τὴν ἡμέραν του, ἀλλὰ καὶ κάθε πνευματικὴν του προσπάθειαν καὶ ἐξόρμησιν ὁ λευϊτῆς τῆς νέας Χάριτος. Πρὶν ὁμιλήσῃ με τοὺς ἀνθρώπους, θὰ συνομιλή με τὸν Θεόν, κάθε πρῶτ. Θερμὸς προσευχητῆς αὐτός, δέον νὰ μένῃ ἐπὶ πολὺ μόνος με Ἐκεῖνον, διὰ τὸν πνευματικόν του ἀνεφοδιασμόν. «Ἐπὶ τῶν γονάτων» θὰ εὐρίσκεται συχνάκις, ὅπως οἱ Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας ἅγιοι κληρικοί, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐσχημάτιζαν λάκκους εἰς τὸ δάπεδον καὶ ρόζους εἰς τὰ γόνατα καὶ τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν καὶ οἱ ὅποιοι ἐξῆσαν, διὰ τοῦτο, εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ζῶν ὄντως δημιουργικῆν. Πράγματι «τρέχει κανεὶς περισσότερον γονατιστὸς παρὰ ὄρθιος»...

Θὰ μελετᾷ λιπαρῶς τὴν Ἄ γ. Γ ρ α φ ῆ ν, δεῦτερον. Διὰ τὸν ἑαυτὸν του πάλιν, διὰ τὸν ἰδικόν του πνευματικόν καταρτισμόν, πρωτίστως. «Ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων», θὰ ποτίζεται πλουσίως ἀπὸ τὸν θεόγραφον λόγον. Ἡ παρατηρουμένη, δυστυχῶς παραμέλησις τοῦ στοιχείου τούτου ἀπὸ μέρους κληρικῶν τινῶν ὀφείλεται, ἴσως, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ εἰς τὸ ὅτι οὗτοι, ὑποχρεούμενοι κατὰ τὴν κοινὴν λατρείαν ν' ἀναγινώσκουν τὰ καθιερωμένα ἐπισήμως ἁγιογραφικὰ κείμενα εἰς ἐπήκοον τῶν ἐκκλησιαζομένων, σχηματίζουν, ὡς φαίνεται, τὴν ἀντίληψιν, ὅτι δὲν ἔχουν ἀνάγκην τῆς κατ' ἰδίαν μελέτης τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ (*).

Ἄλλὰ καὶ νὰ ἐξομολογήται πρέπει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἱερεὺς καὶ ὄχι μόνον νὰ ἐξομολογῇ τοὺς ἄλλους. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ νομιζώμεν, ὅτι ὁ κληρικὸς ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐξαγόρευσιν τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων, ἐπειδὴ δέχεται τὴν ἐξαγόρευσιν τῶν τοῦ λαοῦ ἁγνοημάτων».

Διότι τότε θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν ἡ παροιμιώδης φράσις: «ἄλλων ἱατροί, αὐτοὶ ἔλκεσι βρύνοντες».

Ἡ σφαλερὰ ὅμως αὐτῇ ἀντίληψις ἀναποφεύκτως ἐπιφέρει

(*) Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὴν σχετικὴν εἰσηγήσιν εὐλαβῆς μνεῖα τῆς σεμνῆς μορφῆς τοῦ αἰδιμίμου Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μακρῆ, ὅστις ἐμελέτα ὅσον ὀλίγοι τὴν Βίβλον καὶ ἐκεῖθεν ἤντλει δύναμιν καὶ κατευθύνσεις πρωτίστως διὰ τὸν ἀτομικόν του καταρτισμόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ πλουσιωτάτου ὄντως πνευματικοῦ ἔργου του.

«Ἐπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου». (Λουκ. 10,17)

ὄδυνηράς καὶ θανασίμους διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἱερέως συνεπειάς.
Ἐξηγνησμένους λοιπὸν καί, οὕτως εἰπεῖν, ἀποπνευματωμένους ὁ Ἱερεὺς θὰ προσέρχεται ἕτοιμος εἰς τὴν θ. Λειτουργίαν, διὰ τὴν εὐλαβῆ τέλεσιν τῆς ὁποίας χαρακτηριστικώτατα λέγει ὁ Θ. Κέμπις: «Γνωρίζομεν πολὺ καλὰ πόσον ἀπλοῖ καὶ καθαροὶ πρέπει νὰ εἶναι οἱ ὀφθαλμοί, οἱ ὁποῖοι βλέπουν τόσον συχνὰ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ πόσον καθαροὶ πρέπει νὰ ὑψώνωνται πρὸς τὸν Οὐρανὸν αἱ χεῖρες, αἱ ὁποῖαι ψαύουν ἀπαύστως τὸν Δημιουργὸν οὐρανοῦ καὶ γῆς»!

Σὺν τοῖς ἀνωτέρω, ὁ διαρκὴς φόβος τοῦ Θεοῦ, τέλος, καὶ ἡ μ ν ε ἰ α τ ο ῦ θ α ν ά τ ο υ πολὺ θὰ συμβάλλουν εἰς τὴν τόνωσιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἱερέως, ὅστις «περιεζωσμένος τὴν ὀσφύν» καὶ ἐγρηγορῶν πάντοτε, ὅ,τι δῆποτε σκέπτεται, λέγει ἢ πράττει ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Κυρίου, θὰ τὸ κάμνη «μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτοῦ σωτηρίαν κατεργαζόμενος», θὰ «τρέχη τὸν προκείμενον αὐτῷ πνευματικὸν ἀγῶνα», θεωρῶν τὰ πάντα ὑπὸ τὴν ἔοψιν τῆς αἰωνιότητος («sub specie aeternitatis»), διὰ νὰ κατορθώσῃ διὰ τῆς ἰδικῆς του βεβαίως ἐντατικῆς, ὡς ἐλέγχθη, πνευματικῆς προσπάθειας, ἐν συνδυασμῷ ὅμως μετὰ τῆς «ἀνωθεν ροπῆς» νὰ «πληροφορήσῃ τὴν διακονίαν του» (Β' Τιμόθ. 4,5), ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν «δοξάσῃ» (Ρωμ. 11,13), πρὸς δόξαν τοῦ Ἀρχιεπίσκοπου Χριστοῦ.

ΧΡΥΣ. ΑΝΘΟΥΣΗΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐπὶ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐδημοσιεύθη τῇ 15ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ. εἰς τὴν ἔγκριτον ἀθηναϊκὴν ἡμερῖδα «Ἐθνικὸς Κήρυξ» τὸ ἐπόμενον κύριον ἄρθρον, ὅπερ ἀναδημοσιεύομεν ἐνταῦθα, χάριν ὧσων δὲν ἔπυχε νὰ τὸ ἀναγνώσῃ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ θεωροῦμεν χρέος μας νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ νὰ συγχαρῶμεν διὰ τὴν ὄλην ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς δικαίαν καὶ ἀγαθὴν διάθεσιν, ἣ ὁποία τὸ διακρίνει.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν τὸ προτελευταῖον φύλλον τοῦ δεκαπενθημέρου περιοδικοῦ τοῦ ὀρθοδόξου ἐνοριακοῦ κλήρου «Ὁ Ἐφημέριος». Τὸ περιοδικὸν εἶναι ἐκδοσις τοῦ ἐπισήμου δελτίου «Ἐκκλησία». Εἰς τὴν θέσιν τοῦ κυρίου ἁρθρου δημοσιεύεται ἓνα ἄρθρον συνεργάτου τοῦ περιοδικοῦ, ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος.

«Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα...».
(Λουκ. 10,18)

Τὸ θέμα εἶναι φλέγον: Πρόκειται διὰ τὴν σκανδαλοθηρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπιδίδονται κατὰ καιροὺς καὶ ἰδίως τοὺς τελευταίους μῆνας, πλεῖσται τῶν ἐλληνικῶν ἑφημερίδων. Ὑποπτα στοιχεῖα προσφέρονται εἰς τὸ Κοινὸν καὶ διασύρεται ἡ Ἐκκλησία.

Δι' ὅσα καλὰ κάνουν αἱ χιλιάδες τῶν ἱερωμένων μας, δὲν ἐγράφη οὔτε γράφεται ποτὲ οὔτε λέξις. Τοῦναντίον γίνεται εὐφροσύνης δεκτὴ κάθε σπερμολογία, κάθε συκοφαντία, κάθε ψεῦδος, στρεφόμενον ἐναντίον οἰουδήποτε κληρικοῦ, καὶ μεγαλοποιεῖται καὶ διασαλπίζεται καὶ διατυμπανίζεται. Οὔτε αὐτὴ ἡ Ἱερά Σύνοδος δὲν εὐρίσκει χάριν. Ὅπου τυχὸν ἡ ἐπιβολὴ καὶ ἡ τήρησις τῶν θρησκευτικῶν κανόνων, τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς οἰουσδήποτε ἐκτραχηλισμούς, αἱ ἑφημερίδες συντάσσονται μὲ τοὺς αὐτοὺς τοῦς πάσης ἐκτροπῆς καὶ ἀνοίγουν πόλεμον κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Τὴν πλήττουν, προσπαθοῦν νὰ τὴν διασύρουν, τὴν κατασπιλῶνουν.

Τοῦτο ἔχει καταστῆ πλέον μία ἀντιχριστιανικὴ συνήθεια. Ἄλλ' ἰδοὺ τί γράφει τὸ ἄρθρον:

«Διαβάξω, ὅπως καὶ τόσοι ἄλλοι, τὰς ἑφημερίδας. Βλέπω, μὲ ἰδιαιτέραν θλίψιν, νὰ πληροφορῆται ὁ λαὸς μας, καὶ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, γεγονότα, συμβαίνοντα, κατὰ τοὺς συντάκτας τῶν ἑφημερίδων, ἐντὸς τοῦ περιβάλλου τῆς Ἐκκλησίας μας, τὰ ὁποῖα οἱ ἴδιοι κατόπιν ἀνασκευάζουν. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ κακὸν ἔχει γίνε. Ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ αἱματοπότιστος Ἐκκλησία, ἀπὸ πρῶτας μέχρι ἐσπέρας καὶ κάθε ἡμέραν, στέκεται ὑπόδικος ἐναντι τοῦ λαοῦ μας, μὲ ὅσα κατὰ τῶν ὀργάνων τῆς γράφονται, ἄλλα ἀληθῆ καὶ ἄλλα παντελῶς στεροῦμενα βάσεως. Διότι ὁ λαός, ὁ πολὺς λαός, δὲν ἔχει τὴν δύναμιν, τὴν ἰκανότητα, νὰ διαστείλῃ (ἴσως καὶ δὲν τὸν συμφέρει νὰ κάμῃ τὴν διαστολὴν αὐτὴν) τὸν ἅγιον θεσμὸν ἀπὸ τοὺς ὑπῆρέτας του. Ἔτσι εἰς μίαν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία ἀγωνίζεται νὰ ἐγερθῇ ἐκ τῶν τόσων πολλαχόθεν κτυπημάτων, ποὺ τῆς κατεφέρθησαν, ὁ ἐλληνικὸς τύπος (νὰ εἴπωμεν χωρὶς νὰ τὸ ἀντιλαμβάνεται;) πιάνει τὰ χεῖρα καὶ τὰ πόδια, ἀλλὰ καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς λέγει ἐγκληματικὰ «ἐδῶ κάτσε..., ἔτσι σὲ θέλω».

Καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἀρθρογράφος προσθέτει τὰ ἐξῆς:

«Μὲ πόνον πολὺν χαράσσω τὰς γραμμάς αὐτάς, κατόπιν τῶν ὅσων διαβάξω, μὴ διεκδικῶν καὶ μοναδικῶς τὴν ἀρμοδιότητα.

«Ἄπλετον φῶς εἰς τὰ ἐγκλήματα τῶν κληρικῶν», εἶναι τὸ σύνθημα τῶν ἑφημερίδων. Καὶ βεβαίως οὐδεὶς θὰ ἐδέχτο νὰ καλύπτονται ταῦτα. Ἄλλ' ὑπὸ τίνων, καὶ πῶς, καὶ διὰ τίνα σκοπὸν πρέπει νὰ ἀποκαλύπτονται; Διότι εἶναι ἐγκληματικὸν νὰ παραβλέπωνται ἐνέργειαι, ἔστω πρὸς ἀποκάλυψιν γεγονότων, ὅταν αὐταὶ προκαλοῦν ἀνεπανόρθωτον φθοράν, εἰς τὰς συνειδήσεις τοῦ λαοῦ.

«Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε, ὅτι τὰ δαιμόνια ὑμῖν ὑποτάσσεται...».
(Λουκ. 10,20)

»Νὰ εἰσέλθῃ ὁ Εἰσαγγελεὺς εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον καὶ νὰ δικάζῃ ἐκεῖνος τὰ σφάλματα τῶν κληρικῶν, διότι οἱ Ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἄλλοι κληρικοί εἶναι ἀνίδεοι καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀποδώσουν δικαιοσύνην», φωνάζει μία σοβαρὰ καθημερινὴ ἐφημερὶς τῶν Ἀθηνῶν. «Τὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ γίνῃ τουριστικὸν κέντρον», παρατηρεῖ εἰς ἄλλο φύλλον ἢ ἰδίᾳ ἐφημερὶς. Καὶ εἰς ἄλλας ἡμερομηνίας, ἀκούσατε: Πρὸς Θεοῦ μὴ ἡ Ἐκκλησία πειράξῃ τὸν καρνάβαλον, τὸν προστατευόμενόν της.

»Καὶ ἡ «συνηγορία»... ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζεται.... «Μὴ πειραχθῆ, Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ὁ κ. Καζαντζάκης, καὶ φανῆς ἀναχρονιστικὴ!» Ὁ Καζαντζάκης, ὁ ὕβριστὴς καὶ βλάσφημος τοῦ προσώπου τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Θεανθρώπου Σωτήρος μας (τὸν αἰσθάνονται ἄρα γε ὡς προσωπικόν των Σωτῆρα οἱ ταῦτα γράφοντες;) εἶναι «πνευματικὸν κεφάλαιον» καὶ... ἀλλοίμονον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν (ποῦ ἐφθάσαμεν!) ἂν τὰ βάλῃ μαζί του!».

Πρόκειται πράγματι περὶ καθαρᾶς ἀντικληρικῆς ἐκστρατείας, ἐνίων ἐφημερίδων, ὀφειλομένης σὲ διάφορα αἷτια. Πρῶτα - πρῶτα, τὴν ὑποκινεῖ ὁ κομμουνισμός. Ἄν ἡ Ἐκκλησία κυριαρχήσῃ, ὁ κομμουνισμός σβήνει. Ἡ Θεὸς ἡ Μαμωνᾶς. Ἐπειτα, συντρέχουν οἱ πάσης φύσεως ἀριστεροί, οἱ ψευτοπροοδευτικοί, οἱ γελοῖοι. Ὅποιος ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἀξίζει τίποτε— κανεὶς δὲ δὲν ἀξίζει—νομίζει, ὅτι κάνει θαυμαστὴν ἐπίδειξιν, ἂν δείξῃ τόσῃ «προοδευτικότητά», ὥστε νὰ περιφρονῇ καὶ νὰ κλωτσᾷ τὶς «ὀπισθοδρομικότητες» τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἶδατε τί θόρυβος ἔγινε διὰ τὸν μέγαν καὶ ὑπερμέγαν Καζαντζάκη; Ὁ κενὸς αὐτὸς λογοκόπος, ποῦ ἔχει περιεχόμενον μηδέν, ἐπειδὴ εἶναι κενὸς καὶ ἐπειδὴ ἔχει μηδέν περιεχόμενον, εὐρῆκεν ὡς εὐκολον ἐπίδειξιν νὰ ἐκδηλώσῃ ἀντιχριστιανισμόν καὶ ἀντικληρισμόν. Μόλις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπελήφθη κατὰ καθήκον τοῦ θέματος, ἐξεσηκώθησαν ὅλοι οἱ ἀριστερίζοντες πολιτικοὶ καὶ οἱ παντὸς χρώματος ψευτοδιανοούμενοι, διὰ νὰ σκιαμαχήσουν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὲρ τῆς «ἐλευθερίας τοῦ πνεύματος». Ἄλλως τε—κατὰ τὴν ἀποψίν των—λογοτέχνης εἶναι ὁ Καζαντζάκης. Ἐξέστι τοῖς δῆθεν λογοτέχναις ἀσχημονεῖν.

Εἰς τὴν ἐκστρατείαν συντρέχουν κατὰ τόπους, διὰ λόγους κομματικῆς ἰδιοτελείας, καὶ διάφοροι, ὅχι βέβαια ἔθνικῶς ὀρθόδοξοι, τοπικοὶ κομμουνιστικοὶ παράγοντες, οἱ ὅποιοι πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσουν ἔνοχα συμφέροντα διὰ τῆς προσπαθείας των,

«...χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς». (Λουκ. 10,20)

ὅπως καθυποτάξουν διὰ τρομοκρατήσεως τοὺς ἐπιτοπίους λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας ἢ ἐλαττώσουν τὴν αἴγλην τῆς.

Μεταξὺ τῶν χιλιάδων λειτουργῶν δὲν ὑπάρχει, ἄρά γε, κανεὶς ποὺ νὰ μὴ πράξῃ ποτέ του τίποτε ἀντίθετον πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνες; Καὶ μεταξὺ ὄλων αὐτῶν τῶν ἀξίων δὲν εὗρεθῃ, ἄρά γε, ποτέ κανέναν μὴ ἀξίος;

Ὅ,τι ὅμως καὶ ἂν δεχθῶμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἐρωτᾶται: Τί σχέσιν ἔχει μὲ τὴν προσπάθειαν βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς τοῦ Κλήρου ἢ ἀντιχριστιανική, ἢ συκοφαντική, ἢ κακοήθης προσπάθεια, ποὺ ἐκδηλοῦται ἀπὸ τινος τόσον συχνά; Ἡ μήπως αὐτὴ ἢ προσπάθεια καταρρίψεως τοῦ γοήτρου τοῦ Κλήρου καὶ κατασπλώσεως τῆς αἴγλης του, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ σχηματισθῇ καλύτερα διαδοχὴ ἐν τῷ ἱερατείῳ;

Ὁ ἀρθρογράφος τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Ἐφημέριος» γράφει σχετικῶς:

«Καὶ ἐρωτῶμεν: Κύριε στηλιτευτὰ τῆς Ἐκκλησίας, γράφεις τόσα κατὰ τοῦ κακοῦ Κλήρου, ποὺ τὰ πλεῖστα ἀποδεικνύονται ἀβάσιμα. Οὔτε λέξιν, ἢ κατὶ σπανίως διὰ τὸν καλὸν Κλῆρον! Μὰ... οἱ σημερινοὶ καλοὶ ἢ κακοὶ κληρικοὶ θὰ περάσουν, θὰ φύγουν καὶ θὰ ἔλθουν οἱ νέοι...

»Τί κάμνεις λοιπὸν διὰ τὴν διαδοχὴν, διὰ τοὺς νέους; Ἐ, λοιπόν, ἄς τὸ ἀκούσωμεν ἀπὸ ἑνα ἐπαρχιώτην Χριστιανόν, ἔτσι δὲν οἰκοδομεῖται ἡ Ἐκκλησία, δὲν κερδίζεται ἡ νεότης ἀπ' αὐτήν, δὲν ἐτοιμάζεται διαδοχὴ. Καὶ θὰ ἦτο ἡ κατάστασις ἀπελπιστική, ἂν τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα δὲν ἐκαλλιέργουν τὴν νέαν φυτεῖαν, ποὺ, παρ' ὅλους τοὺς φιλο... ἐκκλησιαστικοὺς παγερούς ἀνέμους, ἐπιζῆ ἠθάλουσα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Καὶ συνεχίζει ἔπειτα, ὀρθότατα, ὁ ἀρθρογράφος:

«Διατί τόση μελάνη διὰ τὸ κακόν, τὸν ἔλεγχον, τὴν ἀποκάλυψιν καὶ καθόλου διὰ τὸν ἀνακαινισμόν; Ἡ, τοῦλάχιστον, διατί μαζὶ μὲ τὸν ἔλεγχον δὲν παρουσιάζεται καὶ ἡ φιλόστοργος οἰκοδομὴ, ἥτις τοῦναντίον παρακωλύεται; Παρεκτός καί, ἂν οἰκοδομὴ λέγεται ἢ ὑπὸ δειξίς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, νὰ μὴ γίνεται «ἀντικαρναβαλική» ἢ «ἀντικαζαντζακική». Καὶ γράφονται ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν προχειρότητα καὶ μὲ τὴν συνειδήσιν τῆς ἐνισχύσεως... τῆς Ἐκκλησίας; Ὁ ἡνυόμην, τοῦλάχιστον, ἢ τελευταία αὐτὴ πίστις νὰ μὴν ὑπάρχῃ εἰς τὰς συνειδήσεις τῶν γραφόντων... Καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν... εἶναι μαθημένη... Ἐτσι θὰ διέρχεται, διὰ μυρίων ἐμποδίων, καὶ σωστικὴ κίβωτος θὰ προχωρῇ ἀποκαθαιρομένη καὶ ἀνακαινιζομένη, διότι Κύριος ὁ Θεὸς ζῆ δι' αὐτῆς καὶ ἐν αὐτῇ καὶ οὐ καθεύδει...».

Θὰ ἦτο εὐτύχημα ἂν, αἱ ἐφημερίδες πρὸ πάντων, ἔκαναν τὴν μεγάλην θυσίαν νὰ παραιτηθῶν τῆς δεκαρολόγου σκανδαλοθηρίας

«Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν...».
(Λουκ. 10,21)

των εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κλήρου. Δὲν ἔχομεν ἄλλους στύλους τῆς ἠθικῆς, τῆς κοινωνικῆς, τῆς ἐθνικῆς μας ὑπάρξεως, οἱ ὅποιοι νὰ ἀντικαταστήσουν τὸν γιγάντιον στύλον τῆς Ἐκκλησίας, ἂν τὸν γκρεμίσωμεν.

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀμείλικτον ἐπιδρομὴν τοῦ κομμουνισμοῦ, πρέπει νὰ μὴ λησμονοῦμεν, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι εἰς τὸν Κλήρον, τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὰς θυσίας των ὀφείλεται ἡ διατήρησις τῆς ἐθνικῆς πίστεως καὶ τὸ ἀμόλυτον τῆς ἐλληνικῆς οἰκογενείας καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τῆς δουλείας. Ἄν δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὴν μαύρην ἐκείνην ἐποχὴν ὁ Κλῆρος, δὲν θὰ ὑπῆρχε σημερον φυλὴ ἀμιγῶς ἐλληνικὴ καὶ οὔτε θὰ ἐγνωρίζαμεν, ὅτι εἴμεθα Ἕλληνες.

Νὰ μὴ φαινόμεθα λοιπὸν ἀχάριστοι: Τὴν διαφύλαξιν τοῦ ἐθνισμοῦ μας τὴν ὀφείλομεν ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν Κλῆρον. Ἄς σεβασθῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν μας.

ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ ΕΩΘΙΝΟΝ

Λουκ. κδ', 13—35

Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ἣ ὄνομα Ἐμμαοὺς. καὶ αὐτοὶ ὠμίλοντο πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· τίνας οἱ λόγοι οὗτοι οὗς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες καὶ ἐστε σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἰς, ἧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃς ἐγένετο ἀγὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε παρέδωκεν αὐτόν οἱ ἄρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρῖμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ἔστιν ὁ μέλλων λυτρωθῆσαι τὸν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ γε σὺν πᾶσι τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. Ἄλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὄρθρια ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὐροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἱ λέγουσιν αὐτόν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδον οὕτω καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτόν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπε πρὸς αὐτούς· ὧ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμε-

«...Ἐξομολογοῦμαι σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις...».

(Λουκ. 10,21)

νος ἀπὸ Μωυσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρημένον αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἐαυτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὐ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι· καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μείνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν ἐστὶ καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσήλθε τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄστρον εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. Αὐτῶν δὲ διμοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδιά ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας ὅτι ἠγγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄστρον.

Τὸ ἑωθινὸν τοῦτο Εὐαγγέλιον ἄρχεται δι' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ ἐδάφριου, δι' οὗ ἐπερατοῦτο τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἑωθινόν, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι τὸ πέμπτον ἑωθινὸν ἀποτελεῖ ἄμεσον συνέχειαν τοῦ τετάρτου, ἀφ' ἐτέρου δὲ διότι τό, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἐδάφριον σχετίζεται πρὸς τὰ τελευταῖα ἐδάφια τοῦ πέμπτου ἑωθινοῦ. Ἀὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, δηλαδή καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἦτοι «τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων», κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνέστη ὁ Κύριος, δύο ἐξ αὐτῶν, τῶν Μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν συνηγμένοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ Διδασκάλου, ἐπορεύοντο εἰς Ἐμμαοὺς. Ποῖοι ἦσαν αὐτοὶ οἱ δύο; Ὅτι ἦσαν Μαθηταὶ τοῦ Κυρίου, καταφαίνεται καὶ ἐξ ὅσων μὲν προαφηγεῖται ὁ Λουκᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ σχετικοῦ χωρίου τοῦ Μάρκου, (ιστ' 12: «δυσὶν ἐξ αὐτῶν»). Ἐνθα συντομώτατα ἀναφέρεται τὸ ἐνταῦθα λεπτομερέστατα ἐκτιθέμενον γεγονός.

Ἐὰν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι οὗτοι, ἐπιστρέψαντες ἐξ Ἐμμαοὺς εἰς Ἱερουσαλήμ, εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἑνδεκα, συμπεραίνομεν ὅτι δὲν ἦσαν ἐκ τῶν δώδεκα Μαθητῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα. Καὶ τὸν μὲν ἕνα ἐξ αὐτῶν κατονομάζει ὁ Λουκᾶς περαιτέρω: Κλεόπας (18), τοῦ δ' ἐτέρου τὸ ὄνομα ἀποσιωπᾶται. Ἐχει, ἄρα γε, σχέσιν τινὰ ὁ Κλεόπας οὗτος πρὸς τὸ ὄνομα «Κλωπᾶς», τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ἰωάννης («Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ» ιθ', 25); Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη τινῶν, ταυτιζόντων τὴν Μαρίαν Ἰακώβου πρὸς τὴν Μαρίαν τοῦ Κλωπᾶ, διότι ἀπεδείξαμεν ἤδη, ὅτι ἡ πρώτη ἦτο ἡ Θεοτόκος. Σφάλλονται ἐπίσης οἱ θεωροῦντες Μαρίαν τὴν τοῦ Κλωπᾶ ὡς ἀδελφὴν τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, διότι εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς

«...Ναί, ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτω ἐγένετο ἀδικία ἐμπροσθέν σου».

(Λουκ. 10,21)

παραδόσεως, ὅτι ἡ δευτέρα ἦτο μονογενὴς θυγάτηρ τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννης. Δὲν παραδεχόμεθα βάσιμον καὶ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Κλωπᾶς ἦτο ἀδελφὸς Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος.

Τὰ ὀνόματα Κλεόπας καὶ Κλωπᾶς δὲν εἶναι τὰ αὐτά, τοῦ μὲν πρώτου ἐμφανιζομένου ὡς συντμήσεως ὑποκοριστικῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος Κλεόπατρος (οὕτω καὶ Ἀντίπας ἢ Ἀντιπᾶς ἐκ τοῦ Ἀντίπατρος), τοῦ δὲ δευτέρου ὄντος μεταγραφῆς τοῦ ἀραμαϊκοῦ ὀνόματος Chalpai. Ἄλλ' ἐν γένει, καίτοι περὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ Κλεόπα ἐγράφησαν πάμπολλα, ἐν τούτοις δὲν καταρθώθη νὰ λυθῇ ὀριστικῶς καὶ ὁμοφώνως τὸ περὶ αὐτὸν πρόβλημα· ἐν μόνον δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀναντίρρητον, ὅτι οὗτος ἦτο ἐκ τῶν 70 Μαθητῶν τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν παράδοσιν θανατωθεὶς ἐν Ἐμμαούς, ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ἔνθα αὐτός τε καὶ ὁ συνοδὸς του συνεδείπνησαν τῷ Κυρίῳ καὶ ἤξιώθησαν τῆς ἐμφανείας αὐτοῦ. Τίς δ' ἦτο ὁ ἀποσιωπώμενος συνοδὸς τοῦ Κλεόπα; Ἡ λεπτομερεστάτη περιγραφή τοῦ ὑπὸ τῆς περικοπῆς ταύτης ἀναφερομένου γεγονότος καὶ ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐσωτερικωτέρας ψυχικῆς διαθέσεως τῶν ὁδοιπόρων μαρτυρεῖ, ὅτι οὗτος ἦτο αὐτὸς ὁ ἱστορῶν ταῦτα Λουκᾶς. Οὕτω καὶ ἄλλοι εὐαγγελισταί, ὡς ἄκεις ἱστοροῦσί τι ἀναφερόμενον εἰς αὐτοὺς προσωπικῶς, τὸ μὲν γεγονὸς ἐκθέτουσι λεπτομερῶς, αὐτοὶ ὄντες ἀχροαταί, θεαταὶ ἢ δράσταί, τὸ δ' ἑαυτῶν ὄνομα παρασιωπῶσιν, ἢ ἀναφέρουσι διὰ πλαγίων ἐκφράσεων (πρβλ. Μάρκ. ιδ', 51-52 α', 35 γ', 23. ιη', 15. ιδ', 26. κ', 3. κα', 20).

Ἦτο δ' ὁ Λουκᾶς, κατὰ τὴν παράδοσιν, Ἀντιοχεύς, καί, ὡς ἀναφέρει ὁ ἀπ. Παῦλος, ἰατρὸς (Κολ. δ', 14), τέως προσήλυτος εἰς τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ἐξ ἔθνῶν, συγγραφεὺς, πλὴν τοῦ κατ' αὐτὸν Εὐαγγελίου, καὶ τῶν «Πράξεων τῶν Ἀποστόλων», ὡς συνοδὸς τοῦ ἀπ. Παύλου, λεπτομερῶς περιγράφας τὰς περιουσίας αὐτοῦ. Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γνωσθῇ εὐκόλως καὶ αὐτὴ ἡ ὥρα, καθ' ἣν αὐτῆ τῆ ἡμέρα οἱ δύο συνοδοιπόροι ἐπορεύθησαν εἰς Ἐμμαούς, ἐὰν δὲν παρουσίαζε πολλὰς δυσκολίας ὁ καθορισμὸς τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἐμμαούς, διότι ἄλλοι ἀλλαχοῦ εὐρίσκουσι τὴν τοποθεσίαν αὐτῆς.

Οὕτω, κατὰ τινὰς μὲν ἡ Ἐμμαούς ἐκεῖτο παρὰ τὴν Τιβεριάδα, κατ' ἄλλους δὲ εὑρετο ἐν τῇ Κοιλᾷ τῶν Τερεβίνθων· ἄλλοι τοποθετοῦσιν αὐτὴν ἐν Κουππέπα, ἔνδεκα χιλιόμε. βορειοδ. τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἄλλοι ταυτίζουσιν αὐτὴν πρὸς τὴν ἀρχαίαν

«Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ πρώτων...».

(Λουκ. 12,1)

Νικόπολιν, τὸ νῦν ἄσημον χωρίον Ἀμοᾶς (Amwas). Ἡ διαφωνία αὕτη προκύπτει κυρίως ἐκ τοῦ ὅτι ῥητῶς ἐν τῇ περικοπῇ τοῦ Λουκᾶ καθορίζεται ἢ ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἀπόστασις τῆς Ἐμμαοῦς εἰς σταδίους ἐξήκοντα καὶ ἐκ τοῦ δυσκόλου συμβιβασμοῦ τῶν ἐνταῦθα καὶ τοῖς λοιποῖς εὐαγγελισταῖς ἀναφερομένων λεπτομερειῶν πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς εἰς Ἐμμαοῦς πορείας καὶ αὐθημερὸν ἐπιστροφῆς τῶν δύο τούτων Μαθητῶν. Τὰς δυσκολίας ταύτας φαίνεται συμβιβάζουσα ἢ γνώμη τῶν ταυτιζόντων τὴν Ἐμμαοῦς τοῦ Λουκᾶ πρὸς τὴν Νικόπολιν (νῦν Ἀμοᾶς), γνώμη ἀποτελέσασα μακροχρόνιον τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν. Αὕτη δὲ στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῶν ἐξῆς: α) Ὅτι, ἐπειδὴ ἐν σπουδαίοις ἀρχαίοις κώδιξι καὶ χειρογράφοις ἢ ἀπόστασις τῆς Ἐμμαοῦς ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὀρίζεται εἰς σταδίους «ἑκατὸν ἐξήκοντα», τὸ τοῦ ἐν χρήσει κειμένου «ἐξήκοντα» προῆλθεν ἐξ ἀβλεψίας τοῦ ἀντιγραφέως καὶ β) οἱ δύο ὁδοιπόροι ἢ δύναντο νὰ διανύσωσι τοιαύτην ἀπόστασιν δις αὐθημερόν, ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἀνεχώρησαν ἐξ Ἱεροσολύμων ἑνωρίς. Ὅτι δ' ἑνωρίς ἀνεχώρησαν ἐξ Ἱεροσολύμων φαίνεται ἐκ τούτου, ὅτι ἐγνώριζον μόνον τὴν εἰς τὸ μνημεῖον πρωϊνὴν πορείαν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Ἰωάννου, ἠγνόουν δὲ τὴν εἰς τὴν Μαγδαληνὴν καὶ τὴν εἰς τὸν Σίμωνα ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου, περὶ ἧς ἐπληροφορήθησαν μετὰ τὴν ἐξ Ἐμμαοῦς ἐπιστροφήν των. Ἀνεχώρησαν ἄρα οὗτοι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐξ Ἱεροσολύμων περὶ τὴν 8ην ἢ 9ην τῆς πρωίας καὶ ἔφθασαν εἰς Ἐμμαοῦς πρὸς ἑσπέρας, ἦτοι περὶ τὴν 5ην μ. μ. Πρὸς ταύτην τὴν Ἐμμαοῦς πορευόμενοι οἱ δύο Μαθηταὶ ὠμίλουσιν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων.

Ἦσαν δὲ ταῦτα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια προανέφερε μικρὸν ἀνωτέρω ὁ Εὐαγγελιστὴς, καὶ ἀπετέλουν ἀντικείμενον κοινολογίας μεταξὺ τῶν Μαθητῶν· τούτων μνεία γίνεται καὶ μικρὸν περαιτέρω, ἐν τῇ ἀπαντήσει τῶν δύο ὁδοιπόρων πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦ συναντήσαντος αὐτοῦς Ἰησοῦ.

Ἀντικείμενον, δηλαδή, τῆς συνομιλίας ἦσαν πάντα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ συμβάντα, ἀφ' ἧς στιγμῆς συνελήφθη οὗτος ἐν τῷ κήπῳ τῆς Γεθσημανῆς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν μέχρι τῆς τελευταίως ληφθείσης παρὰ τῶν γυναικῶν εἰδήσεως περὶ τῆς διαβεβαιώσεως τῶν ἀγγέλων, ὅτι ὁ Κύριος δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζῆ, ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν.

«Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἧτις ἐστὶν ὑπόκρισις».
(Λουκ. 12,1)

Ἄλλὰ, καθὼς διαβεβαιούμεθα διὰ τῶν ἀμέσως ἐπομένων λόγων τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, οἱ Μαθηταὶ δὲν συμωμίλου ἀπλῶς ἐν ἀπαθει κοινολογία καὶ ψυχραίμῳ ἀνταλλαγῇ σκέψεων, ἀλλὰ σ υ ν ε ζ ῆ τ ο υ ν, ἀντέλεγον ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον διὰ προσαγωγῆς ἀντιθέτων γνωμῶν καὶ ἐπιχειρημάτων, τόση δὲ ζωηρότης διέκρινε τὸ ἐκ τῆς συζητήσεως προξενούμενον πάθος, ὥστε περιεπάτου οὐχὶ γαληνιαῖοι, ἀλλὰ σ κ υ θ ρ ω π ο ῖ.

Πράγματι δὲ τὸ θέμα, περὶ τοῦ ὁποίου οὗτοι συνεζήτου, ἦτο τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ ἐπιδέχθῃ ἀντιλογίας, νὰ προκαλῆ δισταγμοὺς καὶ νὰ ἀγγίξῃ εἰς σκυθρωπότητα. Διότι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς πίστεως, ὁ λόγος ἐστρέφετο περὶ γεγονότα καὶ παραστάσεις ἀντικρουόμενας ἐν ζητήματι, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα ἡμέρας, κατεῖχεν ὅλων αὐτῶν τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν. Ἐπὶ τέλους, τί συμβαίνει ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐδέχθησαν ὡς Μεσσίαν, μέλλοντα νὰ λυτρώσῃ τὸν Ἰσραὴλ; Εἶναι πραγματικῶς ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας; Εἶναι ἀληθῆ ὅσα οὗτος περὶ Ἐαυτοῦ τοσάκις ἐπανελάμβανεν, ἢ μήπως καὶ αὐτὸς εἶναι ἐκ τῶν ἀπατεῶνων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐνεφανίζοντο ἐν τῷ Ἰσραὴλ; Τί σημαίνει αὐτῇ ἡ ὁμόθυμος ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ λαοῦ καταδίκη; Καὶ εἶναι δυνατόν ἄνθρωπος δίκαιος, ὡς παρουσιάζετο ὁ Ἰησοῦς, νὰ ὑποστῇ τὸν ἀτιμότερον τῶν θανάτων; Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβιβασθῇ τοιαύτη προφητικὴ τοῦ Ναζωραίου αὐτοσφάνισις πρὸς τοιοῦτον θάνατον; Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἦτο δ υ ν α τ ὸ ς ἐ ν ἔ ρ γ ω καὶ λό γ ω—τεκμήριον ὅλων ἐξειδιασμένης προσωπικότητος ἐν τῷ Ἰσραὴλ· καὶ ἐνῶ ὅλοι αἱ ἐλπίδες τῆς μελλούσης ἀπολυτρώσεως εἰς αὐτὸν συνεκεντρώθησαν, αἴφνης ἀποθνήσκει θάνατον σταυρικόν, καὶ πᾶσαι αἱ ὄνειροπολήσεις ὡς καπνὸς διελύθησαν.

Ἄλλὰ τί νὰ σημαίνωσιν, ἐξ ἄλλου, καὶ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες διῆσχυρίσθησαν ὅτι εἶδον; Τί εἶναι αὐταὶ αἱ ἀγγελικαὶ ἐμφανίσεις, ἢ ἀπουσία τοῦ σώματος τοῦ Ἰησοῦ ἐκ τοῦ μνημείου, οἱ λόγοι τῶν ἀγγέλων, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ ζῆ; Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξηγηθῶν τὰ παράδοξα ταῦτα, καὶ τί μυστήριον ἐγκρύπτεται εἰς τὰ ἀκατανόητα ταῦτα πράγματα; Καὶ ἐνῶ προχωροῦντες συνεζήτου κατ' αὐτὸν περίπου τὸν τρόπον, ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. Φυσιωτάτη ἢ παράστασις τῆς παροδίου σκηρῆς, εἰλημμένη ἐκ τοῦ

«Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται».
(Λουκ. 12,2)

καθ' ἡμέραν βίου, δικαίως ἀποτελέσασα καὶ τῆς ζωγραφικῆς θέμα.

Ἐνῶ ἐβάδιζον οἱ Μαθηταί, ὁ Ἰησοῦς παρουσιάσθη ὡς ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐρχόμενος ὁδοιπόρος, ἐπιταχύνας δὲ τὸ βῆμα, ἐπλησίασε, θὰ ἐχαιρέτισε πάντως, καί, ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ οὕτως, ὥστε νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς ὀπίσω ὡς τέλειον πρὸς αὐτοὺς ἄγνωστος, προσεκολλήθη ὡς τρίτος συνοδοιπόρος καὶ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν. Ὁ τρόπος τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Λουκᾶ παρέχει τὸ ἐνδόσιμον νὰ συμπεράνωμεν τὸ φυσικῶς, ἄλλως τε, καὶ συνήθως γινόμενον εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ὅτι οἱ μὲν Μαθηταί, μετὰ τὴν συνήθη ἀνταλλαγὴν τῶν χαιρετισμῶν τῆς συναντήσεως πρὸς τὸν ξένον, ἐξηκολούθησαν τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν καὶ συζήτησιν, ὁ δὲ ἄγνωστος συμπορευόμενος ἐτήρει σιγὴν. Οἱ Μαθηταί δὲν ἀνεγνώρισαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀγνώστου αὐτὸν δὴ τοῦτον, τὸν ἀποτελοῦντα τὸ θέμα τῆς θερμῆς συζητήσεως, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν συνεκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Τὴν μὴ ἀναγνώρισιν τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τῶν δύο Μαθητῶν ὁ Μάρκος ἀποδίδει εἰς τὸ ὅτι εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος «ἐφανερῶθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ» (ἰς', 12). Ἡ διαφορὰ αὕτη ἤγαγέ τινας εἰς ἄτοπον χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ «εἶδους» τοῦ Κυρίου πρὸς ἐξήγησιν τῆς πληροφορίας τοῦ Μάρκου. Εἶπον, δηλαδή, ὅτι τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους τῆς Ἐμμαοῦς ἐμφάνισιν δεόν νὰ φαντασθῶμεν παρομοίαν πρὸς τὰ νεφελώδη ἐκεῖνα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται ὡς ἐμφανιζόμενα κατὰ τὰς λεγομένας πνευματικὰς séances. Ἐντεῦθεν καὶ ζωγράφοι τινές, εἰκονίζοντες τὸ ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ ἐνταῦθα ἀναφερόμενον εὐαγγελικὸν γεγονός, τὴν μορφήν τοῦ Ἰησοῦ παριστάνουσι πνευματικὴν καὶ αἰθερίαν, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε μόλις νὰ διακρίνωνται τὰ χαρακτηριστικὰ σώματος ἀνθρωπίνου. Ἡ τοιαύτη ὅμως ἀντίληψις περὶ τῆς ὑφῆς τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἐμφάνισιν ταύτην εἶναι ἄτοπος, ὡς μὴ ἀνταποκρινομένη πρὸς αὐτὰ τὰ κείμενα τοῦ Εὐαγγελίου.

(Συνεχίζεται)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

«Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως, ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ».

(Ἄπ. Παῦλος: Β' Κορινθ. 1,3-4)

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ (*)

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Δ'. Ὁ Χριστὸς περὶ Θεοῦ.

1. Τί μᾶς διδάσκει ἐπὶ πλέον ὁ Χριστὸς περὶ τοῦ Θεοῦ ;
 - α) Ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνος Θεός : Μάρκ. ιβ' 29.
 - β) Ὅτι εἶναι πνεῦμα : Ἰωάν. δ' 24.
 - γ) Ὅτι εἶναι Τριάς : Ματθ. γ' 13-17, κγ' 19.
2. Τί μᾶς διδάσκει ἐπίσης ὁ Χριστὸς περὶ τῶν ιδιοτήτων τοῦ Θεοῦ ;
 - α) Ὅτι εἶναι παντογνώστης : Λουκ. 17, ις' 15. Ματθ. ς' 4.
 - β) Ὅτι εἶναι παντοδύναμος : Ματθ. 26 καὶ
 - γ) Ὅτι εἶναι δίκαιος : Λουκ. ιβ' 47, ις' 19. Ματθ. ιγ' 30, κέ' 46, κς' 52.
3. Ποίας ἄλλας ιδιότητας μᾶς διδάσκει ὁ Χριστός, ὅτι ἔχει ὁ Θεός ;
 - α) Ὅτι εἶναι ἀγαθός : Λουκ. ιη' 19.
 - β) Σποργικὸς καὶ ἐλεήμων : Λουκ. ιε' 20.
 - γ) Ὅτι προσέχει καὶ φροντίζει γιὰ μᾶς : Ματθ. ς' 25, 32.

Ε'. Καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν.

1. Ὡς πρὸς τὰ καθήκοντά μας πρὸς τὸν Θεόν, τί μᾶς διδάσκει ὁ Χριστός ;—Πρῶτον καὶ ἐπάνω ἀπὸ κάθε τι ν' ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν : Λουκ. ι' 27.
2. Πῶς θὰ δεῖξωμεν τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπην μας ;
 - α) Ὅταν ἀκούωμεν τὸν λόγον Του : Ἰωάν. η' 47, ς' 29.
 - β) Φυλάττωμεν τὰς θείας Του ἐντολάς : Λουκ. ια' 28. Ἰωάν. ιδ' 21.
 - γ) Δεχώμεθα καρτερικὰ τὸ θεῖόν Του θέλημα : Ἰωάν. δ' 34. Ματθ. ζ' 21. Λουκ. κβ' 42, κγ' 46.
3. Πῶς ἄλλως θὰ δεῖξωμεν τὴν ἀγάπην μας ;
 - α) Ὅταν εἴμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὸν Θεόν : Λουκ. ις' 17. Ἰω. ε' 14.
 - β) Ὅταν τὸν λατρεύωμεν καὶ τὸν δοξολογῶμεν εὐλικρινᾶ καὶ τὸν ὑπηρετῶμεν : Ἰωάν. δ' 24. Ματθ. δ' 10, ς' 24 καὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 352.

- γ) Ὅταν ζῶμεν ὅσον τὸ δυνατόν κοντὰ εἰς τὸν Θεόν: Ἰωάν. ιζ' 20-21 (πρβλ. Πράξ. ιζ' 25), καὶ εἴμεθα τέλειοι, ὡς εἶναι καὶ αὐτός: Ματθ. ε' 48.

ΣΤ' Καθήκοντα πρὸς τὸν πλησίον.

1. Τί μᾶς διδάσκει ὁ Χριστὸς διὰ τὰ πρὸς τὸν πλησίον μας καθήκοντα:
 - α) Ὅτι πρέπει ν' ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον μας: Μάρκ. ιβ' 31. Καὶ τοὺς ἐχθρούς μας ἀκόμη: Ματθ. ε' 43-44, Λουκ. ι' 37. Ματθ. ζ' 12.
2. Τί ἄλλο πρέπει νὰ πράττωμεν;—Νὰ συγχωρῶμεν τοὺς ἀδελφούς μας, ὅταν μᾶς πταίσουν: Ματθ. ε' 4, κη' 21-35. Νὰ συμπαθῶμεν καὶ ἐλεῶμεν καὶ βοηθῶμεν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην: Λουκ. ε' 36 ιδ' 13. Ματθ. κε' 40.
3. Τί ἄλλο πρέπει νὰ προσέχωμεν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους;
 - α) Νὰ μὴ κρίνωμεν: Ματθ. ζ' 1. Λουκ. ε' 37.
 - β) Νὰ μὴ προξενῶμεν σκάνδαλα: Ματθ. ιη' 6.
 - γ) Νὰ εἴμεθα λίγο πολὺ Ἀπόστολοι, νὰ δίδωμεν τὸ καλὸν παράδειγμα: Ματθ. ε' 16.

Ζ'. Καθήκοντα πρὸς ἑαυτούς.

1. Ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑαυτὸν μας, ὁποίους κανόνες προσωπικῆς τελειοποιήσεως μᾶς διδάσκει ὁ Χριστὸς;
 - α) Ὅτι πρέπει νὰ τελειοποιηθῶμεν: Ματθ. ε' 48.
 - β) Ὅτι πρέπει ν' ἀπαρνούμεθα τὸν ἑαυτὸν μας καθημερινῶς (νὰ μὴ ἔχωμεν φιλαυτίαν): Λουκ. θ' 23, ιδ' 27.
 - γ) Ὅτι τὰ βάσανα παίζουσι ἕνα σημαντικὸν ρόλον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ χριστιανισμοῦ: Μάρκ. ι' 38. Λουκ. ιβ' 50. Ἰωάν. ιε' 20.
2. Τί ἄλλο διδασκόμεθα νὰ πράττωμεν;
 - α) Νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν ἁμαρτίαν: Ματθ. ιη' 8.
 - β) Οἱ πειρασμοὶ νὰ καταπολεμῶνται ἐντελῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς: Ματθ. δ' 8.
 - γ) Νὰ ἐξοστρακίσωμεν ὄχι μόνον τὰς κακὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ τὰς πονηρὰς σκέψεις καὶ ἐπιθυμίας καὶ νὰ εἴμεθα ἄγνοι: Ματθ. ε' 28. Μάρκ. ζ' 21, ε' 8.
3. Τί ἄλλο μᾶς διδάσκει ὁ Χριστὸς;

«...καὶ ὁ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δομάτων».
(Λουκ. 12,3)

- α) Νὰ εἴμεθα τακτικοί: Ματθ. ιη' 3. Λουκ. θ' 46, ιη' 9, ιθ' 8. Ματθ. ια' 29.
- β) Νὰ εἴμεθα εἰλικρινεῖς κατὰ βάθος καὶ ὄχι νὰ παρατηρῶμεν μόνον τὰ ἐξωτερικὰ (ὄχι ὑποκριταί): Ματθ. ζ' 2, κγ' 25. (βλέπε Μάρκ. ζ' 21. Ματθ. ιε' 20).
- γ) Νὰ σεβώμεθα τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ ἀνθρώπου: Ματθ. ιθ' 13, ιη' 10, κε' 40. Λουκ. ιβ' 7 (ὁ Χριστὸς πάντοτε ἐσέβητο τὸν ἄνθρωπον, μηδὲ τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἐξαιρουμένου. Δὲν ἤθελε νὰ ἐπέμβῃ στὴν ἐλευθέραν θέλησιν ἐνὸς Ἰουδα).

Η'. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία.

1. α) Ποῖοι μακαρίζονται ἀπὸ τὸν Κύριον; Ματθ. ε' 1-11 (μάθε τὴν περικοπὴν ἀπ' ἕξω). Πρβλ. Ἰακ. α' 12, Α' Πέτρ. γ' 14, δ' 14.
- β) Τί μᾶς διδάσκει ὁ Χριστὸς περὶ τοῦ φόνου; Ματθ. ε' 21-26· πρβλ. Ρωμ. ιβ' 19-21. Α' Ἰωάν. γ' 15.
- γ) Τί μᾶς διδάσκει περὶ μοιχείας; Ματθ. ζ' 27-39· πρβλ. Α' Κορ. ζ', Ἐβρ. ιγ' 4.
2. α) Τί μᾶς διδάσκει περὶ ὄρκου; Ματθ. ε' 33-37· πρβλ. Ἰακ. ε' 12.
- β) Τί μᾶς διδάσκει περὶ ἐκδικήσεως; Ματθ. ε' 38-48· πρβλ. Α' Θεσ. ε' 15.
- γ) Τί μᾶς διδάσκει περὶ ἐλεημοσύνης; Ματθ. ε' 2-4· πρβλ. Ρωμ. ιβ' 8, Β' Κορ. θ' 6-7.
3. α) Τί μᾶς διδάσκει περὶ προσευχῆς; Ματθ. ε' 5-14· πρβλ. Α' Θεσ. ε' 17, Α' Τιμ. β' 1-2, Α' Πέτρ. α' 7.
- β) Τί μᾶς διδάσκει περὶ νηστείας; Ματθ. ε' 15-18, Α' Κορ. θ' 25, Ρωμ. ιδ' 17.
- γ) Τί μᾶς διδάσκει περὶ θησαυρισμοῦ; Ματθ. ε' 19-21· πρβλ. Α' Τιμ. ε' 17-19. Α' Ἰω. β' 15-17.

Θ'. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλία (συνέχεια)

1. α) Τί μᾶς διδάσκει διὰ τοὺς δύο κυρίους; Ματθ. ε' 22-24· πρβλ. Ἰακ. δ' 4.
- β) Τί μᾶς διδάσκει περὶ φροντίδων καὶ ἀνησυχιῶν; Ματθ. ε' 25-34· πρβλ. Φιλιπ. δ' 6, Ἐβρ. ιγ' 5-6.
- γ) Ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν τοὺς ἄλλους, τί μᾶς λέ-

«Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου· μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἔχόντων περισσώτερόν τι ποιῆσαι».
(Λουκ. 12,4)

- γει ὁ Κύριος ; Ματθ. ζ' 1-6· πρβλ. Ρωμ. β' 1-3, 'Ιακ. δ' 11-12.
2. α) "Οτι πρέπει νὰ ζητῶμεν καὶ νὰ λάβωμεν, τί μᾶς εἶπεν ὁ Χριστός ; Ματθ. ζ' 8-11· πρβλ. 'Ιακ. α' 5-8, Α' 'Ιωάν. ε' 14-15.
- β) Ποῖος ὁ χρυσοῦς κανὼν, ποὺ διέπει τὰς σχέσεις μας ; Ματθ. ζ' 12· πρβλ. Ρωμ. γ' 8-10.
- γ) "Οτι στενὴ ἡ πύλη... τί μᾶς λέγει ὁ Χριστός ; Ματθ. ζ' (13-14, βλ. Λουκ. ιγ' 24, 'Ιω. ιδ' 6)· πρβλ. Πράξ. δ' 12, Α' Πέτρ. β' 21.
3. α) Ποῖοι εἶναι οἱ ψευδοπροφῆται, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ προφυλασσώμεθα ; Ματθ. ζ' 15-23· πρβλ. Β' Πέτρ. β' 1-3, Κολασ. β' 8.
- β) Ποῖος ὁ φρόνιμος καὶ ποῖος ὁ ἄφρων ; Ματθ. ζ' 24-27 (βλ. Λουκ. ε' 47-49).
- γ) Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ πῶς ἐγένετο ; Ματθ. ζ' 29, κη' 18 (βλ. 'Ιωάν. ζ' 46).

(Συνεχίζεται)

Π.

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΕΛΔΑΦΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ (*)

Τὸ ἐργατικὸν πρόβλημα.

Ἡ Ἑλλὰς ὡς γνωστὸν δὲν εἶναι βιομηχανικὴ χώρα, τοῦναντίον δὲ εἶναι μία μικρὰ καὶ πτωχὴ τοιαύτη. Οὕτω τὸ ἐργατικὸν πρόβλημα, ὡς ἐκ τούτου, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τόσον τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τοῦ κεφαλαίου, ὅσον τῆς στενότητος καὶ τῆς πτωχείας, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν ἦτο ἀχώριστος σύντροφος τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ χώρα ἡμῶν, ὡς μικρὰ καὶ πολυπαθὴς, δὲν ἔσχε τὰς οἰκονομικὰς εὐκαιρίας τοῦ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὰς πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς τῆς, κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, εἶναι δὲ οὕτω ἐκ παλαιωτάτων χρόνων πτωχὴ καὶ ὡς πτωχὴ ἀντιμετωπίζει πλεῖστα προβλήματα οἰκονομικῆς φύσεως, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐργατικόν. Διότι ἐργατικὸν πρόβλημα δὲν ὑφίσταται, ἐνίοτε ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς ἀνερ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 93.

« Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε... »

(Λουκ. 12,5)

γίας μόνον εἰς τὰς ὀλίγας βιομηχανικὰς περιοχὰς τῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, μὴ ἐξαιρουμένης οὐδὲ τῆς περιπτώσεως τῶν γεωργοεργατῶν. Τὸ πρόβλημα τίθεται κυρίως, ὡς πρόβλημα ἐνίοτε ἀνεργίας καὶ, συνθηθέστερον, ὡς πρόβλημα ἀνεπαρκοῦς ἡμερομισθοῦ. Εἶναι δὲ γεγονός, ὅτι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν οἱ ποικιλοτρόπως κινουῦντες τὰς διαφόρους ἐργασίας, τὰς μεγάλας ἢ καὶ τὰς μικρὰς ἀκόμη, ἔχουν δημιουργημένην τὴν ψυχολογίαν τῆς ἀποκτήσεως πολλοῦ καὶ εὐκόλου κέρδους, ἀδιαφοροῦντες, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, περὶ τῆς προστασίας καὶ τῆς δικαίας καὶ λογικῆς ἐνίσχυσεως τῶν ἐργατῶν, καὶ δὴ τῶν ἐργατριῶν.

Τὴν ψυχολογίαν αὐτὴν τοῦ εὐκόλου, τοῦ πολλοῦ καὶ τοῦ εἰς βραχὺν χρόνον ἀποκτωμένου κέρδους, τὴν ἐνίσχυσεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ ἡ ἀστάθεια ἢ νομισματικὴ καὶ πολιτικὴ, ἢ ὅποια τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη ὠρθώθη λίαν ἀπειλητικὴ διὰ τὴν ὅλην ἔθνηκὴν ἡμῶν ὑπόστασιν. Εἰς τὰ ἀνωτέρω δέον ὅπως προστεθῆ καὶ ἡ διεθνὴς ἀστάθεια, ἢ ὅποια προκύπτει ἐκ τῆς ἐξοφωμένης διεθνοῦς ἀτμοσφαιρας, ἐπηρεαζούσης, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς τῆς, ὅπως ἰδιαιτέρως τὴν ἡμετέραν χώραν.

Αἱ ἀνωτέρω συνθήκαι ὑποβοηθοῦν τοὺς διαθέτοντας μεγάλα ἢ μικρὰ κεφάλαια εἰς τὴν παγίωσιν τῆς ψυχολογίας τοῦ ἀναφερθέντος πολλοῦ καὶ εὐκόλου κέρδους.

Οὕτως, οἱ ὅπαδοι τῆς θεωρίας τῆς «πάλης τῶν τάξεων» εὐρίσκουν ἕδαφος, διὰ νὰ προπαγανδίζουσι τὰς ἀρχὰς των καὶ νὰ ἐνσπείρουσι τὰ μικρόβια τῆς σήμερον ἐμφανισθείσης γνωστῆς πολιτικῆς ἀσθενείας, τὴν ὅποιαν θέλουσι νὰ μεταδώσουσι, εὐνοοῦμενοι πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς φυσικῆς πτωχείας, ἀφ' ἑνός, καὶ ὑπὸ τῆς προαναφερθείσης ψυχολογίας τῶν οὕτως εἰπεῖν «κεφαλαιούχων», ἀφ' ἑτέρου.

Δεδομένου δέ, ὅτι πάντοτε, καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς εὐφαντάστους Ἑλληνας, διάφοροι δημαγωγικαὶ ἐκδηλώσεις εὐκόλως ἐνίοτε παρασύρουσι, γίνονται πολλάκις οἱ συμπαθέστατοι παντοειδεῖς Ἑλληνας ἐργάται, θύματα ὀρισμένων ὀργάνων ὀργανωμένων κακοποιῶν, ξένων, προπαγανδιστικῶν ὀργανώσεων δρωσῶν καὶ εἰς τὴν χώραν ἡμῶν.

Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα, ὅπως δῆποτε, δὲν παρουσιάζει τὴν δξύτητα, τὴν ὅποιαν ἔχει ἀλλαχοῦ. Διότι εἶναι γεγονός, ὅτι ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν τὰς εἰς ἄλλας χώρας ὀρισταμένας τεραστίας μάζας ἀθῶων ἐργατῶν, φανατικῶς μισούντων τὸν Θεόν, τὴν Ἐκκλησίαν

«...φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν».
(Λουκ. 12,5)

καὶ γενικῶς πᾶν τὸ θεωρούμενον ὡς ἀποτέλεσμα, ἢ ἐμπνεόμενον ὑπὸ τοῦ καλουμένου ἀστικοῦ καθεστῶτος.

Τοῦτο συμβαίνει, διότι ὁ Ἕλληνας, ἂν καὶ ἐνίοτε δυστυχῶν ἐργάτης, εἶναι φιλόθρησκος φύσει καὶ οὐχὶ ἄμοιρος τοῦ γενικοῦ ἐμποτισμοῦ μὲ τὴν θρησκευτικὴν ἢ, σαφέστερον, μὲ τὴν ὀρθόδοξον χριστιανικὴν παράδοσιν, τὴν ὁποίαν ἐνσυνειδήτως, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, σέβεται.

Οὕτως, ἐν Ἑλλάδι τὸ ὑφιστάμενον ἐργατικὸν πρόβλημα εἶναι οὐχὶ πολὺ ὀξύ, μᾶλλον δὲ οἰκονομικῆς φύσεως τοιοῦτο. Προσέτι, ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ἡ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν οὐχὶ μόνον δὲν συνεδέθη μεθ' ὀρισμένων καθεστώτων μισηθέντων ὑπὸ τῆς μάχης τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ τὸναντίον ἐστάθη πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν παντοιοτρόπως πασχόντων, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον καὶ τὰ κληρικὰ στελέχη τῆς προέρχονται, κατὰ μεγάλην πλειονότητα, ἐκ τῶν λαϊκῶν τάξεων.

Ἐνεκα τούτου ἡ Ἐκκλησία, λόγῳ τῆς ὑφῆς τῆς καὶ τῆς θέσεως, ἦν ἔλαβε, δὲν συμπεριελήφθη ἐνταῦθα, ὡς ἀλλαχοῦ, εἰς τὸν κατάλογον, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐργατῶν, πρὸς μέγα ὄφελος τῶν προϋποθέσεων διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς μεταξὺ τοῦ ἐργαζομένου κόσμου.

Τοιαύτη ἐν συντομίᾳ εἶναι ἡ κατάστασις γενικώτερον καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, μετὰ τῶν πλεονεκτημάτων, τῶν μειονεκτημάτων αὐτῆς, καὶ τῶν πολλαπλῶν προβλημάτων. Ὁμολογουμένως, λόγῳ τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν προβλημάτων, γενικῶς εἰπεῖν, τὸ πνευματικὸν ἔδαφος τοῦ σημερινοῦ ἐργάτου τοῦ θείου λόγου ἔχει δυσχερείας ἀγνώστους εἰς προγενεστέρας ἐποχάς, χωρὶς νὰ εἶναι ὁμοῦ καὶ δυσχερέστερον ἀπὸ ὅ,τι εἰς ἄλλας χώρας.

Ἀλλὰ διὰ τοῦτο, χρήζει περισσοτέρας καλλιέργειας καὶ καταβολῆς ἰδιαιτέρων κόπων, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἤδη εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνατολὴν μιᾶς νέας ἐποχῆς, καθ' ἣν τὸ πνεῦμα καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ ὕλισμοῦ, προξενήσασαι τόσας ἠθικὰς καταστροφὰς εἰς ἄτομα καὶ κοινωνίας, εὐρίσκονται ἐν ὑφέσει καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ παραχωρήσουν τὴν θέσιν των εἰς τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν, ἐξ οὗ ἀπορρέουν πᾶσαι αἱ πνευματικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀξίαι, τροφοὶ κάθε εὐγενοῦς ἐπιτεύξεως τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἀνατέλλουσα νέα ἐποχὴ, μετὰ τὴν χρεωκοπίαν τοῦ ὕλισμοῦ, θὰ εἶναι ἐποχὴ σημαντικωτάτη εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, τὰ ἀποτελέσματα ὁμοῦ αὐτῆς θὰ γίνουσι αἰσθητὰ βαθμηδὸν καὶ

«Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλεησμένον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ».

(Λουκ.12,6)

αὶ ἐρχόμενοι γενεαὶ θὰ ἀπολαύσουν πλήρως τὴν γλυκύτητα τῶν καρπῶν τῆς.

Ἡ ἀνάγκη ὅμως τῆς πνευματικῆς ἐργασίας, τῆς ἰσχύος τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος, ἡ προσαρμογὴ τῶν διακόνων τοῦ θεοῦ λόγου διὰ τῆς κατανόησεως τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς, ἥτις δύνει, καὶ τῆς ὑφῆς τῆς ἐποχῆς, ἥτις ἀνατέλλει, εἶναι ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις διὰ τὴν περαιτέρω ἐρμηνείαν τοῦ χριστιανικοῦ ἰδεώδους καὶ τὴν ἐμφύτευσιν αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ψυχὴν, ὥστε νὰ καταστῇ ὁ ὅλος χριστιανικὸς ἀγρὸς ἕτοιμος νὰ φέρῃ πλουσίους τοὺς ἀναμενομένους καρποὺς εἰς τὴν ἀρξαμένην νέαν ἐποχὴν ἐπικρατήσεως τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ὕλης.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ Ι. ΑΜΒΩΝΑ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΙΓ' ΚΥΡΙΑΚΗΣ

(4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1955)

Τὸ σημερινὸν Ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα (Α' Κορ. 16,13-24) ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ τέλος τῆς πρὸς Κορινθίους Α' ἐπιστολῆς τοῦ ἀγίου Παύλου. Τὸ περιεχόμενόν του δὲ εἶναι τὸ ἑξῆς:

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἀπευθύνεται μίᾳ τελευταίᾳ συνοπτικῇ καὶ γενικῇ παραίνεσις καὶ εὐχὴ πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς Κορίνθου, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ἀνακεφαλαίωσιν ὄλων τῶν ὑποδείξεων καὶ τῶν προτροπῶν αὐτῆς τῆς ἐπιστολῆς: Πρέπει νὰ ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσέχουν ὥστε νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ λάθῃ, ὅπως ἐκεῖνα ποὺ παρουσίασαν ἕως τώρα: νὰ στέκωνται στερεοὶ εἰς τὴν πίστιν πάντοτε: νὰ εἶναι ἀνδρεῖοι καὶ ἰσχυροὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πειρασμῶν καὶ τῶν κινδύνων· καὶ ὅλα μεταξὺ τῶν νὰ γίνωνται μὲ ἀγάπην.

Ἄλλὰ αὐτὴ ἡ παραίνεσις ἀρμόζει καὶ εἰς ὅλους τοὺς χριστιανούς, ὄλων τῶν ἐποχῶν. Διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὑπόκεινται εἰς τὰς ἰδίας ἀδυναμίας καὶ ἀντιμετωπίζον τοὺς ἰδίους πειρασμούς καὶ τοὺς ἰδίους κινδύνους, εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς. Δι' αὐτὸ καλὸν εἶναι νὰ προσεχθῇ καὶ σήμερον αὐτὴ ἡ Ἀποστολικὴ παραίνεσις καὶ ὄλων τῶν ἀκροατῶν τῆς νὰ γίνῃ κτῆμα καὶ σύνθημα. Ὅπως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τύχουν τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς καὶ ὅσα παρακάτω ἔγραψεν ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν διὰ πρόσωπα, ποὺ δὲν ζοῦν, βέβαια, σήμερον εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ἀλλὰ ποὺ ἡ ἀνάμνησις των ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ ἀφορμὴ πολλῶν ἀγίων σκέψεων, πολὺ χρησίμων καὶ διὰ τὴν ἰδικήν μας ἐποχὴν.

Μετὰ τὴν γενικὴν λοιπὸν παραίνεσιν τῆς ἀρχῆς αὐτῆς τῆς περικοπῆς, ὁ θεὸς Ἀπόστολος συνιστᾷ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Στεφανᾶ, ποὺ ἦτο ἡ πρώτη

«Ἄλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠριθμῶνται».
(Λουκ. 12,7)

χριστιανική οικογένεια τῆς Ἀχαΐας (ὅπως ἐλέγετο τότε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους ἢ κυρίως Ἑλλάς), καὶ ποὺ εἶχαν ἀφοσιωθῆ ἕξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν χριστιανῶν. Καὶ προτρέπει τοὺς συμπολίτας των νὰ προσέχουν, καὶ νὰ σέβωνται, καὶ ἀκόμη καὶ νὰ ὑπακούουν, καὶ τῆτοιους χριστιανούς, καθὼς καὶ κάθε ἄλλον, ποὺ συνεργεῖ καὶ κοπιᾷ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκφράζει δὲ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν του διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Ἐφεσον (ἀπ' ὅπου γράφει) τῆς ἀντιπροσωπείας τῶν Κορινθίων.

Πόσοι καὶ σήμερον δὲν εἶναι οἱ «συνεργοῦντες καὶ κοπιῶντες», τοὺς ὁποίους, ἐν τούτοις, δὲν γνωρίζουν οἱ περισσότεροί καὶ οἱ ὅποιοι πολλάκις παραμένουν τελείως ἐγκαταλειμμένοι καὶ ἀβοήθητοι; Ἄλλὰ καὶ πόσα δὲν μᾶς διδάσκει αὕτη ἡ ἱκανοποίησις καὶ ἡ χαρὰ τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου τῶν ἔθνων «ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ» τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Κορίνθου! Πόσῃ ἀνάγκῃ ἔχουν τῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ ἐνισχύσεως, τῆς ἀγάπης τῶν ἄλλων καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ μεγαλειότεραι πνευματικαὶ προσωπικότητες, ὅπως ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος!..

Ἄλλὰ ἐν ᾧ μὲ τόσον ὀλίγας λέξεις ἐκφράζει αὐτὸ ποὺ ἀφορᾷ τὸν ἑαυτὸν του, μὲ πολὺ μεγαλειότεραν ἔμφρασιν ζητεῖ νὰ συνδέσῃ τοὺς πλησίον του «ἀδελφούς» μὲ τοὺς μακρὰν, μὲ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀσπασμῶν των, χωρὶς νὰ λησμονῇ νὰ ἀναφέρῃ ἰδιαιτέρως τὸ φιλικόν του ζεῦγος, τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν, ποὺ ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ὅπου τοὺς ἐγνώρισεν, εὐρίσκονται τώρα μαζί του εἰς τὴν Ἐφεσον. Θέλει δὲ ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιστολῆς του νὰ γίνῃ ἀφορμὴ ὀριστικῆς πλέον καὶ τελείας συμφιλιώσεως ὄλων καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς διασαλευθείσης ὁμονοίας καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κορίνθου καὶ δι' αὐτὸ προσθέτει: «Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ».

Προσθέτει, τέλος, τὸν ἰδικόν του «ἀσπασμὸν» μὲ τὸ χερί του—«ὁ ἀσπασμὸς τῆ ἑμῆ χειρὶ Παύλου»—, διότι ὅλη ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ Ἀποστόλου, καθ' ὑπαγόρευσίν του. Καὶ πέμπτει πρὸς τοὺς Κορινθίους τὴν ἀποστολικὴν του εὐλογίαν καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀγάπης του, ἀφ' οὗ τοὺς ἐξορκίζει νὰ ἀποφεύγουν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ φυλάσσονται ἀπ' αὐτούς.

Αὕτη ἡ τελευταία παραγγελία τοῦ Ἀποστόλου δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι ἐπικαιρὸς δι' ὅλους τοὺς πιστούς. Διότι δὲν ἔλειψαν ποτὲ ἀπὸ τὸ κόσμον οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει πάντοτε νὰ προφυλάσσονται οἱ χριστιανοί, ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπουν ποτὲ εἰς ἑαυτούς καὶ ἀλλήλους νὰ παρὰσύρονται οὔτε ἀπὸ τὰ λόγια των οὔτε ἀπὸ τὸ παράδειγμά των.

ΕΜΜ.

ΑΛΛΑ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

1ον

«Ἐκάστω τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται» (Α' Κορ. 3,13)
[Θ' Κυριακή, 7 Αὐγούστου 1955]

«Δὲν ἠθέλησεν ὁ σοφὸς Δημιουργὸς καὶ Οἰκοδόμος μόνος του νὰ φέρῃ τὸ δημιούργημά του στὴν τελειότητα. Σ' αὐτὸ θέλει «Συνεργόν» καὶ συνοικοδόμο καὶ τὸν ἄνθρωπο. Τοῦ ἔδωσε ὅλες τὶς δυνατότητες γιὰ νὰ συμβάλῃ

«Μὴ οὖν φοβεῖσθε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε».

(Λουκ. 12,7)

στην ήθικήν όλοκληρώσει τής προσωπικότητός του. Ἀνάγκη λοιπόν νά προσέχη στην οικοδομή.

Τί ύλικά θά χρησιμοποιήση;

Ἐνδέχεται νά φτιάση τήν οικοδομή του στό φαινόμενο σπουδαία. Πιθανόν ἐνώπιόν του πολλοί ν' ἀποκαλύπτονται τώρα. Εἶναι όμως βέβαιος, ὅτι θ' ἀνθέξη στις ἀντιξοότητες τοῦ χρόνου; Μή λησμονῶμεν τή σύστασι τοῦ θ. Παύλου «ἐκάστω τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται».

Προσέχετε, λέγει ὁ Παῦλος, διότι τὸ ἔργον τής ήθικής σας οικοδομῆς θά φανερωθῆ αὔριον.

α) Ἀληθινά, πόσο ἐπλανήθηκαν μερικοί! Παρουσίασαν τὸν ἑαυτό τους μεγάλο καὶ σπουδαῖο. Ἐζήτησαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐπαίνους καὶ ἐγκώμια, τιμές, δόξες καὶ ἀνδριάντες. Καὶ δὲν ἀποκλείεται στην ἀρχή νά τὰ ἔλαβαν, ἢ κοινωνία πλανᾶται. Θαμβοῦται ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ τὰ πλούτη τοῦ ἄλλου καὶ ὑποκλίνεται ἐνώπιόν του. Κάμπτεται ἀπὸ τὰ ἀξιώματά του καὶ ὑποστέλλεται. Ἔως πότε όμως; Μέχρι πότε τὸ καμουφλάρισμα αὐτὸ θά ἐπιβάλλεται καὶ θά παρουσιάξῃ τὸν κούφο καὶ ἀλαζόνα ὡς σπουδαῖο;

Κάποτε, κάποια μέρα ὁ σφοδρὸς ἄνεμος θά τοῦ πετάξῃ τὴν λεοντήν τής «μεγαλειότητος» καὶ θ' ἀποδειχθῆ ἡ πραγματικὴ του γύμνια. Θ' ἀποδειχθῆ ὅτι ὁ «σπουδαῖος» αὐτὸς οικοδομοῦσε μὲ ὑλικά ἐφήμερα. Ἀντὶ τισιμένου καὶ πέτρας, ἐχρησιμοποίησε «ξύλα καὶ χόρτο καὶ καλάμι». Ἔως πότε όμως μιὰ ἀχυροκαλύβη θά μεγαλυχῆ; Θά φθάσῃ ἕνα σπῆρτο, ἐνὸς μικροῦ παιδιοῦ ἴσως, γιὰ νά γίνῃ πυραύλημα!

Ἔ! Πόση ἐντροπὴ τότε;

Σ' αὐτὴ τῇ φημισμένῃ κούφῃ καὶ κενόδοξῃ κατάστασι βρίσκονται καὶ μερικοὶ ἄνθρωποι τής ἐποχῆς μας, πού παρουσιάζονται «ἐντιμότατοι» δίκαιοι, φιλόανθρωποι κλπ.

Τοὺς βλέπετε νά κόπτονται ὑπὲρ τής ήθικής καὶ τής τιμιότητος στις συζητήσεις. Νά ὑπεραμύνονται τοῦ δικαίου ἰδρώτος τοῦ ἐργάτη. Νά παρουσιάζονται ἔτοιμοι νά θυσιάσθουν γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τοῦ πτωχοῦ καὶ τοῦ ἀρρώστου. Φαίνονται ἰδανικοὶ τύποι, ἀληθινοὶ ἐνσάρκωται κάθε τιμίου καὶ δικαίου. Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἐπιμένει: «ἐκάστω τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται».

Παρουσιάζεται ὡς ήθικὴ καὶ φιλόανθρωπος προσωπικότης;

Περίμενε: αὐτὸ θά τὸ ἀποδείξῃ ὁ χρόνος. Θά ἀποδειχθῆ, ἂν στό βάθος εἶσαι τέτοιος ἢ ἀπλῶς τὸ καμουφλάρισμά σου σὲ παρουσιάζει ἔτσι. Ἐνα κοινωνικὸ γνωμικὸ λέγει: «εἶναι καλὸς ἕνας, μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου». Θά ἠθέλαμε λοιπόν εἰς τὸν ἐντιμότατον αὐτὸν κύριον νά ἀνατεθῆ ἡ διαχείρισις μιᾶς μεγάλης ἐμπορο-βιομηχανικῆς Ἑταιρίας. Ἐδῶ θά ἐφέρετο τίμιος διαχειριστῆς ἢ θά ἐγένετο καταχραστῆς μεγάλης ὀλκῆς; Τοποθετήσατέ τον στην ὑπερσίαν κρατικῶν ἔργων, πού νά περνοῦν ἀπὸ τὰ χέρια του πολλὰ χρήματα. Θά προσέξῃ τὰ χέρια του ἢ ἔργον; Ἰουδα θά μετέλθῃ ἢ θά ζηλώσῃ τοὺς ἄθλους ἐνὸς Σταβίνσκυ; Καθενὸς τὸ ἔργον καὶ αἱ διαθέσεις φαίνονται στις περιστάσεις ὀρφανῶν καὶ ἀπροστατευτῶν. Μήπως, εὐκαιρίας δοθείσης, ἀποδειχθῆ σφετεριστῆς τῶν ἱερῶν πραγμάτων τῶν ὀρφανῶν; Μήπως, ἐν ᾧ προσφέρεται νά διευκολύνῃ καὶ ἐξυπηρετήσῃ κάποιον, ἀποβῆ ἔπειτα τοκογλύφος;

«Λέγω δὲ ὑμῖν πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἐμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ».
(Λουκ. 12,9)

Ἄλλα ὄχι μόνον τότε, ὁπότε ὅλα γυμνά ἐνώπιον τοῦ Δικαιοκρίτου θά φανοῦν· καί τώρα, σήμερα—αὔριο, θά πέση τὸ καμουφλάρισμα τῆς μεγαλειότητος, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀληθείας καί τοῦ δικαίου. Καί ἔπειτα θά φανῆ ἡ ποταπότης, ἡ πλάνη καί ἡ ἀπάτη, ἡ ἀδικία καί ἡ ἀσπλαγχνία. Θά ἀποδειχθῇ ὁ ἄνθρωπος.

Θέλεις λοιπόν, ἀνθρώπε μου, τὸ ἔργον σου νὰ δοκιμασθῇ «ἐν πυρὶ» καί ν' ἀποδειχθῇ ἀσφαλές καί ἀρραγές καί σωτήριο; Θά οἰκοδομῆς μὲ «χρυσὸν καί ἄργυρον, μὲ λίθους τιμίους». Θά οἰκοδομῆς ἐπάνω εἰς τὸν μοναδικὸν «θεμέλιον, ὃς ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός».

2ον

«Διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα» (Α' Κορ. 4,15)

[I' Κυριακή, 14 Αὐγούστου 1955]

Κανεὶς δὲν εἶναι, πού νὰ μὴ θέλῃ τὴν πρόοδο καί τὴν ἐξύψωσίν του. Διὰ τοῦτο κόποι καταβάλλονται καί ἰδρώτες χύνονται. Χάριν τῆς πνευματικῆς αὐτῆς ἀναπλάσεως καί ἀναγεννήσεως ἐμοχθοῦσε καί ἔλεγεν ὁ θ. Παῦλος: «Διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα» Μὴ λησμονεῖτε, γράφει στοὺς Κορινθίους, ὅτι σᾶς παρέλαβα κυλισμένους στὸ βούρκο καί σᾶς ἀνεγέννησα πνευματικά, μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἀληθινά, πόσο ἀνεκτίμητο δῶρο εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου!

α) Προσφυέστατα οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν· οἱ γονεῖς δίδουν τὸ ζῆν, οἱ δὲ διδάσκαλοι τὸ εὖ ζῆν. Μιὰ ἀνώτερη ἐργασία θά ἠδύνατο στὴν κλίμακα αὐτὴ νὰ προστεθῇ, ἡ πνευματικὴ ἀναγέννησις! Ὑπὲρ αὐτῆς εἰργάσθη ὁ Παῦλος καί ἐπέτευχεν ὅσα οὐδεὶς τῶν σοφῶν τῆς γῆς. Δεδομένου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς ἀμαρτίας ἐζοῦσε τὴ ζωὴ τῆς ἀγριότητος καί διαστροφῆς, ἐνοεῖτε πόση ἀνάγκη μιᾶς ψυχικῆς ἀναγεννήσεως ὑπῆρχε.

Γι' αὐτὸ καί ὁ Κύριος εἶπε στὸ Νικόδημο: «Ἐὰν μὴ τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Ἰωάν. 3, 4).

Ἄρα, γιὰ νὰ ἴδῃς τὴ βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἀπαιτεῖται ἀσυζητητὴ ἡ ψυχικὴ ἀναγέννησις, ἡ ἀγριελαία — ἡ ψυχικὴ μας — νὰ ἐμβολιασθῇ εἰς καλοελαία. Τότε ἓνας καινούργιος ἄνθρωπος θά ξεφυτρώσῃ ἀπὸ μέσα μας. Σχετικὴ εἰκόνα ἄς λάβωμεν ἀπὸ τὴ νύμφη τοῦ μεταξοσκώληκος. Μία καθαρὴ καί ὀλόλευκη χρυσαλὶς γεννᾶται. Ἔτσι καί στὸν ἄνθρωπο. Πεταεὶ τὸν παλιὸ ἄνθρωπο τοῦ μίσους καί τῆς ἀδιαφορίας, τῆς ἀσεβείας καί τῆς βλασφημίας, τῆς κατωτερότητος καί τοῦ βούρκου, πού ἔως τώρα ἐζοῦσε, καί παρουσιάζεται πημυρισμένος ἀπὸ ἐξαγνισμένα πλέον αἰσθήματα. Εἶναι ἐκεῖνος, γιὰ τὸν ὁποῖον ὁ λαὸς λέγει· «εἶναι ἅγιος ἄνθρωπος». Γεμάτος καλωσύνης καί ἀγάπης, ἐξυτηρικότητος καί αὐτοθυσίας, ταπεινοφροσύνης καί εὐλάβειας. Εἶναι ἓνας ἄνθρωπος, πού πολλοὶ θά τὸν ἐζήλευαν, γιὰ νὰ γίνουιν μιμηταὶ του καί νὰ τὸν κάνοιν πρότυπον τῶν παιδιῶν των. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἓνας «τσέντλεμαν», ὅπως τὸν καλεῖ ὁ κόσμος καί ἓνας ἱππότης μὲ μιὰ ἐξωτερικὴ εὐγένεια μόνο. Ὅχι, ὁ πνευματικὰ ἀναγεννημένος ἄνθρωπος καί ἐν τῇ ἐξωτερικῇ του ἀπλότητι ἀκόμη προδίδει μιὰ πηγαία καλωσύνη. Εἶναι ὁ πάντοτε μακροθυμῶν,

«Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ».
(Λουκ. 12,9)

ὁ ἀγαθοποιός. Ἐκεῖνος ποῦ παντοῦ καὶ γύρω του ἀκτινοβολεῖ χριστιανικὴ ἀγάπη.

Διὰ τῆς ἐν γένει συμπεριφορᾶς του, καὶ ὄχι διὰ τῶν λόγων του διαλαλεῖ «Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾶος εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ».

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ πλημμυρίζει τὸν ἐσωτερικὸν του κόσμον.

Θὰ ἡδύνατο κανεὶς γιὰ τὸν ἀναγεννημένο αὐτὸν ἄνθρωπον νὰ ἐπαναλάβῃ, «ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς αὐτοῦ ἐστὶ».

β) Εὐλογο γεννᾶται τώρα τὸ ἐρώτημα. Πῶς ἐπιτυγχάνεται ἡ πνευματικὴ αὐτῆ ἀναγέννησις;

Δεδομένου ὅτι ὁ Θεὸς «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», δὲν λείπει παρὰ ἡ ἰδικὴ μας θέλησις. Χρειαζέται τὸ δεύτερον βῆμα τῆς ἀναγεννήσεώς μας νὰ τὸ κάμωμεν ἑμεῖς. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ Κύριος, προκειμένου νὰ θεραπεύσῃ τὸν ἐπὶ 38 ἔτη παράλυτον τῆς κολυμβήθρας Βηθεσδά, τὸν ἐρώτησε· «θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;» Ἡ ἰδία προτροπὴ ἔνθερος καὶ σωτήριος ἀπευθύνεται καὶ εἰς ἡμᾶς. Τὸ ὑπέροχον αὐτὸ προσὸν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος εἶναι σεβαστὸ ἀπὸ ὅλους. Καὶ στὴν ψυχικὴν μας ἀναγέννησιν εἶναι ὑπολογισμὸς. Στὴν Ἐκκλησίᾳ, (κεφ. 22, 17,) μᾶς ὑπευθυμίζει. «Ὁ θέλων λαμβανέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν». Προσφέρεται δωρεάν μὲν, εἰς πάντα θέλοντα ὁμῶς. Διότι «ὁ θέλων ζωὴν καὶ ἡμέρας ἀγαθὰς ἰδεῖν παῦσον τὴν γλῶσσαν σου ἀπὸ κακοῦ». Μετὰ τὴν ἀγαθὴν θέλησιν, ἀπαιτεῖται καὶ ζωὴ ἔνθρονισμένη. Τέλος τῆς σφραγίδας τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως θέτουν τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν δίδει ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ ἀπάντησις στὴν ἐνστασι, γιὰ τὸ ὅλοι δὲν εἶναι ἀναγεννώμενοι, εἶναι πολὺ εὐνόητη. Δὲν θέλω. Εἶναι οἱ Φαραῶν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ποῦ πεισμώνως ἀπωθοῦν τὴν ἀναγέννησιν καὶ σωτηρίαν τους. Ἐξ ἐναντίας, «ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοίγεται», διότι τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἐκπολιτίζει, καὶ ὁ Χριστὸς ἀνάγεννᾷ καὶ σφᾶζει πάντας διὰ τοῦ Εὐαγγελίου Του.

3ον

«Οὐ φимώσεις βοῦν ἀλοῶντα» (Α' Κορ. 9,9)

[1Α' Κυριακή, 21 Αὐγούστου 1955]

Ἦτο τόσον λοιπὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Παύλου, ὥστε νὰ ἐπεκτείνεται μέχρι τῶν ζώων; Ἴδου τί παραγγέλλει στοὺς ἰδιοκτητὰς «οὐ φимώσεις βοῦν ἀλοῶντα». Ἐχει γραφῆ στὸ Μωσαϊκὸν Νόμον, λέγει, νὰ μὴ φράξῃς τὸ στόμα τοῦ ἀλωνίζοντος βοδιοῦ.

Στὴν ἀπορία μας αὐτῇ, ἡ συνέχεια τοῦ λόγου δίδει τὴν ἀπάντησιν· «μήπερὶ τῶν βοῶν μέλλει τῷ Θεῷ;... δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν». Ὅπως ὁ γεωργὸς μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀποδόσεως τοῦ θερισμοῦ ἐργάζεται καὶ σπεῖρει, ἔτσι καὶ ὁ ἐργάτης ἐργάζεται ἐλπίζων στὸ δίκαιον μισθὸ τῆς ἐργασίας του.

Ἦμπορεῖ ν' ἀντίπη κανεὶς στὸ μισθὸ τοῦ ἐργάτου;

α) Ὁ ἐργάτης ἐργάζεται. Μοχθεῖ, ἰδρώνει, ξαγρυπνᾷ, ἀρρωσταίνει καὶ ἐνίοτε πεθαίνει ἐπάνω στὸ καθῆκον τῆς ἐργασίας του. Ἀπὸ τὴν

«Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ...»
(Λουκ. 12,10)

ἐργασία τοῦ ἐργάτου εισοδεύει ὁ κύριος τῆς ἐργασίας. Εἰσπράττει, ἀποθηκεύει, κερδίζει, πλουτίζει ὁ ἐργοδότης, ὁ ἔμπορος, ὁ βιομήχανος. Λόγοι δικαιοσύνης λοιπὸν δὲν ἐπιβάλλουν τὴν πληρωμὴ τοῦ ἐργάτη;

Ἐργάτης ἐργάζεται καὶ διὰ τῆς προσφορᾶς τῆς ἐργασίας του ἀπολαμβάνει ὁ ἐργοδότης. Νόμοι ἀνταποδόσεως ἐπιβάλλουν ἔπειτα τὴν ἀπόδοσιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ἐργάτη. Ὁ Θεὸς διὰ τῆς Π. Διαθήκης λέγει (Δευτ. 24, 14). «οὐκ ἀδικήσῃ μισθὸν πένητος». Δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀποστερήσῃς τὸ μισθὸ τοῦ πτωχοῦ. Ἐάν κάμῃς τοῦτο «ἴδου ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κρᾶζει καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ εἰσεληλύθασιν» (Ἰακ. 5, 4). Ὁ δὲ Κύριος Σαβαώθ εἶναι ὁ Κύριος τῶν δυνάμεων καὶ τῆς ἀνταποδόσεως.

β) Πολλοὶ ἀκόμη λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν πληρωμὴ τοῦ ἡμερομισθίου τοῦ ἐργάτη. Διὰ τοῦ Νόμου Του, μάλιστα, ὁ Θεὸς προστάζει «οὐ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ παρά σοι ἕως πρωῆ» (Δευτ. 19, 13). Δὲν θ' ἀναβάλῃς τὴν πληρωμὴν γιὰ αὔριο «ἀποδώσεις αὐθημερὸν τὸν μισθὸν τοῦ πένητος, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, διότι πένης ἐστὶ καὶ ἐν αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα».

Ἀλήθεια, ποῦ ἄλλοῦ θὰ στηρίξῃ τὴν ἐλπίδα του ὁ πτωχὸς ἐργάτης; Στὸ μισθὸ του, στὸ ἡμεροδῶλι του στηρίζει τὴν ἐλπίδα τῆς καθόλου συντηρήσεως τῆς οἰκογενείας του. Ἀπὸ τὸ μισθὸ του θὰ κατασκευάζῃ ἢ θὰ συντηρῇ τὴν κατοικίαν του, θὰ ἐξοικονομῇ τὴν ἱατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν τῆς οἰκογενείας του. Θὰ διατρέφῃ τὴν οἰκογενεὶάν του. Θὰ σπουδάξῃ τὰ παιδιὰ του, καὶ θ' ἀποκαταστήσῃ τὰ κορίτσια του. Μήπως ἡμποροῦμε νὰ τοῦ ἀρνηθοῦμεν τὸ δικαίωμα καὶ καθῆκόν του τοῦτο; Μὴ λησμονῶμεν, ὅτι τὰ φτωχόσπιτα ἔδωκαν στὴν ἀνθρωπότητα τὰ μεγαλύτερα πνευματὰ τῶν αἰώνων καὶ τοὺς ἀνθρωποσωτήρας. Μέσα στὸ πτωχικὸ σπῆτι ἐνὸς ἀπλοικοῦ βυρσοδέψου τῆς Γαλλίας ἐγεννήθη τὸ 1822, ἀνετράφῃ καὶ ἐσπούδασε ἕνας Παστέρ! Ὁ πρίγκηψ τῶν Μαθηματικῶν, ὅπως ὠνομάσθη ὁ Κάρολος Γκάουζ (1855) ἦτο υἱὸς πτωχῆς οἰκογενείας. Τί δὲ νὰ εἴπωμε γιὰ τὸ θεμελιωτὴ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τὸν Νεύτωνα; Τὸ ἀσθενικὸ αὐτὸ παιδί ἐγεννήθη καὶ ἔζησε στὴν πτωχικὴ καλύβη ἐνὸς γεωργοῦ. Ἐάν λοιπὸν οἱ γονεῖς τῶν μεγαλοφυῶν αὐτῶν ἀνδρῶν δὲν ἠγωνίζοντο ἐκ τοῦ πενιχροῦ μισθοῦ ἢ εισοδήματος γενικώτερον τῆς ἐργασίας των, νὰ διαθρέψουν καὶ σπουδάσουν τὰ παιδιὰ των, θὰ εἶχαμε σήμερα τόσες ἐφευρέσεις, τόση πρόοδος ἐπιστήμης καὶ πολιτισμοῦ; Ἐπίκαιρον δὲ θὰ ἦτο καὶ τοῦτο, ὅτι ὀφείλει ἡ κοινωνία νὰ ρυθμίζῃ τὰ ζητήματα τοῦ μισθοῦ καὶ τῆς ἐργασίας. Ἐτσι θὰ προλαμβάνεται ἡ πτωχεία καὶ ἡ ἀνεργία, ποῦ γίνονται πρόξενoi πολλῶν, πλείστων ἀσθενειῶν καὶ ἠθικῶν παρεκτροπῶν.

Δεῖγμα πρόσφατον ἔχομεν τὰ χρόνια τῆς κατοχῆς. Κατὰ σύστασιν δὲ σοβαροῦ ἐπιστήμονος καὶ κοινωνιολόγου ἐνδείκνυται νὰ ἐξασφαλίζωνται αἱ ἐργατικαὶ καὶ ὑποδεέστεραι τάξεις ἀπὸ τὴν ἀπληστία τῶν πλουτοκρατῶν καὶ ἐκμεταλλευτῶν. Νὰ προστατεύεται ἡ ὑγεία τῶν μισθωτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, ἢ ἂν ἀσθενήσουν ἢ ἀτυχήσουν καὶ καταστοῦν ἀνάπηροι ἐργασίας. Καὶ ἐν γένει τὰς σχέσεις ἐργασίας καὶ μισθοῦ, ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, νὰ ρυθμίζουν λόγοι δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης. Οὐδὲ ἐπιτρέπεται κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τουλάχιστον δίκαιον τοῦ 20οῦ αἰῶνος νὰ παρα-

«...τῷ δὲ εἰς τὸ "Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται».
(Λουκ. 12, 10)

βλάπτεται και εξευτελίζεται ή ανθρώπινη ελευθερία και προσωπικότης, έστω και αν αυτή έχει ένσαρκωθή σε ένα έργατη και μισθωτό.

«Ου φιμώσεις βοϋν άλοώντα». Έάν θελήσης και τó κάμης, δέν θα απέ-
 ρξης διόλου από τήν θέση του ειδωλολάτρου κυρίου και δυνάστου.
 Άκόμη, μη λησμονώμεν, ότι όλοι «έν οϋρανῶ έχομεν Κύριον», ένώπιον
 του Όποίου είμεθα δοσίλογοι... Θέλεις ν' αποφύγης τήν άπολογία; Μάθε
 ότι «άξιος ό έργατης του μισθού αυτού».

4ον

«Ό ελάχιστος τών άποστόλων» (Α' Κορ. 15,9)

[IB' Κυριακή, 28 Αύγουστου 1955]

Δέν πρόκειται περι ενός κοινού θνητού. Ουδέ αναφέρεται σε κάποιον
 όποιοιδήποτε άπόστολον. Είναι μία όμολογία έκείνου, τόν όποιον οι μέν
 σημερινοί σοφοί καλοϋν ως τó έξοχώτερον πνεϋμα τών αίωνων, ή δέ ίστο-
 ρία τών ίεραποστόλων θέτει στην κορυφή τής ίεραποστολικής πυραμίδος.
 Πρόκειται για τόν οϋρανοβάμωνα Παϋλον. Άλήθεια, ποιός θα μπορούσε
 να ύψωση τó ήθικόν του άνάστημα πρό του οϋρανοβάμωνος; Και όμως
 έκείνος όμολογεί. «Έγώ γάρ ειμι ό ελάχιστος τών άποστόλων» (Α. Κορ. 15,
 9). Έγώ είμαι ό έσχατος από τους άποστόλους. Συνέχεια επαναλαμβάνει
 «ός οϋκ είμι άξιος καλείσθαι άπόστολος». Και μόνον αυτό; «Η κλίμαξ τής
 ταπεινοφροσύνης του εξελίσσεται εις δυσθεώρητα ύψη ταπεινοφροσύνης
 και αυτογνωσίας: «ό Χριστός ήλθεν άμαρτωλούς σώσαι, ών πρώτος είμι
 έγώ!» Ίδου ύποδεικτικό ύψος και βάθος μιās άληθινής αυτογνωσίας.

Είναι τόσον άρχαία, αλλά και θεοδίδακτος ή άρετή τής αυτογνωσίας.
 Ό Σωκράτης τήν είχεν έγκολπωθή και τήν έδίδασκε. Οι μεγάλοι άνδρες τής
 σοφίας και του πνεύματος και τότε τήν έξούσαν και σήμερα τήν ζοϋν. Λέ-
 γεται, ότι όταν ένας ξένος έπιστήμων εξήτησε να έπισκεφθή τόν μεγαλύ-
 τερον άστρονόμον του αιώνας μας, τόν Έδδικτων στο Λονδίνο, ό κλητή-
 ρας του συνέστησε να προχωρήσει άφοβα στο γραφείο του καθηγητού, ό
 όποιός είναι πολύ «ντροπαλός».

Τί δέ να είπη κανείς για τους άγιους άνδρας του Χριστιανισμού; Καίτοι
 διά τών άγώνων των, τών αίματηρών πολλάκις, πολλά κατώρθωσαν, ουδέ-
 ποτε προσεπάθησαν να οικειοποιηθούν κάτι. Άπ' εναντίας όλα τά απέδιδαν,
 και δικαίως, στο δωρεοδότη Θεόν. "Αν έχης, φίλε μου, πλοϋτη και άξιώματα,
 τιμές και δόξες, ήμπορείς να άρνηθής, ότι «πάν δώρημα τέλειον άνωθέν έστιν»;
 "Αν ό Παντοδύναμος άποσύρη τήν χάριν Του, άμφιβάλεις ότι θα σε περιμένη
 ή εξευτελιστική τύχη του Εϋτροπίου; Πόσες και πόσες ήσαν οι δόξες του
 πρωθυπουργού τούτου του Βυζαντίου; Πώς όμως έπειτα διωκόμενος κατή-
 ντησε; Δικαίως ό ύμνωδός ψάλλει: «ποία δόξα έστηκεν επί γής άμετάθετος...»!
 "Ετσι αν σκέπτεται ό άνθρωπος, θα οδηγηται από ταπεινώσεως εις ταπει-
 νωσιν. Ίδου πώς εκφράζεται διά τόν Μπερνάρ, τόν θεμελιωτήν τής Πειρα-
 ματικής Φυσιολογίας (1878), ό χημικός Δούμας. «Πλέκω τó εγκώμιον τής
 ταπεινοφροσύνης του Μπερνάρ. Αί τιμαί πάντοτε τόν κυνηγοϋσαν, αλλά
 αυτός ουδέποτε τās εξήτησε. Σοφός από τους πλέον διασήμους, δέν

«Όταν δέ προσφέρωσιν ύμās επί τās συναγωγάς και τās άρχάς
 και τās έξουσίας, μη μεριμνάτε πώς ή τί άπολογήσθητε, ή τί εί-
 πητε».
 (Λουκ. 12,11)

ἐγνώριζε τὴν ἀλαζονείαν. Ἡ ἐπιστήμη του εἶχεν ἀδελφὴ τὴν ἀπλότητα. Συναντοῦσε κανεὶς εἰς αὐτὸν τόσῃν ἐπιστήμῃν συνδυασμένη μετ' ἐπίσημους ταπεινώσεων». Μήπως αὐταπατάσαι καὶ καυχᾶσαι γιὰ τὴν ὑγείαν, τὴν ῥωμαλεότητα, καὶ ἀνδρεία σου; Σκέψου, ὅτι φθάνει ἕνα ἄορατο μικρόβιο, διὰ νὰ σὲ ξαπλώσῃ στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου καὶ τῆς δδύνης καί, τὸ χειρότερον, μετ' ὀλίγον νὰ σὲ μεταβάλῃ σὲ «σκωληκὸν βρώμα». Ἔχεις τὴ δύναμι νὰ ἀναπτύσῃς ἐπιστήμες καὶ νὰ προάγῃς τὸν πολιτισμὸν; Μήπως συγκαταλέγῃς μεταξὺ τῶν μεγάλων, ἢ ἂν θέλετε, τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος; Πολὺ καλά. Μὴ λησμονῆς ὅμως, ὅτι τὴν σοφίαν καὶ εὐφυίαν αὐτὴν τὴν ἔλαβες παρὰ τοῦ πανσόφου Θεοῦ. Αὐτὸς κάνει τὸν θαυμαστὸν αὐτὸ συνδυασμὸ ἐπιστήμης καὶ ταπεινώσεως. Στὴν ἱστορίαν τοῦ μεγάλου Πασκάλ διαβάζομε, ὅτι τὸ βαθυστόχαστο αὐτὸ πνεῦμα ὑπετάγη στὴ θρησκείαν σὰν ἕνα μικρὸ παιδί. Θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀπ' ὅτου ἐπίστευσε «μακάριον ἄνδρα». Τὸ ἔρευνητικὸ του πνεῦμα στρέφεται μετ' ἐπίσημους στὴ μελέτη τῶν δύο ἀληθειῶν, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Θεοῦ. Τί δὲ νὰ εἰπῇ κανεὶς γιὰ τὴν ἀσύγκριτη αὐτογνωσίαν τοῦ μεγαλοφυοῦς ἱατροῦ Λαεννέκ; «Ὁ ἄνθρωπος, γράφει, ἂν εὐτυχῆσῃ ν' ἀνήκῃ στοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, δὲν λησμονεῖ καθόλου, ὅτι ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι μιὰ στιγμὴ δοκιμασίας.... Ὁ ἄνθρωπος, ὅταν εὐρεθῇ πρὸ τοῦ θανάτου, βλέπει, ὅτι πλησιάζει ἡ στιγμὴ, πού θὰ τὸν βυθίσῃ στὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνιότητος... τότε ἀναγνωρίζει τὴν μηδαμινότητά του, ὅτι ὁ κόσμος δὲν τοῦ προσέφερε παρὰ αὐταπάτας».

Ἄν μάλιστα σκεφθῇ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὶς ἐπιτυχίαι τῆς ζωῆς του τὶς ἔφθασε χάρις στὰ ταλέντα, πού ἔδανείσθη ἀπὸ τὸν Θεόν, εὐκόλως ἔρχεται κατόπιον ἢ σκέψῃς, ὅτι γιὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι δοσίλογος. Θὰ κληθῇ μιὰ ἡμέραν νὰ δώσῃ λόγον τῆς χρησιμοποίησεως καὶ ἀποδόσεως. Θὰ ἔλθῃ ὁ Κύριος «συνάροι λόγον». Πόσο ἡ σκέψῃς αὐτὴ μᾶς γεμίζει ταπεινοφροσύνη καὶ εὐθύνη γιὰ μιὰ καλὴ χρησιμοποίησι τῶν ταλέντων μας!

Ἐνδέχεται στὴν ἱεραρχίαν τῶν κοινωνικῶν ἀξιομάτων νὰ κατέχῃς πρωτεύουσα θέσι. Δύο τινὰ πρόσχε' τὸν ἐνδεχόμενον ἀλαζονικὸν ἴλιγγον πρῶτον· καὶ δεύτερον, ἐὰν ὁ οὐρανοβάμων—ἐκεῖνος πού ζῶν ἀνέβῃ στὸν οὐρανὸν—ἔλεγεν ὅτι «εἶναι ὁ ἐλάχιστος», σὺ λοιπόν; Νὰ κατέβῃς; Ὁχι, ἀλλὰ «ὁ θέλων εἶναι πρῶτος ἔσται πάντων ἔσχατος».

5ον

«Ἴνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται» (Γαλάτ. 6,12)

[Κυριακὴ πρὸ τῆς ὑψώσεως, 11 Σεπτ. 1955]

Ἴδου τὸ σύνθημα τοῦ χριστιανοῦ· ὁ διωγμός. Ὁ κληρὸς τοῦ ἀληθινοῦ μαθητοῦ ἐκείνου εἶναι τὸ μαρτύριον. Ἐτσι τίθεται ἡ σφραγίδα σὲ ὅποιον ἀληθινὰ βαστάζει τὰ «στίγματα» τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦ διωγμοῦ. Καὶ δικαίως, διότι αὐτοὶ εἶναι οἱ φορεῖς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης. Κρατοῦν αὐτοὶ ἀνυπόστολα τὴ σημαίαν τὴν αἱματοβαμμένην Ἐκείνου, πού γράφει μετ' ἀσβεστα κοκκινόλευκα γράμματα «διωγμός». Ἀμφιβόλλετε ὅμως, ὅτι ὑπάρχει ἀπέναντί των ἡ ἀντίπραξις; «Ἴνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται»

«Τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν».
(Λουκ. 12,12)

αναγκάζονται..., (Γαλ.6,12). Είναι οι άνθρωποι που αποφεύγοντες τὸν διωγμὸν πολιτεύονται διπρόσωπα καὶ καιροσκοπικά.

Μὴ νομίσετε ὅτι καὶ σήμερα λείπουν οἱ τοιοῦτοι.

α) Εἶναι ὅσοι κάνουν συμβιβασμούς. Τὰ πράγματα πηγαίνουν καλὰ; Ἡ οἰκογένεια τους εἶναι θρησκευτική. Τὸ κατάστημά τους φέρεται τίμια καὶ χριστιανικά. Οἱ ἴδιοι ἔξω εἶναι εὐγενέστατοι πρὸς πάντας. Δὲν δυσκολεύονται καὶ σὲ χριστιανικὰ καὶ ἀπολογητικὰ συζητήσεις, μετὰ μανίας ἐνίστε νὰ λαμβάνουν μέρος. Ἔτσι πού τοὺς βλέπετε, εἰσθε ἔτοιμοι νὰ τοὺς δώστε τὸ σῆμα τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ. Μὴ βιάζεσθε ὅμως. Τὰ πράγματα ἔχουν καὶ ἄλλην ὄψιν. Γύρω τους ἀπλώνεται ἓνας ἄλλος κόσμος. Καὶ ὁ κόσμος αὐτὸς ἔχει τὶς ἀπαιτήσεις καὶ τὴν ἐπιρροή του σὲ πολλοὺς. Σήμερα θέλει τὴν οἰκογένεια νὰ λάβῃ μέρος σὲ ἓνα ἐνεργὸ κοσμικὸ γλέντι. Αὐριο δίδεται ἡ εὐκαιρία στὸν ἔμπορο, μὲ κάποια κάμψιν τῆς συνειδήσεως καὶ στραγγαλισμὸ τοῦ ἠθικοῦ νόμου, νὰ κερδίσῃ ἓνα καλοσαίιο χρηματικὸ ποσό. Ἐπειτα βρίσκεται ὁ τῶς ἀπολογητὴς σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα φίλων του χλευαστῶν τῆς θρησκείας... Τί θέλετε νὰ κάμῃ ὁ καλὸς μας χριστιανός; Νὰ φανῇ ἀσυγχρόνιστος; Νὰ ζημιωθῇ; Αἴ, αὐτὸ πηγαίνει πολὺ! Βρίσκει ὡς καλλίτερη διέξοδο τὸ «οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον». Δὲν γνωρίζει Ἐκείνον, διὰ τὸν ὁποῖον χθὲς ἔλεγε, «ὑπὲρ σοῦ τὴν ψυχὴν μου θήσομαι». Σήμερα; Σήμερα «ἠναγκάσθη» νὰ γίνῃ ὁπαδὸς τῆς διπροσωπίας καὶ τῶν συμβιβασμῶν. Ἄλλωστε δὲν ἐχάθη καὶ ὁ κόσμος. Μήπως νομίζετε ὅτι στοὺς σημερινούς αὐτοὺς τύπους δύνασθε νὰ συζητήσετε περὶ διωγμοῦ; Κάθε ἄλλο.

β) Ἄλλοι ὑποστέλλουν τὴν σημαία τοῦ Σταυροῦ. Κρατοῦν ψηλὰ τὴν σημαία τοῦ Σταυροῦ, στὴν ἀρχή. Προχωροῦν πρωτοπόροι στὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τῆς ζωῆς. Ζητοῦν καὶ ἔχουν καὶ ὁπαδούς, στοὺς ὁποίους προβάλλουν τὸν ἑαυτὸν τους ὑπόδειγμα γενναίου στρατιώτου τοῦ Ἀρχιστρατήγου. Ἔτσι περνοῦν οἱ ἡμέρες καὶ οἱ μῆνες τοῦ θέρους. Ἐρχεται ὁμως καὶ ὁ χειμῶν. Σκληρὸς καὶ ἀπειλητικὸς. Σήμερα μιὰ πικρὴ θλίψιν στὴν οἰκογένεια. Αὐριο ἓνα ἀθεϊστικὸ σύστημα ἀπειλεῖ τοὺς πιστοὺς. Μεθαύριο ἀπειλοῦνται διωγμοὶ καὶ μαρτύρια... Τί θὰ κάμῃ ὁ σηματοφόρος μας; «Ἐπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ γυμνὸν τὸ δένδρον κατέλιπον». Μόνον γυμνόν; Τὸ ἐξεριζώσαν τελείως! Ἄντὶ νὰ ἀπαντήσουν, «ἐπὶ τὴν πέτραν (βράχον) τοῦ Χριστοῦ ἐστήκαμεν», ὑπέκνυσαν.

Ἄντὶ, κρατοῦντες ἀλύγιστα τὴν σημαία τοῦ Χριστοῦ, νὰ ἀναβοῦν ἄκαμπτα τὸν Γολγαθᾶν τοῦ μαρτυρίου. Ὑπέστειλαν τὴν σημαίαν οἱ καιροσκόποι καὶ μὲ μιὰ στροφή πρὸς τ' ἀριστερὰ βαδίζουν κατησχυμένοι, «ἵνα μὴ τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται».

γ) Ἐπειτα μιὰ ἄλλη κατηγορία ἀνθρώπων. Καὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι πολέμοι. Φέρουν τὸ ἐνδύμα τοῦ Χριστιανοῦ. Ἰσως κατέχουν καὶ ὑπεύθυνη θέσι στὴν κοινωνία, στὸ Χριστιανικὸ Βασίλειο. Πόσον ὁμως κακῶς ἐκπροσωποῦν τὸν Ἀρχηγὸ τους. Ἐφαρμόζεται ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ «τοῖς χεῖλεσι μὲ τιμᾶ ὁ λαὸς οὗτος, ἡ δὲ καρδιά αὐτοῦ πόρρω ἀπέχει». Καλοὶ καὶ τίμιοι, ἀλλὰ στὰ λόγια μόνον, ἡ καρδιά τους ὅμως... Καὶ τὰ ἔργα τους; «Ἄ λέγουσιν ὑμῖν ποιεῖν, ποιεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα μὴ..., λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι». Ἐννοεῖτε τώρα, ὅτι οὐδὲ ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταί λόγος γιὰ διωγμὸ περὶ τῶν τοιοῦτων. Τοῦτο μόνον ἐπιτυγχάνουν αὐτοὶ, νὰ εἶναι οἱ κάκιστοι ἐκπρόσωποι τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν λεοντὴν φέροντες.

«Μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσθητε».
(Λουκ. 12,22)

Θέλεις ζωὴν ἀδιατάρακτη καὶ ἀνενόχλητη; Ἥμπορεῖς ν' ἀφαιρέσης τὸ χριστιανικὸ ἐνδύμα —δὲν σ'ἐμποδίζει κανεὶς!— καὶ βάδιζε μὲ συνέπεια πλεόν τὸν δρόμον σου. Ἄν ὁμως θέλῃς νὰ εἶσαι καλὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο ἔχε τότε γιὰ σύνθημα: «Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ἐσὲ διώξουσι».

6ον

«Ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός» (Γαλάτ. 2, 20)

[Κυρ. μετὰ τὴν ὕψωσιν, 18 Σεπτ. 1955]

Δὲν ψεύδεται ὁ Παῦλος, οὐδὲ ὑπερβάλλει τὰ πράγματα. Στὸ ὕψος τῆς ταπεινοφροσύνης δὲν ἰδιάζει ἡ περιτολογία. Τουναντίον ὁμολογεῖ μίαν ἀλήθειαν, ὅτι «Ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός». Δὲν ζῆ πλέον μέσα μου τώρα ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος, τὸν ἐξωβέλισα μὲ τὸ «Χριστῶ συνεσταύρωμαι», χάριν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἐσταύρωσα. Καὶ γι' αὐτὸ αἰσθάνομαι νὰ ζῆ μέσα μου ὁ Χριστός. Τί ἄλλο περισσότερο θὰ ἐζήτει ὁ Παῦλος; Ἄλλὰ καὶ τί ἄλλο ἐνδείκνυται γιὰ κάθε ἄνθρωπο, παρὰ νὰ μορφωθῆ μέσα μας ἡ ζωντανὴ εἰκόνα καὶ ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ! Τὸ διάβημα εἶναι, βέβαια δύσκολο, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἀδύνατο.

Ἀσφαλῶς γιὰ νὰ δυνηθοῦμε σὲ μιὰ θέσι νὰ τοποθετήσουμε ἓνα δικό μας πρᾶγμα, νὰ φυτεύσωμε π. χ. ἓνα δένδρο, ἀπαιτεῖται νὰ ξεριζώσωμε τὸ προηγούμενο. Χρειάζεται νὰ δημιουργήσουμε ἓνα χῶρο κενό. Ἐπειτα τὸ πρᾶγμα διευκολύνει γιὰ τὸ φύτευμα ἐνὸς καινούργιου καὶ εὐγενεστέρου δένδρου. Τὸ ἴδιο ἀπαιτεῖται καὶ στὴν ψυχὴ μας νὰ γίνῃ. Νὰ κάμωμε πρῶτα τὴν ἐκχέρσωσι ἀπὸ τὰ ἀγκάθια τῆς κακίας καὶ ἔπειτα νὰ φυτεύσωμε τὶς ζηλευτὲς ἀρετὲς. Ἄν θελήσωμε στὸν ἴδιο χῶρο δυὸ ἀντίθετα πράγματα νὰ τοποθετήσωμε, θὰ προσκρούσωμε στὸ φυσικὸ νόμο τοῦ ἀδιαχωρήτου. Ἀπόθησις λοιπὸν τῶν κακῶν προηγεῖται καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ἱερά αἰσθήματα. Ἴδου τὸ πρῶτό μας ἔργο. Ἐνα ἔργο ἀρνητικὸ, βέβαια, ἀλλὰ τόσο ἀπαραίτητο. Αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ Παῦλος. Ἐπέταξε τὸν παλαιὸν ἄνθρωπο, τὸν ἁμαρτωλόν, «ἀποθέμενοι τὸν παλαιὸν ἐνδυσώμεθα τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον». Ἀφοῦ γίνῃ ἡ ἀρνητικὴ καὶ ὀδυνηρὴ αὐτὴ ἐργασία, τὸ μάτωμα τῆς κακίας, βοδίζομε πλέον πρὸς τὰ εὐκόλα. Δυνάμεθα τώρα νὰ εἴπωμεν· «ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ». Δὲν ζῶ ἐγώ με τὶς ὀρέξεις καὶ ἀπολαυστικὲς μου διαθέσεις, ἀλλὰ «ζῆ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Εἶπαμε ἐργασία δύσκολη, ἀλλὰ δυνατὴ. Καὶ γίνεται εὐκολὴ καὶ δυνατὴ ἂν θέσωμε ὡς πρότυπον μιμῆσεως τὸν Χριστόν.

Ὁ Παῦλος αὐτὸ ἔκαμε: «Μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς καὶ ἐγὼ Χριστοῦ». Εἶναι τὸσον ἀπαραίτητο, ὄχι μόνον στὸ μικρὸ παιδί νὰ ἔχῃ πρότυπα μιμῆσεως τοῦς γονεῖς του, ἀλλὰ καὶ ὁ στρατιώτης γιὰ νὰ ἐμπνέεται στὸν πολεμικὸ ἀγῶνα, χρειάζεται νὰ προηγήται ὁ ἀξιωματικὸς του. Ἐτσι καὶ ὁ Χριστιανὸς πρότυπον ζωῆς ἐναρέτου καὶ ἀπαραμίλλου ἀγιότητος θὰ θέτῃ τὸν Χριστόν. Μόνον Ἐκεῖνος εἶπε «τίς ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;» Ἐνα πρότυπον ἀγιότητος καὶ ἀναμαρτησίας δὲν θέλει ὁ ἄνθρωπος; Ἴδου ὁ Χριστός. Τὸν Χριστόν θέτοντες ὡς πρότυπον μιμῆσεώς μας, θὰ ἐμπνέομεθα στὸ δρόμο τῆς τιμίας καὶ ἐναρέτου ζωῆς. Θὰ καθρεπτιζώμεθα ἀπὸ τὴν ἀγιότητα Ἐκεῖνου καὶ ἡ ἐντολὴ Του «ἅγιοι γίνεσθε» θὰ δημιουργῆ μιὰ ἐλπι-

«Ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος».
(Λουκ. 12, 23)

δοφόρο κατάστασι μέσα μας. Θά προσπαθοῦμε νά φθάσουμε τὰ δυνατὰ καί προσδοκώμενα ὄρια τῆς ζωῆς Ἐκείνου. Ὅταν θά βλέπουμε τὴν ἀγία μορφή τοῦ Χριστοῦ θά γεννῶνται μέσα μας αἰσθήματα θεοσεβείας, εὐλαβείας, ἀγάπης καὶ ἀφιερώσεως πρὸς Αὐτόν.

Σιγά-σιγά καὶ μὲ τὴν δύναμιν Ἐκείνου, θά ἀπωθηθοῦν τὰ αἰσθήματα τῆς φιλαυτίας καὶ τοῦ παλαιοῦ ἐγὼ μας. Θά ἐξοβελισθοῦν οἱ ἐγκόσμιες ἐπιθυμίες καὶ ἓνας καινούργιος κόσμος, ἐξαγνισμένος, καὶ ὠραιότερος θά γεννηθῆ μέσα μας. Δὲν θά κυβερνᾷ τότε τὸ ἐγὼ μας. Θά δεσπόζῃ «ἐν ἐμοὶ Χριστός».

Τὸ ἰδικὸ μας θέλημα θά τείνῃ νά ἀποθάνῃ, θά νεκρωθῆ. Μιά πλήρης ὑποταγή στοῦ θέλημα Ἐκείνου καὶ μιά τελεία ταπεινώσις θά πρυτανέυσῃ μέσα μας, πού θά εἶναι ἀπόρροια τῆς «καινῆς κτίσεως». Προσθετεῖ ὁ Παῦλος τότε. «Παραστήσατε ἑαυτοὺς ζῶντας ὡς ἐκ νεκρῶν τῷ Θεῷ —τότε εὐρίσκεσθε— ὑπὸ χάριν».

Δικαίως ὁ φίλος ἀναγνώστης θά εὐρῆ τὸν ἑαυτόν του κουρασμένο, γιατί τὸ θέμα μας ἐπῆρε ἓνα θεωρητικὸ δρόμο, Ναι, θεωρητικὸ, ἀλλὰ ὅμως τόσο δυνατὸν, ἐπιθυμητὸν καὶ ἀξιοζήλευτον.

Δυνατὸς μὲν, διότι μὲ πρότυπο τὸν Χριστὸν ἐζήσαν ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ὀνομάζομεν, Ἀθανάσιον, Γρηγόριον, Βασίλειον, Χρυσόστομον... Ἐπιθυμητὸν δέ, διότι ποιά ἀγνή ψυχὴ δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν ἠθικὴ τῆς ἀξιοποίησι, πού βρῖσκεται στὴ μίμησι τοῦ Προτύπου;

Ἐπειτα ἀπὸ τὰ πολλὰ στάδια τῆς παιδικῆς καὶ τῆς ἀνδρικῆς μας ζωῆς πού ἐπεράσαμε, εἶναι καιρὸς τώρα κάτι περισσότερο ἀπ' αὐτὰ νά ἐπιδιώξουμε. Νά μορφωθῆ μέσα μας ὁ Χριστός. Ὁ Παῦλος δίδει τὴν ἀσφαλῆ συνταγή. Ἄν παύσωμε νά ζοῦμε γιὰ τὸν ἑαυτόν μας καὶ δώσωμε τὴν καρδιά μας στὸν Χριστό, θά δυνάμεθα τότε ν' ἀναφωνήσωμεν: «Ζῆ ἐν ἐμοὶ Χριστός».

7ον

«Ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες»

(Β' Κορ. 5,10)

[ΙΣΤ' Κυριακὴ, 25 Σεπτεμβρίου 1955]

Τί ἦτο δυνατόν νά ἔχουν οἱ Ἀπόστολοι; Αὐτοὶ ὅταν ἀπεφάσισαν ν' ἀκολουθήσουν τὸ Χριστόν, Τὸν ἠκολούθησαν «ἀφέντες ἅπαντα»... Ἐγκατέλειψαν περιουσίας, οἰκείους, φίλους καὶ κάθε ἐγκόσμιο.

Προσῆλθον εὐζωνοὶ στοῦ ἀποστολικοῦ ἔργο. Ἔτσι τοὺς ἠθέλεν Ἐκεῖνος, πού δὲν εἶχε «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνη». Παρὰ ταῦτα ὁ Παῦλος σήμερα βροντοφωνεῖ: Εἶμεθα πτωχοὶ καὶ πλουτίζομεν πολλοὺς, εἶμεθα «ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες». Τίποτε τὸ ὑλικὸ δὲν ἔχουν, καὶ πολλοὺς πνευματικoὺς θησαυροὺς κατέχουν οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου.

Μήπως αὐτὸ δὲν ἐπιτυγχάνει καὶ κάθε πιστός;

α) Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησης, ὅτι λόγω τῶν δοκιμασιῶν των οἱ Ἀπόστολοι ἐλυποῦντο, τὸ πλήρωμα τῆς καρδίας των ὅμως ἦτο ἡ χαρὰ, ἔχαιρον πάντοτε. Ἡ χαρὰ των αὐτῆ προήρχετο ἀπὸ τὸν ψυχικὸ πλοῦτο, πού ἦσαν γεμάτοι. Ἀμφιβόλλετε λοιπόν, ὅτι κατεῖχον τὰ πάντα; Τί ἄλλο ζητεῖ ὁ κουρασμένος τῆς γῆς βιοπαλαιστής ἄνθρωπος; Πλανᾶται στὴν ἀρχὴ καὶ ζητεῖ

«Ἵμων δὲ ὁ Πατὴρ οἶδεν ὅτι χρεῖζετε τούτων».

(Λουκ. 12,30)

δόξες, πλοῦτο, στό τέλος ὁμως διδάσκεται, ὅτι ἐκεῖ πού ἐποποθέτει τήν χαρά καί τήν εὐτυχία του, ἐπέτυχε τήν δυστυχία, Τοῦναντίου, ὅποιον ἔκαμαν καλήν ἀξιολόγησι τῶν πραγμάτων ἐπέτυχον «πάντα νά κατέχουν».

Αὐτοί εἶναι ἀφ' ἐνός μὲν οἱ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ἐργάται τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἐπιστήμης καί κάθε καλοῦ καί τιμίου. Ἀφ' ἐτέρου κάθε τίμιος ἄνθρωπος πού κάνει συνειδητά τὸ καθήκον του. Καί ὅλα αὐτά, (τοὺς πνευματικούς θησαυρούς) τὰ ἀπέκτησαν ἀπὸ τὸν καρπὸ τῆς συνειδήσεως. Εἶμαι εὐτυχῆς φωνάζει ὁ Παῦλος, παρά τὰ δεινοπαθήματα, «πάση ἀγαθῇ συνειδήσει πεπολίτευμαι». Ἐνδέχεται πολλοὶ νὰ ἐργάζωνται, ἴσως ὁ κόσμος ὅλος, καί ὁμως νὰ μὴ δύνανται νὰ μᾶς δώσουν ὅ,τι μᾶς λείπει.

Ἐξ ἀντιθέτου φθάνει μία τιμία προσπάθεια ἰδική μας νὰ μᾶς κάμη «πάντα κατέχοντας».

Νὰ ζοῦμε μέσα στὴν πανευτυχή ἀτμόσφαιρα τοῦ Χριστοῦ. Ν' ἀπολαμβάνωμε τὴ θ. εὐλογία καί τὴν ἀγάπη τῶν συνανθρώπων μας. Τί ἄλλο θέλει ὁ ἄνθρωπος; Γιατί περισσότερο διψᾷ; Αὐτὰ τὰ δίδει ἡ πληροφωρία τῆς συνειδήσεως, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος πρὸς τὸν Θεὸν καί τὸν συνάνθρωπὸν μας.

β) Κατεῖχον «τὰ πάντα» οἱ Ἀπόστολοι, διότι κατεῖχον τὶς καρδιῆς τῶν πιστῶν. Ἴδου τί γράφει στοὺς Γαλάτας (Κεφ. 4ον). ὁ Παῦλος: «Ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν». Ποιὸς ἄλλος ἔτυχε τόσης τιμῆς, ἀγγελικῆς; Μήπως κανένας Βασιλεὺς ἢ Αὐτοκράτωρ; Καί οὗτοι ἐτύχωναν θριαμβευτικῆς ὑποδοχῆς, ἀλλὰ πάντοτε ὡς ἄνθρωποι.

Ὁ Παῦλος ὁμως; Τὸν ὑπεδέχοντο «ὡς ἄγγελον», ὡς Χριστὸν, καί προχωρεῖ: «μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατόν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι». Ἦσαν διατεθειμένοι οἱ Γαλάται, στοὺς ὁποίους ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν, νὰ τοῦ δώσουν, εἰς ἀνταπόδοσιν καί εὐγνωμοσύνην, καί τοὺς ὀφθαλμοὺς των, ἂν ἦτο δυνατόν.

Προσφέρουν τὸ πολυτιμότερον μέλος τοῦ σώματός των, τὰ μάτια των.

Τί σημαίνει αὐτό; Δὲν κατέχει πάντα ὁ Παῦλος; Κατέχει τὶς καρδιῆς τῶν πιστῶν. Ἴδου οἱ πνευματικοὶ θησαυροὶ του. Ἴδου ἡ κατοχὴ του. Ναί, ἀποδεικνύεται ἐκεῖνο, πού γράφει ἀργότερα ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, ὅτι ἡ ἱερωσύνη ἐξουσίαν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς καί τοῦ οὐρανοῦ. Ἀσχέτως ἂν ἡ ἐποχὴ μας ἔχει κάμει μιὰ τραγικὴ παραγνώρισιν. Σκεφθῆτε ἀκόμη τὸν πνευματικὸ πλοῦτο τῶν ἀθανάτων ἱεραρχῶν τοῦ Βυζαντίου. Ὅταν ὁ Χρυσόστομος εὗρισκετο ἐξόριστος, γράφει ὁ Ἱστορικός, ὀλόκληρος ἡ Ἀνατολὴ τὸν ἐπεσκέπετο. Μήπως οἱ Ἀθανάσιοι καί οἱ Βασιλῆιοι εἶχαν ὀλιγώτερο κατακτήσει τὶς καρδιῆς τοῦ ποιμνίου των; Ἀλλὰ τὸ εὐχάριστο αὐτὸ γεγονὸς δὲν λείπει καί ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας. Οἱ ἐργαζόμενοι ζηλωταὶ ἐργάται τοῦ Εὐαγγελίου ἀποκοτῶν πλήρη ἐμπιστοσύνη ἀπὸ τὸν λαόν, τὸ δὲ σπουδαῖο εἶναι, ὅτι ἐκτιμῶνται καί ἀπὸ τοὺς χλιαροὺς στὴν πίστι καί στὴν τιμιότητα.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραλειφθῆ καί τό, ὅτι κάθε τίμιος ἐργάτης, οἰασδήποτε ἐργασίας, κατακτᾷ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ προϊσταμένου καί τῶν συναδέλφων του. Δὲν εἶναι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ «πάντα κατέχοντες»;

Εἶσαι, φίλε ἀναγνώστα, πτωχὸς καί ἄσημος; Εἶσαι ἀγράμματος καί περιφρονημένος; Δόσε εἰλικρινὰ καί ἄνευ ὄρων τὴν καρδιά σου στὸν Χριστὸν καί θὰ γίνῃς ὁ «πάντα κατέχων».

ΙΑΚ.

«Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καί ταῦτα πάντα προσεθήσεται ὑμῖν».
(Λουκ. 12,31)

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΒΡΑΑΜ

Περιήλθεν εἰς χειράς μου βιβλιάριον, συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. 'Ιουλίου Καίμη, ἐν Ἀθήναις (1954), ὑπὸ τὸν τίτλον «Βιβλικές 'Ιστορίες». Φέρει, ἐν ἀρχῇ, πίνακα δέκα τριῶν κεφαλαίων. Εἰς αὐτά, ὅμως, ἀνταποκρίνονται, ἐν τῷ κειμένῳ, δέκα μόνον, τὰ ὅποια εἶναι ἐν μέρει παρηλλαγμένα. Κάτωθι τοῦ πίνακος ἐσημείωσεν ὁ διακεκριμένος συγγραφεὺς τὰ ἐξῆς: «Οἱ ἱστορίες αὐτὲς εἶναι ἀποσπάσματα διαφόρων παραδόσεων Δασκάλων, πού τρέχουν στὸ στόμα τοῦ λαοῦ, σὲ ἀλλαγμένες μορφές. Ἡ σύνθεσή μας ἔγινε πιστά, κατὰ τὸν τύπο τῆς πρωτόγονης παράδοσης».

Μεταξὺ τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων τούτων ἱστοριῶν, εἶναι καὶ τρεῖς μικραὶ, διὰ τὸν γενάρχη τῶν Ἑβραίων Ἀβραάμ. Εὐρίσκονται εἰς κεφάλαιον τοῦ κειμένου, ὑπὸ τὴν γενικὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστορίες τοῦ Ἀβραάμ», ἐνῶ ὁ πίναξ τὰς ἀναφέρει ὑπὸ τριπλῆν ἐπιγραφὴν «ὁ Ἀβραάμ σπάζει τὰ εἶδωλα. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραάμ».

Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἐν Θράκῃ, εἶχον μάθει, παρά τινος Ἰσραηλίτου, παρομοίας ἱστορίας διὰ τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ μεγαλυτέρας, διαφερούσας δὲ ὀλίγον εἰς τινὰ κύρια σημεῖα. Τὰς ἐχρησιμοποίησα, πολλάκις, ἐν Διδυμοτείχῳ, καὶ ἀλλαχοῦ, ἔχων, μάλιστα, καὶ Ἑβραίους μαθητὰς καὶ μαθητρίας.

Θὰ ἐκθέσω, ἤδη, ἐνταῦθα, ἐκτενέστερον, ὅσα εἶχον μάθει ἄλλοτε περὶ τοῦ Ἀβραάμ. Θὰ ἀναφέρω δέ, παραλλήλως, καὶ μερικὰ ἐκ τοῦ βιβλιαρίου τοῦ κ. Καίμη, οὕτως ὥστε, νὰ παρουσιάσω ὀλόκληρον διήγημα, ἐνδιαφέρον καὶ διδακτικόν.

Ὁ εἰδωλολάτρης Ἀβραάμ καὶ τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀβραάμ, ὁ Θάρα, ἦτο ὅπως καὶ ὁ ἴδιος, εἰδωλολάτρης. Κατεσκεύαζε πῆλινα εἶδωλα, δηλαδὴ μικρὰ ἀγαλμάτια θεῶν, τὰ ὅποια ἐπώλει εἰς τοὺς ὁμοθρήσκους του. Εἰς τὴν διπλῆν αὐτὴν ἐργασίαν του, τὸν ἐβοήθει καὶ ὁ Ἀβραάμ, χωρὶς, ὅμως, πολλὴν εὐχαρίστησιν.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Ἀβραάμ ἐγεννήθη, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἰς τὴν πόλιν Οὐρ τῆς Μεσοποταμίας, ὁπόθεν ὁ Θάρα εἶχε μετοικήσει, ἀργότερον, εἰς τὴν μεσοποταμιακὴν, ἐπίσης, πόλιν Χαράν. Ἦτο νεανίας

«Μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν βασιλείαν».
(Λουκ. 12,32)

ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένος, καὶ διεκρίνετο μεταξύ τῶν συνομιλήκων του διὰ τὸ ἰσχυρὸν πνεῦμά του καὶ τὴν καθαρότητα τῆς συνειδήσεως. Ὡς πρὸς τὴν εἰδωλολατρείαν δέ, εἶχεν ἓνα μυστικὸν σκεπτικισμόν, χωρὶς νὰ τὸν ἐκδηλώνῃ.

Σκέψεις καὶ ἀμφιβολία. Ἐνῶ εἰργάζετο, ἐβυθίζετο, ἐνίοτε, εἰς παραδόξους σκέψεις. Ἀκαθόριστοι ἀμφιβολία ἀπησχόλουν τὸν νοῦν του. Πῶς, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι θεοὶ τὰ ἄψυχα εἰδῶλα, τὰ ὁποῖα κατεσκευάζον ἀπὸ πηλόν! Καὶ τὸν ἐκυρίευσε μία μελαγχολία. Δὲν ἀνέφερον ὅμως τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀμφιβολίας του εἰς κανένα. Οὔτε εἰς τὸν πατέρα του, ὁ ὁποῖος ἦτο πολὺ φανατικὸς. Ἡὔξανον δὲ βαθμηδὸν αἰ ἀνησυχία του, αἰ ὁποῖαι διετάραττον τὴν ψυχικὴν του γαλήνην.

Τὸ ὄραμα. Μίαν ἡμέραν ἦτο μόνος εἰς τὸ ἐργαστήριόν των. Καὶ εἶχε βυθισθῆ πάλιν εἰς τὰς συνήθεις σκέψεις του. Ἄλλά... ὠνειρεύετο, ἄρά γε, ἡ μήπως ἔβλεπε θεῖον ὄραμα! Εἶδεν, ἐξ αἴφνης, ἔμπροσθέν του ἓνα ἄγνωστον, ἀλλὰ σεβάσμιον γέροντα. Μὲ πρόσωπον ὠραῖον καὶ συμπαθητικόν. Γενειάδα, ὀλόλευκον καὶ πυκνὴν, κατερχομένην μέχρι τῆς μέσης του. Καὶ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας καὶ γλυκεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐσαγήνευον τὴν καρδίαν τοῦ Ἀβραάμ.

Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἀγνώστου. Ὁ Ἀβραάμ ἠγέρθη ἀμέσως, διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῆ, μὲ μεγάλον σεβασμόν, διὰ τὴν ἡλικίαν του καὶ τὸ ἐπιβλητικόν του παράστημα, καὶ διὰ νὰ τὸν ἐξυπηρετήσῃ. Ἄλλὰ μὲ βαρυθυμίαν, διότι ἐνόμισεν, ὅτι εἶχε προσέλθει ὁ ξένος πρὸς ἀγορὰν εἰδώλου.

Ἡ συνομιλία των. Ὁ ξένος ὅμως τὸν ἠρώτησε μὲ γλυκεῖαν φωνήν, ἐνῶ ἐμειδία παραδόξως: «Τί εἶναι, τέκνον μου, τὰ πράγματα αὐτά, τὰ ὁποῖα πωλεῖς;» Ὁ Ἀβραάμ ἐξεπλάγη διὰ τὴν ἀσυνήθη ἐρώτησιν, ἡ ὁποία εὔρισκεν ἀπήχησιν εἰς τὰς βαθεῖας σκέψεις του. Καὶ ἀπήντησε, ψιθυρίζων σχεδὸν καὶ μὲ δισταγμόν. «Εἶναι θεοί, σεβαστέ μοι Γέρονι!» Ἠρώτησε πάλιν ὁ Γέρον: «Καὶ ποῖος τοὺς κατεσκευάσας; καὶ πότε; καὶ πῶς; καὶ μὲ ποῖον ὕλικόν;» Ὁ Ἀβραάμ ἠὐχαριστήθη ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν. Καὶ ἔδωκε, μὲ δικαιολογημένην συστολήν, τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν: «Ἡμεῖς, σεβαστέ μοι Γέρον, ὁ πατήρ μου καὶ ἐγώ. Τοὺς κατεσκευάσαμεν, προχθές, μὲ χῶμα καὶ ὕδωρ». Διὰ τρίτην φοράν, ὠμίλησεν ὁ ξένος, προσβλέπων πρὸς τὸν Ἀβραάμ μὲ βλέμμα ἔταστικόν: «Ἐχει καλῶς! Ἄλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν σεῖς, οἱ ἀν-

«Ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς»
(Λουκ. 12,33)

θρωποι, νὰ κατασκευάζετε θεούς! Καὶ δὲν μοὶ λέγεις, ἀγαπητόν μου τέκνον, ἀφοῦ φαίνεσαι ἔξυπνος καὶ λογικός, οἱ θεοὶ σὰς αὐτοὶ εἶναι ἀληθινοί; Ἡ, μήπως, εἶναι ψευδεῖς, χωρὶς ψυχὴν καὶ ζωὴν, καὶ χωρὶς καμμίαν δύναμιν; Μήπως, εἶναι ἀνύπαρκτοι καὶ φανταστικοί; Νὰ σκεφθῆς ὀλίγον, μικρὲ μου φίλε, ὅτι ἴσως ὑπάρχει εἰς δύνναμος! Θεός, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸν κόσμον καὶ ὅλα, ὅσα ὑπάρχουν εἰς αὐτόν! Θεός, ὁ ὁποῖος ἐπλασε καὶ σὰς, τοὺς ἀνθρώπους! Καὶ φροντίζει δι' ὅλα τὰ δημιουργήματα καὶ τὰ πλάσματά του! Καί, πρὸ πάντων διὰ σὰς, μὲ τὴν μεγάλην του φιλανθρωπίαν καὶ τὴν παντοδυναμίαν!...»

Ἡ ἐν τῷ πωσις τοῦ Ἀβραάμ. Διὰ πρώτην φοράν ἤκουεν ὁ Ἀβραάμ τοιοῦτους λόγους. Καὶ διὰ τοῦτο περιέπιπτεν ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἐκπλήξιν! Ἡσθάνετο ζάλην εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἀλλὰ καὶ μεγάλην ἡδονὴν εἰς τὴν ἄδολον καὶ καθαρὰν καρδίαν του· ἐδοκίμαζε μίαν γλυκεῖαν γαλήνην εἰς τὴν τεταραγμένην ψυχὴν του!

Τὸ ὄραμα διαλύεται. Αἴφνης, ὅμως, τὸ ὄραμα ἔληξεν. Ὁ δὲ μυστηριώδης γέρον διελύθη, ὡς λευκὸς καπνός, ἔμπροσθέν του καὶ ἐχάθη, ὡς μία ἐλαφρὰ σκιά. Δὲν εἶχε προλάβει ὁ Ἀβραάμ νὰ γονυπετήσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῆ τὴν δεξιὰν τοῦ Γέροντος, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑψώσει, διὰ νὰ τὸν εὐλογήσῃ!

Τὸ ἀποτέλεσμα. Λιπόθυμος σχεδὸν ἐκ τοῦ τρόμου, εἶχε πέσει κάτω. Ἐγερθεὶς μετὰ μίαν στιγμὴν, ἔπλυνε τὸ πρόσωπόν του. Καὶ παρετήρει περίξ αὐτοῦ, χωρὶς νὰ βλέπῃ κανένα. Εἶχον πλέον ὀλιγοστεύσει αἱ ἀμφιβολίαι του καὶ διελύοντο, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, αἱ σκέψεις καὶ αἱ ἰδέαι, αἱ ὁποῖαι ἐπὶ τόσον καιρὸν τὸν ἀπησχόλουν!

Νέαι σκέψεις καὶ ἀμφιβολίαι. Καὶ ἤδη ἐμονολόγει ὁ Ἀβραάμ καὶ ἔλεγε καθ' ἑαυτόν: «Ναί! εἶχε δίκαιον ὁ ξένος Γέρον, τοῦ ὁποίου οἱ λόγοι ἀντηχοῦν ἀκόμη εἰς τὰ ὦτά μου, ὡς μία γλυκεῖα μουσική! Οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ του προσείλκουν τοὺς ἰδικούς μου! Ναί! δὲν εἶναι θεοί, ὅπως ἔλεγεν ἐκεῖνος, τὰ ἄψυχα πράγματα, τὰ ὁποῖα κατασκευάζομεν ἀπὸ τὸν πηλόν.

Τὸ μυστήριον. Ἀλλά, ποῖος ἦτο, ἄρά γε, ἐκεῖνος; Καὶ πῶς ὠμίλει, ὡς νὰ μὴ ἦτο ἄνθρωπος, ὅπως ἡμεῖς; Διότι ἔλεγε: «Σεῖς οἱ ἄνθρωποι! οἱ θεοὶ σὰς! Εἰς Θεὸς ἀληθινός, ὑπάρχει! Καὶ πῶς ἐφάνη εἰς ἐμέ; Καὶ πῶς ἐγένεν ἄφαντος, χωρὶς νὰ ἐννοήσω;

«Ὁπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἐστίν.»
(Λουκ. 12,34)

Ποῖος εἶναι, ἄρά γε, ὁ ἀληθινὸς Θεός, τὸν ὁποῖον δὲν ἐννοοῦμεν καὶ δὲν βλέπομεν; Μήπως, εἶναι ὁ γέρων, τὸν ὁποῖον εἶδον ὡς ἄνθρωπον, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἄνθρωπος! Περιέργον μυστήριον!».

Ὁ Ἀβραάμ, συντρίβει τὰ εἶδωλα. Καὶ τὸ μυστήριον περιέσφιγγε τὴν καρδίαν του. Τὸν εἶχε κυριεύσει μία μεγάλη στενοχωρία. Ἐνῶ παρετήρει, σύννους, τὰ ἔμπροσθέν του ἄψυχα εἶδωλα, τοὺς ψευδεῖς θεούς, τοὺς ὁποίους ἐλάτρευε καὶ προσεκύνει ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας, ἐξηρεθίσθησαν τὰ νεῦρά του. Κατελήφθη ἀπὸ ἱερὰν ἀγανάκτησιν ἐναντίον τῶν εἰδώλων! Ἀρπάσας τότε μίαν βαρεῖαν βακτηρίαν, ἤρχισε νὰ τὰ κτυπᾷ, ἰσχυρῶς, ἐν πρὸς ἓν, καὶ τὰ συνέτριψε! Ἀφῆκε μόνον τὸ μεγαλῆτερον εἶδωλον. Διότι ἐσκέφθη, μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἐδικαιολογεῖτο, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν εὐθύνην τῆς καταστροφῆς τῶν εἰδώλων, ὅταν θὰ ἠρωτᾶτο μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ πατρὸς του. Σκοπίμως, λοιπόν, ἐτοποθέτησε τὴν βακτηρίαν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ μεγαλειτέρου εἰδώλου.

Ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Θάρα. Μετ' ὀλίγην ὥραν ἐπέστρεψεν ὁ πατὴρ του. Καθὼς δὲ εἶδε τὰ εἶδωλα συντετριμμένα, ἠσθάνθη μεγάλην ἀγανάκτησιν. Καὶ, τεταραγμένος ψυχικῶς διὰ τὴν μεγάλην βεβήλωσιν, ἤρχισε νὰ ἀποσπᾷ τὰς τρίχας τῆς γεροντικῆς κεφαλῆς του καὶ νὰ σχίζῃ τὰ ἐνδύματά του ἐξ ἀπελπισίας. Καὶ νὰ κραυγάζῃ καὶ νὰ βλασφημῇ. Τόσον εἶχε προσβληθῆ τὸ θρησκευτικὸν του συναίσθημα! Δὲν ἦτο δυνατόν, νὰ ἐννοήσῃ, ποῖος καὶ πῶς εἶχε θρυμματίσει τοὺς θεούς! Περίλυπος μέχρι θανάτου διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν εἰδώλων καὶ ἕξάλλος ἐξ ἀγανάκτησεως, παρετήρει ἀλληλοδιαδόχως τὰ συντρίμματα τῶν εἰδώλων καὶ τὸν υἱὸν του. Ὁ Ἀβραάμ, συσπειρωθεὶς ἐκ τοῦ φόβου του εἰς μίαν γωνίαν, ἔρριπτε κρύφια βλέμματα πρὸς τὸν ὡς θηρίον ἐξαγριωθέντα πατέρα του. Ἡ στιγμή ἦτο δραματικὴ. Ὁ Θάρα θὰ ἐξέσπα κατ' αὐτοῦ!

Ἡ φιλονεικία τῶν εἰδώλων. Καὶ πραγματικῶς! Ὑψωσεν ὁ Θάρα τὴν βακτηρίαν του. Ἐτοιμος δὲ νὰ κτυπήσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ υἱοῦ του, ἀκραύγασε πάλιν: «Κατηραμένον τέκνον, λέγε, ποῖος συνέτριψε τὰ εἶδωλα; Ποῖος ἐθανάτωσε τοὺς θεούς μας; Σὺ ὁ ἴδιος ἢ ἄλλος συνένοχός σου; Λέγε ἀμέσως ἐὰν ἀγαπᾷς τὴν ζωὴν σου...». Ἐντρομος ὁ Ἀβραάμ ἀνεφώνησε: «Μή, καλέ μου πάτερ! Ἀκούσατε, μίαν στιγμὴν, νὰ μάθετε, τί συνέβη». Ὁ Θάρα, μόλις συγκρατούμενος, ἀνέμενε βλοσυρὸς τὸν υἱὸν του,

«Ἐστῶσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι».
(Λουκ. 12,35)

νά συνεχίσῃ. «Εἶχον περιπέσει, προσέθηκεν ἐκεῖνος, ἕνεκα τῆς μεγάλης θερμότητος τῆς μεσημβρίας, εἰς μίαν ζάλην. Μὲ εἶχε κυριεύσει ὑπνηλία. Καὶ ἔκλειναν οἱ ὀφθαλμοί μου. Αἴφνης ὁμως ἀκούω παραδόξους κραυγὰς, φοβερὰς ἀπειλὰς καὶ μεγάλην ταραχὴν ἐντὸς τοῦ ἐργαστηρίου, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἄλλος ἄνθρωπος, ἐκτὸς ἐμοῦ. Ἐντρομος, ἀνοίγω τοὺς ὀφθαλμούς μου. Καὶ τί νὰ ἴδω! Οἱ θεοὶ ἐφιλονεῖκουν μεταξύ των· δὲν γνωρίζω διατί! Καὶ ὕβριζον φρικωδῶς, καὶ ἠπειλοῦν ἀλλήλους! Ἦσαν ὅλοι ἐξηγριωμένοι. Καὶ ἤρχισαν νὰ ἐφορμοῦν ἐναντίον ἀλλήλων! Μίαν δὲ στιγμήν ὁ μεγαλειότερος θεός, ἐξάλλος ἐκ θυμοῦ, ἤρπασε τὴν βακτηρίαν, τὴν ὁποίαν κρατεῖ, ἤδη εἰς τὴν χεῖρα. Κτυπῶν δὲ τοὺς ἄλλους θεούς, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, τοὺς συνέτριψε, τοὺς ἐθανάτωσεν! Ἐγώ, ἐκ τοῦ φόβου μου, ἐλιποθύμησα. Καί, ἀκόμη, τρέμω! Ἐὰν δὲν πιστεύετε, ἐρωτήσατε τὸν ἴδιον, τὸν μεγαλειότερον θεόν, ὅστις σᾶς παρατηρεῖ ἐξηγριωμένος! Φοβοῦμαι, μήπως ἔχῃ κακὰς διαθέσεις καὶ ἐναντίον σας, διότι σᾶς ἀκούει νὰ φωνάζετε! Ἐγώ, φαίνεται, δὲν κινδυνεύω πλέον, ἀφ' οὗ δὲν ἐπετέθη ἐναντίον μου, διότι δὲν τὸν ἠνώχλησα...». Ὁ Θάρα, παρ' ὄλον τὸν θυμόν του καὶ τὴν ἀγανάκτησιν, προσεπάθησε νὰ γελάσῃ διὰ τὰς ἀνοησίας, δῆθεν, τὰς ὁποίας ἔλεγεν ὁ υἱός του, ὄνειρευθεὶς ἴσως κοιμώμενος πρὸ ὀλίγου. Τί εἶχε συμβῆ ὁμως! Δὲν ἠδύνατο, βεβαίως, νὰ πιστεύσῃ, καίτοι εἰδωλόατρης, εἰς τὴν πλαστὴν καὶ ὑποπτον διήγησιν τοῦ υἱοῦ του, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὑπεύθυνον. Καὶ ἐσκέφθη πάλιν νὰ θραύσῃ τὴν κεφαλὴν του διὰ τῆς βακτηρίας!

Ἄλλα στοιχεῖα καὶ διαφοραὶ. Ὁ κ. Κατμης παρουσιάζει τὸν γέροντα, ὅστις ἐπεσκέφθη τὸν Ἀβραάμ, ὡς ἕνα συνήθη πελάτην. Εἶχε προσέλθει, γράφει, νὰ ἀγαράσῃ εἰδῶλα. Καὶ ὅτι ὁ Ἀβραάμ εἶπε πρὸς αὐτόν, καθὼς κατόπιν καὶ εἰς ἄλλους πελάτας, μερικὰ ἐξ ὧων ἡμεῖς ἀπεδώσαμεν εἰς τὸν γέροντα. «Ὅτι, ἐπίσης, ὁ Θάρα, ἀκούσας τὴν παράδοξον διήγησιν τοῦ υἱοῦ του περὶ τῆς συντριβῆς τῶν εἰδώλων, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Ἀνάξιον τέκνον, θέλεις νὰ μὲ πειράξῃς! Μήπως βλέπουν καὶ ὁμιλοῦν τὰ εἰδῶλα, ὅπως οἱ ἄνθρωποι!». Ὁ δὲ Ἀβραάμ ἀπήντησε: «Πάτερ μου, μὴ λέγεις λόγους ἀσεβεῖς. Διότι σὲ ἀκούουν οἱ θεοὶ!». Ὁ Θάρα ὠδήγησε, τότε, τὸν Ἀβραάμ εἰς τὸν βασιλέα Νεμρώδ.

Νεμρώδ καὶ Ἀβραάμ. Ὁ Νεμρώδ, προσβλέπων αὐστηρῶς πρὸς τὸν Ἀβραάμ, τὸν ἠρώτησε: «Δὲν πιστεύεις εἰς τὰ

«Μακάριοι οἱ δούλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ Κύριος εὐρήσει γρηγοροῦντας». (Λουκ. 12,37)

εἶδωλα; Νὰ πιστεύσης, τοῦλάχιστον, εἰς τὸ πῦρ!»—«Αὐθέντα μου, λέγει ὁ Ἀβραάμ, δὲν εἶναι, μήπως, ἰσχυρότερον τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον σβύνει τὸ πῦρ;»—«Ἐχει καλῶς, ἀπαντᾷ ὁ βασιλεὺς, νὰ πιστεύσης εἰς τὸ ὕδωρ.»—«Ἄλλὰ, πῶς, ἐπαναλαμβάνει ὁ Ἀβραάμ, νὰ ἀδικήσω τὰ σύννεφα, τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν τὰ ὕδατα τῶν θαλασσῶν καὶ τῶν ποταμῶν;»—«Ἐ! τότε, προσθέτει ὁ Νεμερῶδ, νὰ πιστεύσης εἰς τὰ σύννεφα!»—«Ἄλλὰ ὁ Ἀβραάμ λέγει πάλιν: Ἰσχυρότερος εἶναι ὁ ἄνεμος, ὁ ὁποῖος σκορπίζει τὰ σύννεφα!»—«Ἔστω, κραυγάζει ἐξηρησιμένος ὁ Νεμερῶδ, νὰ πιστεύσης εἰς τὸν ἄνεμον!» Ὁ Ἀβραάμ, ὅμως, προσθέτει, μὲ εἰρωνικὸν μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη:—«Δὲν εἶναι καλλίτερον, νὰ πιστεύσω εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δαμάζει τὸ πῦρ καὶ τὸ ὕδωρ, τὰ σύννεφα καὶ τοὺς ἀνέμους;»

Ἡ καταδίκη καὶ ἡ σωτηρία τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ βασιλεὺς εἶχε πλέον χάσει τὴν ὑπομονὴν του καὶ εἶπε: «Θὰ σὲ ἀναγκάσω ἐγὼ νὰ πιστεύσης εἰς τὸ πῦρ. Καὶ θὰ ἴδωμεν, ἂν ὁ ἄγνωστος Θεός σου θὰ σὲ σώσῃ!» Διέταξε, λοιπόν, καὶ ἔρριψαν τὸν Ἀβραάμ εἰς μίαν μεγάλην πυράν. Ἄγγελος, ὅμως, Κυρίου κατήλθε καὶ τὸν διέσωσεν ἀπὸ τὰς φλόγας!

Ἡ ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Ὅταν βλέπη τις μίαν πυρκαϊάν, λέγει: «Ἀφῆκαν τὴν οἰκίαν νὰ καίεται. Ποῦ εἶναι, ἄρα γε, ὁ ἰδιοκτήτης;» Καὶ ὁ ἰδιοκτήτης παρουσάζεται! Τὸ ἴδιον, λοιπόν, συνέβη, καὶ ὅταν, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἀβραάμ, ἡ γῆ ἦτο ἀπροστάτευτος ἐντὸς τοῦ χάους καὶ τῶν φλογῶν τῆς ἁμαρτίας! Καὶ ὁ Ἀβραάμ διελόγησθη: «Δὲν ὑπάρχει, ἄρα γε, ὁ Κύριος τῆς σφαίρας μας ταύτης;» Ὁ Κύριος τοῦ κόσμου ἐνεφανίσθη, τότε εἰς τὸν Ἀβραάμ καὶ εἶπε: «Ἔπαγε καὶ ταξίδευσε εἰς ἄλλην τὴν γῆν». Καί, ὁ Ἀβραάμ, περιπλανώμενος ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου!

(Ἐπεταί τὸ τέλος)

Ἄρχιμ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΦΕΙΔΗΣ δ. θ.

Ἡ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΝ

(ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥ)

Συμπληροῦται ἐφέτος μία πενταετία ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Θεολογικοῦ μας Οἰκοτροφείου καὶ μὲ πλήρη τὴν καρδίαν εὐτυχίας διαπιστοῦμεν, ὅτι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἡ ζωὴ του βελτιοῦται αἰσθητῶς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, τῶν τροφι-

«Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτούς, καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς».

(Λουκ. 12,37)

μων ἐκδηλούντων ἐν ἔργοις τὴν εὐεργετικὴν ἐπὶ τῶν φρονημάτων καὶ τῆς ἐν γένει ἀναστροφῆς των ἐπίδρασιν τούτου.

Ἐναργῆ εἰκόνα τῆς ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ συντελουμένης ἐργασίας δύναται νὰ παράσχη, νομίζομεν, συντομωτάτῃ ἀναγραφῇ τῶν κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδ. ἔτος 1954-55πραχθέντων, εἰς ἣν καὶ ἐφεξῆς χωροῦμεν.

Ἐν πρώτοις, ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, σύντονος καὶ κοπιωδεστάτῃ μέριμνα κατεβλήθη, τόσον ἐκ μέρους τοῦ ἀκαταπονήτου Διευθυντοῦ τοῦ Οἰκοτροφείου Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Ἰωάννου Σπ. Ράμφου, ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἀξιωτάτου Ὑποδιευθυντοῦ καὶ Πνευματικοῦ τοῦ Ἰδρύματος Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Τιμοθέου Παπουτσάκη, πρὸς τόνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν τροφίμων, καὶ μάλιστα πρὸς δημιουργίαν καθαρᾶς καὶ εἰλικρινοῦς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως. Διότι ἡ πεῖρα δυστυχῶς κατέδειξεν, ὅτι θεολόγοι παραμελήσαντες δι' οἰονδήποτε λόγον τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν των καταρτισμὸν κατεδίδασαν ἑαυτοὺς εἰς βραδὺν μὲν, ἀλλ' ἀναπόφευκτον μαρασμὸν τῶν πνευματικῶν των δυνάμεων.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑφίσταται, ὅτι ἡ ὑψίστη ἐκδήλωσις τῆς ζωῆς θρησκευτικότητος εἶναι ἡ τακτικὴ καὶ ἄμεσος διὰ τῆς προσευχῆς ἐπικοινωνία τοῦ πιστοῦ μετὰ τοῦ ἀοράτου προσωπικοῦ Θεοῦ, ἥτις πληροῖ τὴν καρδίαν μακαριότητος καὶ εὐδαιμονίας. Ἐφ' ᾧ καὶ οἱ τρόφιμοι τοῦ Οἰκοτροφείου ἀνελλιπῶς καὶ προθύμως, ὁμοῦ μετὰ τῆς Διευθύνσεως, καθ' ἐκάστην θερμὰς ἀνέπεμπον τὰς πρὸς τὸν Ὑψιστὸν δεήσεις των καὶ εὐχαριστίας. Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξέγερσιν, πρὸ τῆς προσλήψεως τροφῆς καὶ πρὸ τῆς κατακλίσεως μιᾷ ψυχῇ καὶ διανοίᾳ οἱ πάντες προσηύχοντο. Καθ' ἐκάστην δ' ἐσπέραν ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη ἐψάλλετο ὑπὸ τῶν ἰδίων σύντομος καταनुκτικὸς ἐσπερινός, τὸν ὁποῖον παρηκολούθουν πάντες μετὰ μεγίστης εὐλαβείας.

Πλὴν τῆς προσευχῆς, ἕτερον σπουδαῖον μέσον μορφῶνον γνησίαν θρησκευτικότητα, ὅπερ ἐπιμελέστατα ἐχρησιμοποιήθη ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ, ὑπῆρξεν ἡ καθημερινὴ συμμελέτη τῆς Ἀγ. Γραφῆς. Μετὰ τὴν πρωϊνὴν προσευχὴν καὶ τὸ πρωϊνὸν ρόφημα, ὑπὸ τὴν σοφὴν καθοδήγησιν τοῦ σεβαστοῦ μας Πνευματικοῦ ἐγένετο, μετὰ τῆς πρὸς τὸ ἱερόν κείμενον προσηκούσης εὐλαβείας, προσπάθεια ἐμβαθύνσεως εἰς τὰ ἱερά τῆς Βίβλου νοήματα καὶ

«Εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποία ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκε διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ». (Λουκ.12,39)

ἀντλήσεως τῶν διδαγμάτων ἐκείνων, ἅτινα θὰ ἐχρησίμευον ὡς συνθήματα, διέποντα τὰς ἐνεργείας ὀλοκλήρου τῆς ἡμέρας. Ταῦτα δὲ ἐνεπεδοῦντο ἀσφαλῶς διὰ τῆς ἀκροάσεως, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ, ἐκλεκτῶν πατερικῶν καὶ ἄλλων καταλλήλων ἀναγνωσμάτων.

Τρίτον στοιχεῖον, αὐξάνον καὶ τελειοῦν τὴν πνευματικὴν ἡμῶν ζωὴν, ὑπῆρξεν ἡ ἰδιαιτέρως καλλιεργηθεῖσα ἱερὰ συνήθεια τῆς τακτικῆς προσελύσεως εἰς τὰ Μυστήρια τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Θείας Κοινωνίας. Μεμονωμένως ἡ ὁμαδικῶς, ἰδιαιτέρως δὲ εἰς περιόδους νηστείας, εὐρύτατα ἐχρησιμοποιοῦν οἱ τρόφιμοι τὰ δύο ταῦτα τῆς Ἐκκλησίας μας Μυστήρια, ὡς ὅπλα ἀκαταμάχητα εἰς τοὺς κατὰ τοῦ κακοῦ ἀγῶνάς των.

Τοιουτοτρόπως ἐδημιουργεῖτο ἡ κατάλληλος θρησκευτικὴ ἀτμόσφαιρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας σοφῶς χειραγωγούμενοι ἔζων καὶ ἀνέπτυσσον τὸ πνεῦμά των οἱ ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ διαμένοντες σπουδασταὶ τῆς Θεολογίας.

Παραλλήλως ὅμως πρὸς τὴν θρησκευτικὴν βίωσιν καὶ ἀνάτασιν τῶν τροφίμων μέγα ἐπεδείξατο διαφέρον ἡ Διεύθυνσις τοῦ Οἰκοτροφείου καὶ διὰ τὸν μορφωτικὸν πλουτισμὸν αὐτῶν. Ἑορταστικὰ τριήμερα πρὸς τιμὴν ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας προσώπων καθιερώθησαν. ἑορτασμοὶ τῶν μεγάλων ἐθνικῶν μας ἐπετείων ἔλαβον χώραν· φιλολογικαὶ βραδυναὶ συγκεντρώσεις ὀργανώθησαν· θέματα ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ ζωῆς, θεολογικῆς σπουδαιότητος καὶ γενικωτέρου ἐπιστημονικοῦ διαφέροντος ἀνεπτύχθησαν. Διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐκαλλιεργήθη ἄριστα ἡ ἐπιστημονικὴ διάθεσις τῶν τροφίμων καὶ ἐδόθη πολυτιμοτάτη εὐκαιρία εἰς αὐτοὺς νὰ ἀσχοληθοῦν ἐπιμελέστερον μὲ θέματα πλουτίζοντα τὸν γνωστικὸν αὐτῶν θησαυρὸν καὶ ἐφοδιάζοντα αὐτοὺς δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὸν σύγχρονον πνευματικὸν ἐργάτην.

Οὕτω, τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ σεβαστοῦ μας Διευθυντοῦ, ἐπραγματοποιήθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδ. ἔτος τριήμεροι ἑορτασμοὶ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (12-14 Νοεμβρίου), ἡ ἡμέρα τῆς μνήμης τοῦ ὁποίου καθωρίσθη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ὡς ἑορτὴ τοῦ Οἰκοτροφείου, τοῦ Μ. Ἀθανασίου (17-19 Ἰανουαρίου) καὶ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου (1-3 Φεβρουαρίου). Οἱ τριήμεροι δ' οὗτοι ἑορτασμοὶ συνίσταντο εἰς τὴν τέλεσιν πανηγυρικοῦ ἑσπερινοῦ καὶ λειτουργίας κατὰ τὰς ἡμέ-

«Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ἡ ὥρα οὐ δοκεῖτε, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται».

(Λουκ. 12,40)

ρας τῆς μνήμης τῶν τιμωμένων ἱερῶν μορφῶν, τὴν ἐκφώνησιν καταλλήλων ὁμιλιῶν, τὴν ἀνάγνωσιν βιβλίων σχετιζομένων πρὸς τὴν θεοφιλή δρᾶσίν των καὶ τὴν ὀργάνωσιν πανηγυρικῶν συγκεντρώσεων ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Οἰκοτροφείου μας. Δι' ὅλων τῶν ἑορταστικῶν τούτων ἐκδηλώσεων, τὸ μὲν ἀπεδόθη ἡ προσήκουσα τιμὴ καὶ σεβασμὸς πρὸς τὰ ἑορταζόμενα ἱερά πρόσωπα, τὸ δὲ προεβλήθησαν πρὸς μίμησιν αἱ ἀγωνιστικαὶ μορφαὶ τῶν κατὰ πρωτότυπον τρόπον συνδυασάντων θεολογικὴν σοφίαν καὶ πρακτικὴν ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν ἁγίων ἀνδρῶν, ὡς καὶ τὸ ἀνυπέρβλητον μεγαλεῖον καὶ ὁ καθαρῶτερος «λαμπηδόνων ἡλιακῶν» βίος τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Συγχρόνως δὲ ἐδόθη ἀνεκτίμητος εὐκαιρία εἰς τοὺς θεολόγους σπουδαστὰς νὰ ἐγκύψουν φιλοτίμως εἰς τὴν βαθυτέραν μελέτην τῶν κατὰ τὸν βίον καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν τιμωμένων ἁγίων, καρπὸς τῆς ὁποίας ὑπῆρξαν ἀξιόλογοι ὁμιλίες, ἐκφωνηθεῖσαι ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐξ Ἀρχιερέων, Ἀκαδημαϊκῶν, Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, φοιτητῶν καὶ ἄλλων φιλομούσων, οἵτινες ἐτίμησαν τὰς ἑορταστικὰς ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ συγκεντρώσεις.

Ὅμοιαι ἑορταστικαὶ ἐκδηλώσεις καὶ συγκεντρώσεις ἐπραγματοποιήθησαν ἐπίσης καὶ ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν προστατῶν τῶν Γραμμάτων Τριῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν (30 Ἰανουαρίου), τῶν δύο μεγάλων ἐθνικῶν μας ἐπετειῶν, τῆς 25ης Μαρτίου 1821 καὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, τῶν σεπτῶν ὀνομαστηρίων τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σπυριδῶνος, πρὸς ἔκφρασιν τῆς βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης καὶ στοργῆς τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου πρὸς τὸν γεραρὸν Προκαθημένον, καὶ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει 1955. Ἐκλεκτοὶ προσκεκλημένοι ἐτίμησαν καὶ τὰς ἑορταστικὰς ταύτας συγκεντρώσεις, καθ' ἃς τρόφιμοι ἐξεφώνησαν λαμπρὰς ἐπικαίρους ὁμιλίαις καὶ ἐπηκολούθησαν ἀπαγγελίαι καὶ ἄσματα, συμβάλλοντα εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν καταλλήλων συναισθημάτων, ὡς καὶ εὐχαριστίαι καὶ εὐχαὶ τῶν ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ διαμενόντων ξένων φοιτητῶν τῆς Θεολογίας.

Ἰδιάζουσαν ὅπως σημασίαν ἀπέκτησαν καὶ αἱ καθ' ἑκάστην ἐβδομάδα ἐπιτυχῶς πραγματοποιούμεναι ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ σεβαστοῦ μας Πνευματικοῦ φροντιστηριακαὶ ἀσκήσεις, διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν πληρεστέραν κατάρτισιν καὶ πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν τροφίμων εἰς τοὺς δύο σπουδαιότερους τομεῖς τῆς

«Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;»
(Λουκ. 12,42)

πρακτικῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως, τῆς Κατηχήσεως δηλονότι καὶ τοῦ Θεοῦ Κηρύγματος.

Ἐσαύτως ἀξιόλογον ἐπιτυχίαν ἐσημείωσαν καὶ αἱ ἐσπεριναὶ φιλολογικαὶ συγκεντρώσεις, αἵτινες διωργανώθησαν ὑπὸ τῶν ἐκ διαφόρων Ἐπαρχιῶν προερχομένων τροφίμων τοῦ Ἰδρύματος, με σκοπὸν τὴν παρουσίαν μέρους τοῦ πλοῦτου, τῶν παραδόσεων καὶ τῶν πνευματικῶν ἐπιδόσεων τῶν καθ' ἕκαστα τμημάτων τῆς Ἑλλάδος. Αἱ βραδυναὶ αὗται ἑορταί, τὰς ὁποίας ἐτίμησαν καὶ ἐσχολίασαν εὐμενέστατα Ἱεράρχαι, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, λογοτέχναι, φοιτηταὶ καὶ ἄλλοι πολλοὶ διανοούμενοι, ἀπετελοῦντο ἐξ ὁμιλιῶν πλαισιουμένων ὑπὸ ἀπαγγελιῶν, ἀναγνώσεως λογοτεχνικῶν ἀποσπασμάτων καὶ ὑπὸ ἀσμάτων τοπικῶν. Αἱ ὁμιλίαι περιστρέφοντο περὶ τὴν λαογραφίαν, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλολογικὴν προσφορὰν ἐκάστης Ἐπαρχίας. Κατὰ σειράν δὲ ἐπραγματοποιήθησαν αἱ κάτωθι βραδυναὶ φιλολογικαὶ συγκεντρώσεις.

Πρώτη ἔλαβε χώραν ἡ ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων φοιτητῶν ὀργανωθεῖσα τῇ Κυριακῇ 13 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. φιλολογικὴ συγκέντρωσις, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς παμμεσηνιακῆς πανηγύρεως τῆς Ὑπαπαντῆς. Τὴν ἐπομένην Κυριακὴν, 20ὴν Φεβρουαρίου, ἐπηκολούθησεν ἡ Ἡπειρωτικὴ πανηγυρικὴ φοιτητικὴ συγκέντρωσις, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν Ἰωαννίνων. Ἐν συνεχείᾳ τὴν 26ην Φεβρουαρίου ἠκολούθησεν ἡ εἰς τὴν Ρούμελην ἀφιερωμένη φιλολογικὴ συγκέντρωσις. Ἀκολούθως τὴν 6ην Μαρτίου ἐπραγματοποιήθη ἡ Δωδεκανησιακὴ φοιτητικὴ πανηγυρικὴ συγκέντρωσις, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐνσωματώσεως τῆς Δωδεκανήσου. Καὶ τέλος, τὴν 19ην Μαρτίου, οἱ Κρήτες σπουδασταὶ ἐπεσφράζισαν τὰς ὠραίας αὐτὰς φοιτητικὰς πρωτοβουλίας, ἔχοντες ὑψηλὸν προσκεκλημένον τὴν Α. Β. Υ. τὸν Πρίγκηπα Γεώργιον, Κυβερνήτην ἄλλοτε τῆς αὐτονόμου Κρήτης.

Διὰ τῶν βραδυνῶν τούτων φιλολογικῶν ἑορτῶν μᾶς ἐδόθη ἡ ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσωμεν, ἐποπτικῶς τρόπον τινά, τὸν πλοῦτον, τὴν γονιμότητα καὶ τὸν ἀδαμάντινον χαρακτῆρα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία γνωρίζει νὰ στρέφεται καὶ νὰ ἐπιδιώκει πάντοτε τὰ μεγάλα καὶ τὰ ὑψηλά. Ἀκριβῶς δὲ ἡ διαπίστωσις αὕτη γεννᾷ ἐπιτακτικωτέραν τὴν ἀνάγκην τῆς καλλιέργειας τῶν ἐμφύτων ἀρετῶν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἀφθόνου ἐμποτισμοῦ αὐτοῦ διὰ τῶν ζωοπαρόχων εὐαγγελικῶν

«Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὕρησει ποιοῦντα οὕτως».
(Λουκ. 12,43)

ναμάτων. Εὐνόητον ὅμως, ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν τούτου δὲν ἀρκεῖ ἡ θεωρητικὴ καὶ ἀφ' ὑψηλοῦ γινομένη δεοντολογικὴ ἐργασία. Παρίσταται ἀνάγκη νὰ εἰσέλθωμεν βαθύτερον ἐντὸς τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ· νὰ μελετήσωμεν αὐτὴν ἐπισταμένως, νὰ αἰσθανθῶμεν τοὺς παλμούς του, νὰ γνωρίσωμεν τὰ ἐπιτεύγματα του καὶ νὰ προσφέρωμεν πρὸς αὐτὸν τὴν ἀπαιτουμένην βοήθειαν καὶ ἐνίσχυσιν. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ καὶ τὸ βαθύτερον νόημα τῶν ὡς ἄνω φιλολογικῶν βραδυνῶν ἐορτῶν.

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν μορφωτικῶν παροχῶν τοῦ Οἰκοτροφείου συγκαταλεχτέα ἐπίσης καὶ τὰ φιλολογικὰ μνημόσυνα πρὸς τιμὴν τῶν σοφῶν Διδασκάλων τοῦ Γένους, Νεοφύτου Βάμβρα καὶ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἐπὶ ταῖς ἐπετείοις τοῦ θανάτου αὐτῶν πραγματοποιηθέντα.

Δὲν ἔλειψαν ὡσαύτως ἐκ τοῦ πλουσίου προγράμματος, ὅπερ τὸ Οἰκοτροφεῖον ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν, οὔτε αἱ περὶ κεφαλαιώδη ζητήματα περιστρεφόμεναι διαλέξεις, γινόμεναι ὑπὸ προσώπων ἀρμοδίων, δυναμένων νὰ παρορμήσουν τοὺς φοιτητὰς εἰς ἔντονον σκέψιν ἐπὶ τῶν προσφερομένων ἰδεῶν. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπραγματοποιήθησαν αἱ ἐξῆς κατὰ σειρὰν διαλέξεις: 1) Τοῦ κ. Ἰω. Ε. Φραγκιδάκη, Γυμνασιάρχου, με θέμα· «Ὁ Ἕλλην πολεμιστὴς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ», 2) τοῦ αἰδεσιμολ. Διευθυντοῦ τοῦ Οἰκοτροφείου πρωτοπρ. Ἰωάννου Ράμφου, περὶ τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος, τῆς ἐορτῆς τοῦ Μ. Ἀθανασίου καὶ τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Μ. Ἱεραρχῶν, 3) τοῦ κ. Σοφοκλ. Λάλλη, Ὑποδιευθυντοῦ τῆς Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας καὶ Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης περὶ τῆς βουλήσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, 4) τοῦ κ. Σήφη Κόλλια, θεολόγου-λογοτέχνου, με θέμα· «Νιάτα καὶ Ἑλληνικὸς Λαὸς» καὶ 5) τοῦ ἀρχιμ. κ. Τιμοθέου Παπουτσάκη, Ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Οἰκοτροφείου, με θέμα· «Οἱ ἅγιοι Τόποι σήμερον καὶ ἡ Ὁρθοδοξία».

Τέλος εἰς τὸν πλουτισμὸν τῆς μορφώσεως τῶν τροφίμων συντέλεσαν καὶ αἱ πραγματοποιηθεῖσαι ἐκδρομαί, εἰς τὰς ἱεράς Μονὰς Καισαριανῆς, Μετεώρων, καὶ Φανερωμένης Σαλαμίνος καὶ εἰς τὴν Μῆλον, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν Κατακομβῶν, ὡς καὶ αἱ καθ' ἑκάστην Πέμπτην ἐσπέρας διὰ τοὺς φοιτητὰς προβαλλόμεναι ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ κινηματογραφικαὶ ταινίαι με μορφωτικὸν καὶ ψυχαγωγικὸν περιεχόμενον.

Κάτοπτρον καὶ ἐκφρασις τῆς συντελουμένης ἐργασίας ἀφ'

«Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν».
(Λουκ. 12,44)

ένος, τῆς προόδου καὶ τῶν ἐπιδόσεων τῶν τροφίμων ἀφ' ἑτέρου, εἶναι καὶ τὸ κατὰ μῆνα συντασσόμενον καὶ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν ἰδίων περιοδικῶν «ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ», τὸ ὁποῖον ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν σύνδεσιν τῶν παλαιότερων καὶ ἤδη θερματισάντων τὰς σπουδὰς τῶν τροφίμων πρὸς τοὺς νεωτέρους τοιοῦτους, εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἱστορίας τοῦ Οἰκοτροφείου, εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ὑπαρχουσῶν φοιτητικῶν λογοτεχνικῶν δεξιότητων καὶ εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν ἰδεωδῶν τῶν τροφίμων καὶ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἐπικοινωνίαν πρὸς τὸν ὑπόλοιπον φοιτητικὸν κόσμον. Ἦδη τὸ περιοδικὸν τοῦτο διέρχεται τὸ β' ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του, διαρκῶς βελτιούμενον.

Μετ' ἀπάτου χαρᾶς τὸ Οἰκοτροφεῖον ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους νὰ ἀποδίδῃ, καὶ ἔκτοτε τακτικῶς πλέον ἀποδίδει, τοὺς πρώτους ἐκ τῶν τροφίμων του πτυχιούχους, οἵτινες εὐδοκίμωτα ἐργάζονται εἰς διαφόρους πνευματικοὺς τομεῖς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας. Ἀνάγκη δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν τροφίμων φοιτητῶν ἤδη ἀπὸ τοῦ β' ἔτους τῆς φοιτήσεώς των ἔχουν ἀναλάβει καθήκοντα Κατηχητῶν, ἐργαζόμενοι μετὰ ζήλου καὶ θετικῆς ἀποδόσεως εἰς τὰ παντὸς τύπου Ἐκκλησιαστικὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τινὲς μάλιστα ἐκ τῶν τελειοφοίτων ἔχουν ἐνταχθῆ καὶ εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἱεροῦ ἁμβωνος, ὁμιλοῦντες κατὰ Κυριακὴν εἰς ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ οὕτως, ἀπὸ τῶν φοιτητικῶν ἤδη χρόνων, οἱ τρόφιμοι τοῦ Οἰκοτροφείου ἐθίζονται εἰς τὴν ὑπεύθυνον διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Λόγου.

Ἐπι περισσότερον. Οἱ πρῶτοι ἀπόφοιτοι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, πρὸς συνέχισιν τῆς μεταξύ των ἐπαφῆς καὶ ἐπικοινωνίας, τῆς μεταξύ των καλλιεργείας τῶν θεολογικῶν γραμμάτων, πρὸς συντονισμόν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς δραστηριότητός των χάριν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου, τοῦ ὁποίου ἡγεῖται ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, συνῆλθον τὴν 24ην Ἰουνίου π.ἔ. καὶ συνέτηξαν, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀποστολ. Διακονίας σωματεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐνωσις τῶν Ἀποφοίτων τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας», διοικούμενον ὑπὸ πενταμελοῦς Δ. Συμβουλίου, ἐκλεγομένου κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν τακτικῶν αὐτοῦ μελῶν.

Ἄλλ' ἡ εὐεργετικὴ τοῦ Οἰκοτροφείου ἐπίδρασις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς Ἕλληνας θεολόγους σπουδαστάς. Μεταξὺ

«Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος, ὁ γνούς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ μὴ ἐτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλὰς».
(Λουκ. 12,47)

τῶν 185 τροφίμων του συγκαταλέγονται καὶ 17 φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, Αἰθιοπίαν, Γερμανίαν, Ὀλλανδίαν καὶ Οὐγκάνταν, οἵτινες διαιτῶνται καὶ μεταλαμβάνουν τῆς ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ προσφερομένης πνευματικῆς τροφῆς. Τοῦτο δὲ ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα. Διότι τοιοῦτοτρόπως οὗτοι γνωρίζουν ἐκ τοῦ σύνεγγυς πλέον τὸ πνεῦμα καὶ τὴν δρᾶσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, μορφώνοντες ὀρθᾶς περὶ αὐτῆς ἀπόψεις. Πλὴν ὅμως καὶ τὸ Οἰκοτροφεῖον, εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀκριβῶς ἀποβλέπον, ὑπεβοήθησε τὴν ἀποστολὴν δύο ἐκ τῶν περατωσάντων τὰς σπουδὰς των τροφίμων του εἰς Θεολογικὰς Σχολὰς τοῦ Ἐξωτερικοῦ, οἵτινες πράγματι ἐκπροσωποῦν ἐπιτυχέστατα τὴν ὀρθόδοξον ἑλληνικὴν Θεολογίαν καὶ Ἐκκλησίαν.

Τοιαύτη ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδ. ἔτος συντελεσθεῖσα ἐν τῷ Θεολογικῷ Οἰκοτροφείῳ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐργασία καὶ πρόοδος. Ἐργασία πολὺπλευρος, κοπιώδης, ἀλλ' ὅμως ἀποδοτικῆ. Ἐργασία ἀποβλέπουσα εἰς τὸν ὀλικὸν καταρτισμὸν τῶν τροφίμων, ὥστε, ἐξερχόμενοι οὗτοι εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ παρουσιάζωνται «τέλειοι καὶ ἐν μηδενὶ λειπόμενοι» Θεολόγοι, ἱκανοὶ νὰ ποδηγηθῶσιν αὐτὴν ἀσφαλῶς καὶ νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ποικίλας αὐτῆς πνευματικὰς ἀνάγκας.

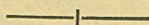
Τὸ μέγεθος τῶν δυσχερειῶν εἰς τὴν ἐπιτέλεισιν τοιοῦτου ἔργου οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ, διότι εἶναι τόσον φυσικὸν νὰ ὀρθοῦνται πολλὰ τὰ ἐμπόδια ἐκεῖ, ὅπου προετοιμάζονται στελέχη διὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἄοκνος καὶ πλήρης αὐταπαρνήσεως ἐργασία καὶ ἐπίβλεψις ἐκείνων, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία ἀνέθεσε τὴν διακυβέρνησιν αὐτοῦ τοῦ σκάφους, τὸ ὠδήγησαν εἰς τὴν προσέγγισιν τοῦ λιμένος τήσης ἐπιτυχίας.

Ἦδη «αἱ χῶραι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμόν». Ἡ Πατρίς μας ἰδιαίτερος ἔχει ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην πνευματικῶν ἐργατῶν. Αἱ ἠθικαὶ πληγαὶ πρέπει νὰ ἐπουλωθοῦν καὶ τὰ πνευματικὰ καὶ ψυχικὰ ἐρείπια πρέπει νὰ ἀνορθωθοῦν. Τὸ Οἰκοτροφεῖον αὐτὴν ἀκριβῶς ἔχει τὴν ἀποστολήν νὰ μορφώῃ ἱκανοὺς πνευματικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ἐργάτας. Τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα καὶ αἱ ἐπιτευξεις τῆς συντόνου καὶ ἐμπνευσμένης ἐν αὐτῷ ἐργασίας, μεστὰς ἐλπίδος καθιστοῦν τὰς προσδοκίας μας. Δὲν ἔχομεν λοιπόν,

«Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολὺ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολὺ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν». (Λουκ. 12,48)

ἢ διάπυρον νὰ ἀναπέμψωμεν τὴν εὐχὴν, ὅπως ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ἐλπίδος μᾶς ἀξιῶσῃ εὐχυμοτέρους νὰ ἀπολαύσωμεν τοὺς καρποὺς κατὰ τὰ ἐπερχόμενα ἔτη.

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ Ι. ΠΑΛΗΟΓΙΑΝΝΗΣ, π. Θ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΚΛ. ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ (*)

15. Ἡ Κοίμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Μεγαλυνάριον.

Παρέστης Παρθένε ἐκ δεξιῶν, τοῦ Παμβασιλέως, ὡς Βασίλισσα τοῦ παντός, περιβεβλημένη, ἀθανασίας αἴγλην, ἀρθεῖσα μετὰ δόξης πρὸς τὰ οὐράνια.

16. Ἡ ἐξ Ἐδέσσης ἀνακομιδὴ τῆς ἀχειροποιήτου εἰκόνης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτοι τοῦ Ἁγίου Μανδηλίου. Διομήδους μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος α' Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν σωμάτων τὰς νόσους θεραπεύων Διόμηδες, καὶ ψυχῶν τὴν ρῶσιν ἐν λόγῳ, ἀληθείας ἐδράβευες· τὴν θείαν εἰληφῶς γὰρ δωρεάν, τοῖς πάσχουσι ποικίλως βοηθεῖς, καὶ Μαρτύρων ταῖς ἀκτίσι καταυγασθεῖς, σώζεις τοὺς ἐκβοῶντάς σοι· δόξα τῷ σέ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σέ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργούντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκια.

Τῆς Εἰκόνης.

Ἦχος β'. Τοὺς ἀσφαλεῖς.

Τὴν θαυγῆ, τῆς σῆς Μορφῆς ἐμφέρειαν, ζωαρχικὰς μαρμαρυγὰς ἀστράπτουσαν, ἐξ Ἐδέσσης ἐδεξάμεθα, ὡσπερ φορεὰ πάσης δόσεως· Σὺ γὰρ τὴν σὴν εἰκόνα μορφωσάμενος, αὐτὴν πρὸς τὸ ἀρχέτυπον ἀνήγαγες, ὁ μόνος ὑπάρχων πολυέλεος.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος πλ. β'. Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν.

Τὴν ἱατρικὴν, κτησάμενος ἐπιστήμην, τῆς ἀθλητικῆς, ἠυμοίρησας εὐκληρίας, ὡς κηρύξας ἐνδόξως Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, παμμακάριστε Διόμηδες, Ἀναργύρων ἐγκαλλώπισμα, καὶ προ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 370.

στάτα τῶν βοῶντων σοι· Αὐτὸς γενοῦ ἰατὴρ, τοῖς σοῖς δούλοις σοφέ.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Εἰκόνοσ.

Ἦκεν ἐξ Ἐδέσσης ἡ σὴ Εἰκὼν, ἐν τῇ Βασιλίδι, κομισθεῖσα περιφανῶς, καὶ τῆς σῆς προνοίας, ἐκλάμπει τὰς ἀκτῖνας, ἡλιακὸς ὡς δίσκος ἡμῖν φιλάνθρωπε.

Τοῦ Ἁγίου.

Χάριν ἰαμάτων ἀπολαβὼν, ψυχῶν καὶ σωμάτων, θεραπεύεις πάθη δεινὰ· ὅθεν κάμοι νεῖμον, Διόμηδες παμμάκαρ, ὑγείαν τὴν κατ' ἄμφω, ἵνα γεραίρω σε.

17. Μύρωνος Ἱερομάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς θεῖον ἀλάβαστρον, τῶν ἱερῶν ἀρετῶν, πιστῶς ἱεράτευσας, τῇ Ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ, καὶ χαίρων ἐνήθλησας· ὅθεν τῇ εὐωδίᾳ, τῶν ἐν σοὶ χαρισμάτων, Μύρων Ἱερομάρτυς, τῶν παθῶν τὸ δυσῶδες, ἀπέλασον ἀνευδότης, ἐκ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Κοντάκιον.

Ἦχος β'. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Ἱερωσύνης τὸ χρίσμα δεξάμενος, μαρτυρικῶς ἐν Χριστῷ ἠνδραγάθησας· καὶ νῦν ἐν τοῖς μύροις τῶν πόνων σου, Ἱερομάρτυς εὐφραίνεις τοὺς κρᾶζοντας· Σὺ ὠφθης τοῦ Λόγου ὀσφράδιον.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις ἱερῶν ὑπογραμμός, καὶ τῶν ἀθλοφόρων, ὁ ὀμπνους καὶ κοινωνός· χαίροις Ἀχαῖας, ὁ καρποφόρος φοῖνιξ, καὶ τῆς Κυζίκου δόξα, Μύρων μακάριε.

18. Φλώρου καὶ Λαύρου Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Εὐσεβείας τοῖς τρόποις ἐγγυμναζόμενοι, τοῦ μαρτυρίου τὴν τρίβον διαπερᾶτε καλῶς, ὡς ὀμαίμονες λαμπροὶ Χριστὸν δοξάσαντες· ὅθεν γεραίρομεν ὑμᾶς, ὡς γενναίους ἀθλητάς, Φλῶρε καὶ Λαῦρε βοῶντες· Ἀπὸ παντοίας ἀνάγκης, ρύσασθε πάντας ἡμᾶς Ἁγιοί.

Κοντάκιον.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Ἡ δυὰς ἡ ἔνθεος, τῶν ἱερῶν αὐταδέλφων, τῆς Τριάδος ἔχουσα, τὸ ἀπροσμάχητον κράτος, ἤσχυνε, τῶν παρανόμων τὰς ἐπινοίας· ἤθλησε, μέχρι θανάτου ἀνδρειοφρόνως· Οἷς βοήσωμεν ἐκ πόθου· χαίρετε Λαῦρε, καὶ Φλῶρε ἔνδοξοι.

Μεγαλυνάριον.

Σύμφρων και δμόψυχος ἐν παντί, ἢ τῶν αὐταδέλφων, ἀναδέδεικται ξυνωρίς, Φλώρός τε και Λαῦρος, ἐν βίῳ και ἐν ἀθλοῖς διὸ και ἰσοτίμως ἐμεγαλύνθησιν.

19. Ἀνδρέου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Στρατηλάτου και τῶν σὺν αὐτῷ δισχιλίων πεντακοσίων ἐννεήκοντα τριῶν Μαρτύρων.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας πίστεως, τῇ δυναστείᾳ, προσεήνοχας, ὡς στρατηγέτης, τῷ Παντάνακτι στρατὸν θεοσύλλεκτον· τύπος γὰρ τούτων Ἀνδρέα γενόμενος, μαρτυρικῶς σὺν αὐτοῖς ἠνδραγάθησας. Μεθ' ὧν πρέσβευε, Κυρίῳ τῷ σὲ δοξάσαντι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Στρατηλάτης ἄριστος προβεβλημένος, τῷ Χριστῷ προσήγαγες, μαρτυρικὸν συνασπισμόν, μεθ' ὧν Ἀνδρέα ἐκραύγαζες· Σὺ τῶν Μαρτύρων οὐκίτημον ὁ στέφανος.

Μεγαλυνάριον.

Τῇ στρατολογίᾳ τῇ ἀληθεῖ, ἐστράτευσας Μάρτυς, δῆμον ἅγιον ἀθλητῶν, μεθ' ὧν και ἀθλήσας, Ἀνδρέα Στρατηλάτα, ἀγγελικῆς στρατείας, ὠφθης δμόσκηνος.

20. Σαμουὴλ τοῦ Προφήτου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἐκ στείρας ἐβλάστησας, δικαιοσύνης καρπός, προφαίνων τὴν μέλλουσαν, εὐεργεσίαν ἡμῖν, Σαμουὴλ θεσπέσιε· ὅθεν ἱερατεύσας, παιδιόθεν Κυρίῳ, ἔχρισας ὡς Προφήτης, βασιλεῖς θείῳ μύρῳ. Καὶ νῦν τῶν σὲ εὐφημούντων, μάκαρ μνημόνευε.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡς ἀπαρχάς.

Ὡσπερ υἱὸς θεαίτητος, δῶρον Θεῷ προσήνεξαι, προφητικῆς ἐκ παιδὸς ἀξιούμενος, ἐκφαντορίας κρείττονος· διὰ τοῦτο Κυρίῳ, τὰ ἐν νόμῳ προσενέγκας καρπώματα, Σαμουὴλ ἐδοξάσθης, ὡς μύστης τῆς θείας χάριτος.

Μεγαλυνάριον.

Χαίροις ἱερώτατε Σαμουὴλ, ὁ ἐν Θεῷ ἐκ βρέφους, φερωνύμως προσκληρωθεῖς· χαίροις ὁ τὰ πόρρω, ὡς ἐνεστῶτα βλέπων, προφητικῶν χαρίτων χαῖρε κειμήλιον.

21. Θαδδαίου Ἀποστόλου. Βάσσης Μάρτυρος καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Θεοῦ τοῦ ἐν σώματι, ἐπιφανέντος ἡμῖν, αὐτόπτης γενόμενος, καὶ ἱερὸς μαθητῆς, Θαδδαῖε Ἀπόστολε, ἔλαμψας τοῖς ἐν σκότει, τὴν σωτήριον χάριν ὠφθης τῶν ἐν Ἐδέσση, ἱατὴρ λαμπαδοῦχος διὸ τοὺς προσιόντας σοι, σκέπε ἐκάστοτε.

Τῆς Ἀγίας.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ὡς καλλίτεκνος μήτηρ τῇ Τριάδι προσήγαγες, Βάσσα ἀθληφόρε θεόφρον, τοὺς καρποὺς τῆς κοιλίας σου, Θεόγγιον Ἀγάπιον Πιστόν, ἀθλήσαντας τῷ λόγῳ σου στερρῶς μεθ' ὧν θείας ἀπολαύουσα χαρμονῆς, σῶζε τοὺς ἐκβοῶντάς σοι δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον.

Τῆς Ἀγίας.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Σολομονῆς προσεπιβαίνουσα τοῖς ἴχνεσι
Τοῦ μαρτυρίου τοῖς ἀγῶσι παρεθάρρυνας
Τῶν υἱῶν σου τὴν Τριάδα Βάσσα θεόφρον.
Ἄλλ' ὡς πάντα ὑπερβάσα τὰ ἐπίπονα
Ἐπωδύγων πειρασμῶν ἀπελευθέρωσον
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Μάρτυς πολυάθλε.

Μεγαλυνάγια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Αἴγλη τοῦ Σωτήρος καταυγασθεῖς, τούτῳ προσπελάσας, ὦ Θαδδαῖε ὡς μαθητῆς, ἔνθεν ἐν Ἐδέσση, ὡς ἥλιος ἐπέστης, φωτίζων καὶ στηρίζων τοὺς προσιόντας σοι.

Τῆς Ἀγίας.

Βάσις πρὸς ἀγῶνας μαρτυρικούς, Βάσσα ἀνεδείχθης, τῶν υἱῶν σου τῶν εὐκλεῶν λόγῳ γὰρ καὶ ἔργῳ, αὐτοὺς ἐνδυναμοῦσα, σὺν τούτοις ἐδοξάσθης, στερρῶς ἀθλήσασα.

22. Ἀγαθονίου Μάρτυρος.

(Σήμερον συμπάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Λούππου διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὔριον τὴν ἑορτήν).

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀγ. Ἀγαθονίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Νίκης τρόπαιον, κατὰ τῆς πλάνης, Ἀγαθόνικε, λαμπρὸν ἐγειράς, τῶν ἀφθάρτων ἀγαθῶν κατηξίωσας· τοῦ γὰρ Δεσπότης ζηλώσας τὸν θάνατον, τῆς ἀθανάτου ζωῆς ὄφθης μέτοχος. Μάρτυς ἔνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Τοῦ Ἀγ. Λούππου.

Ἦχος δ' αὐτός. Τὴν ὠραιότητα.

Τὴν ἀπροσμάχητον, τοῦ Λόγου δύναμιν, Λοῦππε μακάριε, περιζωσάμενος, κατεπολέμησας στερρῶς, τὸν ἄρχοντα τῆς κακίας· σὺ γὰρ ὑπερέλαμψας, ἐν ἀγῶσιν ἀθλήσεως· ὅθεν καὶ ἀπέλαβες, τὸ βραβεῖον τῶν ἀθλων σου, πρεσβεύων ἐκτενωῶς Ἀθλοφόρε, δοῦναι ἡμῖν πταισμάτων λύσιν.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἀγ. Λούππου.

Ἦχος β'. Τὰ ἄνω ζητῶν.

Ὀπλίτης στερρῶς, Κυρίου ἐχρημάτισας, ὀλέσας ἐχθροῦ, ἀθλητικῶς τὰς φάλαγγας· σὺ γὰρ τῷ θείῳ ἔρωτι, ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας διήγυσας, πρεσβεύων Χριστῷ τῷ Θεῷ, πανένδοξε Λοῦππε, ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀγ. Ἀγαθονίου.

Χαίροις Ἀγαθόνικε Ἀθλητά, ὁ κληρονομήσας, τὰ οὐράνια ἀγαθὰ· ἐν οἷς συγχωρεῦν, σὺν τοῖς συναθληταῖς σου, μὴ παύση μνημονεύων τῶν εὐφημούντων σε.

Τοῦ Ἀγ. Λούππου.

Μάρτυς ἀκαθαίρετος τοῦ Χριστοῦ, Λοῦππε ἀνεδείχθης, ἐν ἀγῶσι καταβαλὼν, τῶν ἀντικειμένων, ἐχθρῶν τὰς παρατάξεις· διὸ καὶ ἐδοξάσθης ἀξίως ἔνδοξε.

23. Λούππου Μάρτυρος.

(Σήμερον ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ ψάλλονται πάντα τὰ αὐτῆς).

24. Εὐτυχοῦς Ἱερομάρτυρος, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Κοσμά Ἱερομάρτυρος τοῦ Ἰσαποστόλου. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱ. Λειψάνου Διονυσίου Αἰγίνης, τοῦ Θαυματοεργοῦ.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀγ. Εὐτυχοῦς.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὡς φοιτητῆς τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων, τῆς εὐσεβείας ὑποφῆτης ἐδείχθης, καὶ τὴν τοῦ Λόγου σάρκωσιν ἐκήρυξας τρανώς· ὅθεν ἐνδιέπρεψας, μαρτυρίου τοῖς πόνοις, θαύμασι τῆς πίστεως, βεβαιώσας τὸν λόγον· Ἱερομάρτυς Πάτερ Εὐτυχές, Χριστὸν δυσώπει ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τοῦ Ἀγ. Κοσμᾶ.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας πίστεως, διδασκαλία, κατεκόσμησας, τὴν Ἐκκλησίαν, ζηλωτῆς τῶν Ἀποστόλων γενόμενος· σὺ γὰρ τῇ θεῖα ἀγάπῃ πετρούμενος, Εὐαγγελίου τὸν λόγον διέσπειρας. Κοσμᾶ ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκια.

Τοῦ Ἀγ. Εὐτυχοῦς.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Εὐτυχίας κρείττονος κατατροφῆσας, Εὐτυχές μακάριε, ὡς ἱερεὺς καὶ ἀθλητῆς, Χριστὸν ἀπαύστως ἰκέτευε, πάσης ἀνάγκης ρυσθῆναι τοὺς δούλους σου.

Τοῦ Ἀγ. Κοσμᾶ.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Πολιτεῖαν ἄμεμπτον, διαδραμῶν ἐν τῷ Ἄθῳ, ὡς Μωσῆς ἠξίωσαι, τῆς θεϊκῆς ἐμφανείας· ἐνθεν δὴ, τὴν Ἐκκλησίαν καταφαιδρύνεις, πράξεις, καὶ θεηγόροις σου Πάτερ λόγοις, ὑπὲρ ἧς καὶ ἐναθλήσας, διπλοῖς στεφάνοις Κοσμᾶ κεκόσμησαι.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀγ. Εὐτυχοῦς.

Σύμπνονος καὶ σύμπνοους ἀναδειχθεῖς, Εὐτυχές θεόφρον, Ἀποστόλων τῶν τοῦ Χριστοῦ, μέγιστον ἀξίως, εἰσεποιήσω κλέος, καὶ τῶν παθῶν Κυρίου Μάρτυς γεγένησαι.

Τοῦ Ἀγ. Κοσμᾶ.

Χαίροις Ἀποστόλων ὁ μιμητῆς, καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ διδάσκαλος καὶ φωστήρ· χαίροις εὐσεβείας, ὁ θεῖος φυτοκόμος, καὶ κοινωνὸς Μαρτύρων Κοσμᾶ ἰσαγγελε.

25. Ἡ ἐπάνοδος τοῦ ἱ. Λειψάνου Βαρθολομαίου τοῦ Ἀποστόλου. Τίτου Ἀποστόλου.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Ἐξ ἐφᾶς ὡς ὄρθρος ὦθη πολύφωτος, ποντοπορήσασα ξένως

Βαρθολομαίε σοφὴ πρὸς τὴν Δύσιν ἢ σορός, ἢ τῶν λειψάνων σου· τοῦ γὰρ Ἑλίου τῆς ζωῆς, δαδουχεῖ τὰς δωρεάς, καὶ σκότος παντοίων νόσων, ὀλοσχερῶς διαλύει, τῶν προσιόντων ταύτη πάντοτε.

Τοῦ Ἀποστόλου Τίτου. Ὁμοιον.

Προκληθεὶς οὐρανόθεν πρὸς γινῶσιν ἔνθεον, τὴν ἐν σαρκὶ τοῦ Δεσπότητος ἐπιδημίαν ἐν γῆ, αὐτοφει ἐωρακῶς φωτὸς πεπλήρωσαι· ἔθεν τοῦ Παύλου κοινωνός, θεηγόρος γεγονώς, τὴν Κρήτην πᾶσαν πυρσεύεις, τῆς εὐσεβείας τῆ λόγῳ, Τίτε Ἀπόστολε μακάριε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Ἦχε πρὸς τὴν Δύσιν ὑπερφυῖς, θαλασσοποροῦσα, τῶν λειψάνων σου ἢ σορός· τίς οὖν ἀνυμνήσει, σοφὴ Βαρθολομαίε, τῶν ξένων σου θαυμάτων χάριν τὴν ἄφθογον.

Τοῦ Ἀποστόλου Τίτου.

Παύλῳ τῆ θεόπτη μαθητευθεὶς, ὤφθη ἐν τῇ Κρήτῃ, εὐσεβείας ὑφηγητής, Τίτε θεηγόρε, Ἀπόστολε καὶ μύστα, τῆς πρὸς ἡμᾶς τοῦ Λόγου συγκαταβάσεως.

26. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας, Μαρτύρων καὶ Ἰωάσαφ βασιλέως τῶν Ἰνδιῶν, Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Θείας πίστεως, τῇ εἰσηγήσει, φῶς προσέλαβες, θεογνωσίας, Ἰωάσαφ Ὁσίων ἀγλάισμα· τοῦ Βαρλαάμ, λαμπρυνθεὶς γὰρ τοῖς ῥήμασι, πρὸς ἀρετῶν τὴν ἀκρώρειαν ἔφθασας. Μεθ' οὗ πρέσβευε, Τριάδι τῇ πανοικτίρμονι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ἐπιφάνης σήμερον.

Τῆς ζωῆς τὸν τίμιον λίθον πλουτήσας, Ἰωάσαφ πάνσοφε, διὰ τοῦ θείου Βαρλαάμ, ἀσκητικῶς ἠνδραγάθησας, σὺν τῆ σεπτῇ μητῇ καὶ ἀλείπτῃ σου.

Μεγαλυνάριον.

Τῶν Μαρτύρων.

Λόγοις σε ἀλείφουσαν πρὸς ζωὴν, τὴν σύγευνον ἔχων, Ναταλίαν Ἀδριανέ, σὺν αὐτῇ ἐδρέψω, ἐπιτηδείως Μάρτυς, καρπὸν τὸν ζωηφόρον, ἀθλήσας ἄριστα.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις τῶν ἀνάκτων ἢ καλλονῇ, καὶ τῶν Ἀποστόλων, ὑποτύπωσις ἀληθῆς· χαίροις τῶν Ὁσίων, ὁμότροπος ἐν βίῳ, παμμάκαρ Ἰωάσαφ, ἀγγέλων σύσκηε.

27. Ποιμένος Ὁσίου καὶ Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς, Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως

Θεῶν ἔργων σου, τῇ δαδουχίᾳ, λαμπρυνόμενος, τῇ διανοίᾳ, διακρίσεως φωστῆρ ὄφθης ἄδυτος, διασκεδάζων παθῶν τὴν σκοτόμαιναν, καὶ κατακυγάζων ἡμῶν τὰ νοήματα. Ποιμὴν Ὁσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις τῶν Ἀγγέλων ὁ μιμητῆς, καὶ τῶν μοναζόντων, παιδοτρίβης καὶ παιδευτῆς· χαίροις θεωρίας, καὶ πράξεως ὁ λύχνος, Ποιμὴν πατέρων δόξα, Αἰγύπτου βλάστημα.

28. Μωσέως τοῦ Αἰθίοπος, Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῶν παθῶν καταλείψας Πάτερ τὴν Αἴγυπτον, τῶν ἀρετῶν ἐν τῷ ὄρει ἀνήλθες πίστει θερμῇ, τὸν Σταυρὸν τὸν τοῦ Χριστοῦ ἄρας ἐπ' ὤμων σου· καὶ δοξασθεὶς θεουργικῶς, τύπος ὄφθης μοναστῶν, Μωσῆ πατέρων ἀκρότης. Μεθ' ὧν ἀπύστωσ' δυσώπει, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον.

Ἔργοις διαλάμπας ἀσκητικοῖς, ἐχθρῶν νοουμένων, ἀπημαύρωσας τὴν ἰσχύν, καὶ τῆς ἄνω δόξης, ἐδείχθης κληρονόμος, συνὼν τοῖς Ἀσωμάτοις, Μωσῆ μακάριε.

29. Ἡ ἀποτομή τῆς τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ.

Μεγαλυνάριον.

Κἂν ἐτμήθης Κάραν ὃ Βαπτιστά, φθέγγεται ἡ γλῶσσα, τὸν Ἠρώδη ἐλέγχουσα· Λόγον τὴν φωνήν σε, σιγήσαι γὰρ οὐκ ἔδεις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν Ἄδῃ Χριστὸν κηρύξασθαι.

30. Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προδρόμου, μεθέοργον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς πάντων ὑπέρτερος, τῶν Προφητῶν ἀληθῶς, αὐτόπτης καὶ

Πρόδρομος, τῆς παρουσίας Χριστοῦ, Προφήτα γεγένησαι· ἔθεν
καὶ παρ' Ἡρώδου, ἐκτιμηθεὶς σου τὴν Κάραν, ἔδραμες τοῖς ἐν
Ἄδῃ προκηρῦξαι τὸ λύτρον· διό σε Ἰωάννη Βαπτιστά, πόθῳ γε-
ραίρομεν.

Τῶν Ἁγίων.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Μύσται οὐράνιοι, ἀποδεικνύμενοι, θεῖοι ἐκφάντορες, τῷ κό-
σμῳ ὤφθητε, τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ποιμάναντες θεαρέ-
στως, ἱερὲ Ἀλέξανδρε, τῆς Τριάδος ὁ πρόμαχος, Ἰωάννη ἐνδοξε,
ὁ τῆς χάριτος τρόφιμος, καὶ Παῦλε ἱερέων ἀκρότης· ἔθεν ὑμᾶς
ἀνευφημοῦμεν.

Κοντάκια.

Τοῦ Προδρόμου.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τῆς ἀγγελίας Πρόδρομε, τῷ οὐρανίῳ σου βίῳ, τὰς ἐνθέους
χάριτας, ὡς ἔσοπτρον ἀπαστράπτων, ἠλεγκας, παρανομήσαντα βα-
σιλέα· ἠνεγκας, τὸν διὰ ξίφους θάνατον χαίρων· διὰ τοῦτό σοι
βοῶμεν· χαίροις Προφήτα, καὶ Βαπτιστά τοῦ Χριστοῦ.

Τῶν Ἁγίων.

Ὅμοιον.

Τὴν Τριάδα σήμερον, Ἱεραρχῶν τῶν Ὁσίων, ἱεροῖς ἐν ἄσμα-
σιν, ἐγκωμιάσωμεν πάντες· Οὗτοι γάρ, ὡς οἰκονόμοι τῶν ἀπορ-
ρήτων, νέμουσι, χάριν ἀέναον τοῖς βοῶσιν, ὦ Ἀλέξανδρε παμ-
μάκαρ, καὶ Ἰωάννη, σὺν Παύλῳ χαίρετε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προδρόμου.

Κάραν ἐκτιμηθεὶς σου ὦ Βαπτιστά, ἔδραμες ἐν Ἄδῃ, οἷα
Πρόδρομος τοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἐκεῖ δεσμώταις, τὴν λύτρωσιν κη-
ρύττων. Ἀλλὰ τοὺς σὲ τιμῶντας φρούρει καὶ φύλλατε.

Τῶν Ἁγίων.

Χαίροις τῶν Πατέρων τριάς σεπτῆ, Ἀλέξανδρε μάκαρ, σὺν
τῷ Παύλῳ τῷ εὐκλεεῖ, καὶ τῷ Ἰωάννη, ἡ τρίφωντος λυχνία, ἡ πᾶ-
σαν ἐκκλησίαν καταπυρσεύουσα.

**31. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας
Θεοτόκου.**

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος πλ. δ'.

Θεστόκε Ἀειπάρθε, τῶν ἀνθρώπων ἡ σκέπη...

Ἔτερον.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβς.

Πρὸς δόξαν ἀκήρατον, ἀνερχομένη Ἀγνή, χειρὶ σου δεδώρησαι, τῷ Ἀποστόλῳ Θωμᾶ, τὴν πάνσεπτον Ζώνην σου· ἔθεν Παρθενομήτορ, τὴν κατάθεσιν ταύτης, ἄγοντες χαρμοσύνης, τὴν σὴν χάριν ὑμνοῦμεν, δι' ἧς περιζωννύμεθα, ἰσχὺν ἀήττητον.

Μεγαλύνάριον.

Σύνδησον ἀγάπη εἰλικρινεῖ, Κεχαριτωμένη, Παντευλόγητε Μαριάμ, τοὺς τῇ καταθέσει, τῆς σῆς παντίμου Ζώνης, ὑμνοῦντας τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας σου.

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

Ἀπολυτίκιον τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Τὸν ὑπερούσιον, ὄμβρον κυήσασα, πηγὴ ζωήρρυτος, Παρθένε πέφυκας, ἀναπηγάξουσα ἡμῖν, τὸ νέκταρ τὸ ἀθάνατον, ὕδωρ τὸ ἀλλόμενον, εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον,νάματα γλυκύρροα, ἐκ τῆς Κρήνης σου πάντοτε, ἐξ ὧν ἐπεντροφῶντες βοῶμεν· Χαίρε Πηγὴ ἡ ζωηφόρος.

Ἔτερον. Τῶν Ἁγίων Πάντων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν Ἁγίων ἀπάντων τὰ μυρία συστήματα, σὺν τοῖς Ἀποστόλοις Προφῆτας, Ἱεράρχας καὶ Μάρτυρας, Ὁσίων καὶ Δικαίων τοὺς χορούς, καὶ ἄθροισμα ἁγίων Γυναικῶν, καὶ σὺν πᾶσιν ἀνωμόμοις τε καὶ γνωστοῖς, ὑμνήσωμεν κραυγάζοντες· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ θαυμαστώσαντι, δόξα τῷ τὴν Ἐκκλησίαν, δι' ὧν πυρσεύοντι.

Ἄλλο, τῶν ἐν τῇ Σκῆτῃ τῆς Θεομήτορος Ἁγίας Ἄννης, τῇ οὔσῃ ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ Ὁρει, διαλαμπάντων Ὁσίων Πατέρων.

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Θεοπρομήτορος, ἡ Σκῆτῃ ἦνθησεν, ὡς ἄνθη εὖσομα, κλεινὸν Γερόντιον, σὺν Μακαρίῳ καὶ Δαβίδ, Νικήταν καὶ Μητροφάνην, Παῦλον Διονύσιον, καὶ Δουκᾶν καὶ Νικόδημον, Νεκτάριον Σωφρόνιον, καὶ Κοσμᾶν Ἰλαρίωνα. Οὓς πόθῳ μακαρίζει βοῶσα· Χαίρετε Ὁσιοὶ πατέρες.

Ἔτερον τῶν αὐτῶν Ὁσίων Πατέρων.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τὸ δεκάριθμον στίφος σὺν τρισὶν ἐπαινέσωμεν, Σκῆτῆς τῆς Προμήτορος Ἄννης, τὰ λαμπρὰ καλλωπίσματα, τετράδα μὲν

“Οσίων εὐκλεῶν, καὶ θείων ἐννεάδα Ἀθλητῶν δι’ αὐτῶν γὰρ πᾶσαν χάριν παρὰ Θεοῦ, καρπούμεθα κραυγάζοντες· δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι δι’ ὑμῶν, ἡμῖν τὰ κρείττονα.

Ἄλλο, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ὁδηγητρίας.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ἡ Κίμωνος Ἀχρυντε, ἐγκραυχωμένη ἐν σοί, προστάτιν σε κέκτηται, καὶ ἀρωγὸν εὐμενῆ, ἐν πᾶσι Πανύμνητε· Ὅθεν τῇ χάριτί σου, συμφορῶν λυτρουμένη, ὕμνον ἀεὶ προσάδει, τῇ θερμῇ σου πρεσβείᾳ, Παρθένε Ὁδηγήτρια, ἡμῶν ἢ βοήθεια.

(Τέλος)

Μοναχὸς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ. Α. Κ. Ε.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. τῆς 4-7-55 ἀπενεμήθησαν αἱ κάτωθι συντάξεις:

1) Λόγῳ γήρατος, εἰς τοὺς αἰδεσιμωτάτους: α) Πρεσβ. Γεώργιον Βεζύρογλου, τέως ἐφημέριον Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Θεοδώρων Ἀΐ Νεκροταφείου Ἀθηνῶν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐκ δρχ. 850 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 16ης Ἰουνίου 1955. β) Πρεσβ. Νικόλαον Παπακωνσταντίνου τοῦ Κωνσταντίνου, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Καλλιῶν Ἱ. Μητροπόλεως Φωκίδος, ἐκ δρχ. 533 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1954. γ) Πρεσβ. Λεωνίδαν Πλατανιᾶν τοῦ Κωνσταντίνου, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ὁχθίων Ἱ. Μητροπόλεως Αἰτωλίας ἐκ δρχ. 533 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1955.

2) Λόγῳ πολυετοῦς ὑπηρεσίας, εἰς τὸν αἰδεσιμ. Πρεσβ. Βασίλειον Γεωργίου Εὐτυχίδην, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Παντελεήμονος Δράμας Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας, ἐκ δρχ. 533 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1955.

3) Λόγῳ ἀναπηρίας εἰς τοὺς αἰδεσιμ.: α) Πρεσβ. Ἀναστάσιον Ἀποστόλου Κάντζιαν, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Δημητρίου Δημητρίτσου Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών, ἐκ δρχ. 561 μηνιαίως ἀπὸ 1ης Ἰουνίου 1955. β) Πρεσβύτερον Χρυσόστομον Μελισσᾶν τοῦ Ἡλιοῦ, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Ἀναστασίας Ἱ. Μητροπόλεως Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν, ἐκ δρχ. 561 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαΐου 1955. γ) Πρεσβύτερον Χρυσόστομον Τρυφερούλην τοῦ Δημητρίου, τέως ἐφημέριον τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Βρυσιῶν Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, ἐκ δρχ. 483 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1955.

4) Λόγῳ προώρου θανάτου, εἰς τὰς κυρίας: α) Πρεσβύτεραν Κορτέσσαν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 11ην Ἀπριλίου 1955 Πρεσβ. Δημητρίου Μολλούδη, τέως ἐφημερίου τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Παρασκευῆς Παλιουρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιά-

δος ἐκ δρχ. 421 μηνιαίως ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1955. β) Πρεσβυτέρων Στυλιανὴν χήραν τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 28ην Φεβρουαρίου 1955 Πρεσβυτέρου Γεωργίου Φαλιάγκα, τέως ἐφημερίου τῆς ἐνορίας τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου Μακρυχωρίου Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλίδος ἐκ δρχ. 464 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Μαρτίου 1955.

5) Δόγμα καταργήσεως θέσεως, εἰς τὸν: κ. Ἡλίαν Ἀριστ. Μίσσαν, τέως Γραμματέα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος, ἐκ δρχ. 1.441 μηνιαίως καὶ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1955.

Μετεβιβάσθησαν δὲ αἱ συντάξεις: α) Τοῦ ἀποβιώσαντος τὴν 3ην Ἀπριλίου 1955 συνταξιούχου Πρεσβυτέρου Νικολάου Σίμου εἰς τὴν Πρεσβυτέραν αὐτοῦ Μαριὰν ἀπὸ 4ης Ἀπριλίου 1955 καὶ ἐκ δρχ. 350 μηνιαίως. β) Τῆς ἀποβιώσασης τὴν 20ην Μαρτίου 1955 συνταξιούχου Πρεσβυτέρας Μελάνης Νικολάου Ἰακωβίδου εἰς τὴν ἐν διαζεύξει διατελοῦσαν (συμμετέχουσαν μετὰ τῆς ἀποβιώσασης μητρὸς τῆς) θυγατέρα αὐτῆς Μαριὰν ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1955 καὶ ἐκ δρχ. 350 μηνιαίως.

Καὶ ἐχορηγήθησαν ἐφ' ἅπαξ βοηθήματα, εἰς τοὺς καταστάνας συνταξιούχους τοῦ Ταμείου: 1) αἰδεσιμωτάτους, α) Γεώργιον Σάβ. Βεζύρογλου δρχ. 3.206. β) Βασίλειον Γεωρ. Εὐτυχίδην δρχ. 2.970. γ) Ἀναστάσιον Ἀποστ. Κάντζιαν δρχ. 3.000. δ) Ἡλίαν Ἀρ. Μίσσαν δρχ. 6.265. ε) Νικόλαον Παπακωνσταντίνου δρχ. 2.940. στ) Λεωνίδα Πλατανιᾶν δρχ. 2.960. ζ) Χρυσόστομον Τρυφερούλην δρχ. 2.400. η) Χρυσόστομον Μελισσᾶν δρχ. 2.990. Καὶ 2), α) Πρεσβυτέρας κυρίας α) Στυλιανὴν Φαλιάγκα δρχ. 2.970 καὶ β) Κορτέσσαν Δ. Μολλούδη δρχ. 2.990.

ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ ΚΑΤΗΧΗΤΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ - ΒΟΛΟΥ

Ἀπὸ τὸ τελευταῖον Συνεδριὸν των. Ἐν τῷ μέσῳ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ, μετὰ τοῦ παρὰ τῆ Ἀποστολ. Διακονία νέου Δ]τοῦ τῶν Κατηχ. Σχολείων κ. Σήφη Κόλλια.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεο. Ἐφημέριον Ἀγίας Παρασκευῆς, Σωτήρας Φλωρίνης: Διὰ τὸν χρόνον τῆς χαρισθείσης ἀργίας καὶ ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν θέσιν του ὁ ἐφημέριος δικαιούται μισθοδοσίας. Τὸ TAKE δὲν ἀρνεῖται νὰ επιστρέψῃ εἰσπραχθέντας ὑπ' αὐτοῦ τοιοῦτους μισθοὺς, ἀλλὰ ἀπαίτεται διαδικασία τις (ὑποβολὴ αἰτήσεως ὑπὸ ἐνδιαφερομένου μετὰ σχετικῶν δικαιολογητικῶν, ἔγκρισις Συμβουλίου κλπ.), ἣν δέον νὰ ἔχη τὴν ὑπομονὴν ὁ ἐνδιαφερόμενος ν' ἀναμείνῃ.—**Αίδεο.** Ἀθαν. Τοπουζλήν, Καλαμώννα Δοξάτου: Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο.—**Αίδεο.** Νικόλ. Μπακιριτζήν, Τριφύλλον Φερρών: Ἀνωμαλία ἀποστολῆς περιοδικῶ ἐτακτοποιήθη εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο.** Παναγιώτην Σκουρτανιώτην, Ὠρωπὸν Ἀτικῆς: Δραχμαὶ 16,50 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀποστέλλεται σχετικὴ ἐξόφλησις εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο.** Γεώργιον Ντόβουλον, Κορίνθον Εὐρυτανίας: Ἐνεργώφησε εἰς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία» καὶ «Ὁ Ἐφημέριος». —**Αίδεο.** Ἰωάν. Φλώρον, Μεγάλην Γοῖσιαν Ἰωάννινα: Ἀναμεινάς ταχυδρομικῶς ἀπάντησιν εἰς ἐπιστολήν σας περὶ Οἰκοκυρικῆς Σχολῆς Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος.—**Πανοσιολ.** Ἀρχιμανδρίτας: Καλλίνικον, Πολύγυρον, Δημ. Νάκον Προσωτοάνην: Ἀποσταλεῖσαι ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ ἀποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλήσεις εὐχαριστοῦμεν θεομῶς.—**Αίδεο** Χρῆστον Γκόλιαν, Σπῆλαια Καστοριάς: Συνδρομὴ ἱερ. Ναοῦ σας καὶ ἡμῶν διὰ τὸ περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθη καὶ σὰς ἀποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις εὐχαριστοῦμεν. Ἐνορίαν Ζευγοστασίον ἐνεργώσαμεν εἰς ἀρμοδιότητα ἐφημερίου Βράχου.—**Αίδεο.** Κων]νον Μπάλλαν, Ράχες Φθιώτιδος: Ἀντίτιμον 3 τόμων «Ἐφημέριον», 2ον τόμον Πατρολογίας καὶ συνδρομῆς τριῶν ἐτῶν τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις εὐχαριστοῦμεν. 3ος τόμος Πατρολογία: ἀποστέλλεται κατ' αὐτάς.—**Αίδεο.** Γεώργιον Παπαγεωργόπουλον, Ἀργιῖνον: Ὑπ' ἀριθμ. 11717|19-5-55 ἐπιταγὴ σας ἐλήφθη καὶ σὰς ἐστάλησαν ὁ τόμος τοῦ 1954 τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπ.τι» καὶ ἐν δῶμα μετ' ἐξ τύχη τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ δι' ἐξ ἀντιστοιχοῦς μῆνας τοῦ 1955 ἀπὸ Ἰανουαρίου μέχρι καὶ Ἰουνίου καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ σὰς στέλλωνται κατὰ μῆνα τακτικῶς καὶ ἐκδιδόμενα τύχη.—**Αίδεο.** Κων]νον Ἀετόπουλον, Ἀμπελόκια Λαοίσσης: Δραχμαὶ 14 ἐλήφθησαν καὶ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 6070 τῆς 14-5-55 ἀπόδειξις εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο.** Ἐφημέριον Κοινότητος, Πρωτοκλήσιον Σουφλίου: Ζητηθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Ἀποστόλου Τοιαγίδη τιμοκατάλογος ἐστάλη.—**Αίδεο** Γεώργιον Παπαγεωργίου, Μαυρονέριον Κιλκίς: Αἴτησις σας πρὸς TAKE διὰ χορήγησιν δανείου ἔχει σειράν προτεραιότητος μετ' ἀριθμ. 7, εὐθὺς δὲ ὡ: χορηγηθῆ σχετικὴ πίστωσις, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου οἴκου. ἔτους, θὰ εἰσαχθῆ εἰς τὸ Κεντ. Συμβούλιον πρὸς ἔγκρισιν. Διὰ τὴν ἀλλαγὴν διευθύνσεώς σας σὰς ἀπενηθήσαμεν εἰς προηγούμενον φύλλον —**Αίδεο.** Ἐλπιδοφόρον Σαββίδην, Τριλοφον Κατερίνης: Μὴ ἀνησυχεῖτε ἐπιταγὴ σας 35 δραχμῶν ἐλήφθη μεταγενεστέρως καὶ ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθμ. 74|55 ἀπόδειξις: ἡμεῖς δὲν ἐγράψαμεν ὅτι ὀφείλετε 35 δραχμὰς, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐπιταγὴ σας δὲν εἶχε ληφθῆ εἰσὲν ἰστί. Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο καὶ ζητούμενον βιβλίον σας ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Αίδεο**σιμωτάτους Νικόλαον Βασιλάν, Λιτόχωρον: Ἀντώνιον Μπάμπην, Αἴγιον καὶ Γεώργιον Μπιλιγάκαν, Κατερίνην: Ἀποσταλεῖσαι ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις εὐχαριστοῦμεν.—**Αίδεο.** Βασίλειον Χατζηπαρασκευῶν, Ἅγιον Γεράσιμον Κορινθίας: Ἀλλαγὴ διευθύνσεώς σας ἐγένετο.—**Αίδεο**σιμωτάτους Χρῆστον Πετρί-

δην, Ὁρεοῦς Ἀττικῆς Παναγιώτην Παπαπαναγιώτου, Λειβαρίτζιον Θεόδωρον Παπαγεωργίου, Αἰλωνάριον Δημήτριον Παπαϊωάννου, Κατερίνην Γεώργιον Ρήγαν, Σκιάθον Εὐάγγελον Διομήνην, Σκόπελον Κωνσταντίνον Χατζηδάκη, Κάλυμνον Δημήτριον Φροσύνην, Αἰλωνάριον Γεώργιον Πετρακόπουλον, Μάνσι Καλαβρύτων Δημήτριον Καλογερόπουλον, Ζαχάρω Ὀλυμπίας Παναγιώτην Παπαϊωάννου, Κατερίνην Κωνσταντίνον Παναγιωτόπουλον, Κύμην: Ἀποσταλῆσαι ἐπιτερωθεὶς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Συνόδην Συνόδην, Νέα Ρόδα Χαλθερωῶς εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Συνόδην Συνόδην, Νέα Ρόδα Χαλκιδικῆς: Ὁφείλετε εἰς TAKE δραχμᾶς 1587 πρὸς τακτοποίησιν τῆς μεριδικῆς.— **Αἶδες.** Νικόλ. Παπαβασιλείου, Φλάμπουρα Καλαβρύτων: Δραχμαὶ 40 ἐλήφθησαν καὶ ζητούμενον βιβλίον σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως. Διὰ τὴν «Φωνὴν Κυρίου» παρακαλοῦμεν ἐπανέλθετε περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φύλλων, τὰ ὁποῖα θέλετε, σχετικῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς σας ἀπολεσθεῖσης.— **Αἶδες.** Εὐάγγελον Ἀνδρέου, Πόρον Τροιζηνίας: Ἐπιταγὴ 72 δραχμῶν ἔχει ληφθῆ καὶ σὰς ἀπεστάλη ἢ σχετικῆς ἐξοφλήσεως: ὑπόλοιπον ἴσομοῦ σας μέχρι τέλους Ἰουλίου ἀνέχεται εἰς 52 δραχμῶν. Ἀριθμὸς φύλλων «Φωνῆς Κυρίου» ἐκανοίσθη συμφώνως πρὸς ἐπιθυμίαν σας ἀπὸ 1-9-55.— **Αἶδες.** Γρηγόρ. Παπαεμμανουήλ, Πύργου Λορέας: Ἐπιταγὴ 120 δραχμῶν ἐλήφθη καὶ σὰς ἀπεστάλησαν ἀποδείξεις. Εὐχαριστοῦμεν. Ἰερὸς Ναὸς σας ἐνεγράφη συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 50 φύλλα ἑβδομαδιαίως ἀντίτιμον τούτων 6 λεπτά κατὰ φύλλον συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν δύνασθε ἐμβάξητε κατὰ μῆνα ἢ καὶ τριμηθίαν: Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Διεύθυνσιν Περιοδικῶν, Ἰω. Γενναδίου 14 Ἀθήνας.— **Αἶδες.** Ἰωάν. Νικολαΐδην, Βεροσβὰν Καλαβρύτων: Ἀποστολὴ φύλλον «Φωνῆς Κυρίου» ἀναστέλλεται κατὰ ἐπιθυμίαν σας ὀφειλῆ σας μέχρι τέλους Αὐγούστου ἐ.ἔ. εἶναι δραχμαὶ 23.— **Αἶδες.** Ἰωάννην Ἀλουφάκη, Δαματιρὸν Ρόδου: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.— **Αἶδες.** Σταμ. Πάντζαλην, Νέαν Ἐφσον Κατσεινῆς: Ἰερὸς Ναὸς σας Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ὀφείλει διὰ δύο τόμους καὶ 100 τεύχη τοῦ περιοδικοῦ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» δραχμᾶς 76.— **Αἶδες.** Ἐνορία Τριῶν Ἰσραελῶν Στουπίου ὀφείλει διὰ 175 τεύχη τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ δραχμᾶς 98.— **Αἶδες.** Σπυριδ. Ἀμουρτζην, Βλαχῆτα Σάμης: Προκειμένον περὶ δανείων στεγαστικῶν, ἐζητήθη εἰδικὴ πίστωσις, ἥτις δὲν ἐνεκρίθη ἀκόμη ἐσφαλμένως ἐδημοσιεῖσθαι τὸ ἀντίθετον: εὐθὺς ὡς ἐγκριθῆ θὰ γίνῃ εἰσηγήσει τῆς αἰτήσεώς σας εἰς Συμβούλιον τοῦ TAKE.— **Αἶδες.** Γεώργιον Μανιάτην, Μυρσίναν Ἠλείας: Τὸ ἐπίδομα τοκετοῦ κατηγορήθη ἀπὸ 4-10-54. Ἴδτε «Ἐφημέριον» 1954, σελ. 621.— **Αἶδες.** Ν. Πατσούλην, Μαραθόκαμπον Σάμου: Δραχμαὶ 300 ἐλήφθησαν καὶ ἐστάλησαν ἐπὶ ὀνόματι Ἰεροῦ Ναοῦ σας ζητούμενα βιβλία μετὰ σχετικῆς ἐξοφλητικῆς ἀποδείξεως.— **Αἶδες.** Σπυρ. Ποντικάλλην, Νεοχώριον Μονοφατισίου: Ἐφῶσον ἔχετε ὑπερρικονοματικὴ ὑπηρεσίαν, δύνασθε νὰ παρατηρήτε, τῆ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Ἀπερχόμενος σήμερον τῆς ὑπηρεσίας θὰ λάβητε 685,60 δραχμᾶς μηνιαίαν οἰνταξίν καὶ 3.000 ἐφ' ἅπαξ Δὲν δικαιοῦσθε τριμήνων ἀποδοχῶν.— **Αἶδες.** Νικόλ. Ταβαλαρέαν, Καρδαμύλην Μεσσηνίας: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.— **Αἶδες.** Ἐφημέριον, Τρόπαια Γορτυνίας: Ζητήσεως μεσφ τοῦ κ. Παπουτσιοπούλου Ἀπόστολος σὰς ἐστάλη δεμένος κατὰ ἐπιθυμίαν σας.— **Αἶδες.** Ἰωάννην Παπαγεωργίου, Φιλιάταις Θεσπρωτίας: Ζητούμενος τόμος «Φωνῆς Κυρίου» καὶ «Ὁ Ἐφημέριος» σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ ὁμοίως ὁ τιμοκατάλογος. Ἐχετε τὴν εὐχέριαν καταβολῆς ἀντίτιμου παραγγελίας βιβλίων ἐντὸς τριμήνου εἰς δόσεις.— **Πανοσιολο-**

γιωτάτους Ἀρχιμανδρίτας: Κλήμεντα Ἀναστασίου, Βόλου· Ἀθανάσιον Παντοκράτορινόν, Διμέγα Θάσον· Ἀμβρόσιον Τσατσάνη, Ἀταλάντην· Δ. Νάκον, Προσωτιάνην Λαμίαν· Φιλόθεον Βουζουνεράκη, Θεσσαλονίκην· Ἀποσταλείσαι συνδρομαὶ Παρτολογίας ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἐστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς.— Αἰδεσιμωτάτους Ἐλευθέριον Κορράρον, Τήνον· Κων/νον Θεοδώρου, Τήνον· Ἀριστείδην Οἰκονόμου, Βόλου· Θεόκλητον Κυπαρισίον, Βισταγὴ Κρήτης· Σωτήριον Παπαποστολόπουλον, Μηλιῆς Βόλου· Χαρ. Τσικαλᾶν, Γαράζο Κρήτης· Ἀντώνιον Ἀντωνάκη, Κάτω Λεχένιον Βόλου· Ἰωάννην Βραδῆν, Κέρκυραν· Κων/νον Παπακόστα, Σκαμνέλιον Κοζάνης· Πολύκαρπον Μαντζάρογλου, Θεσ/νίκην· Γεώργιον Δεκαβάλαν, Φολέγανδρον· Κων/νον Πλάκαν, Κερκινάρι· Ἰκαρίας· Γεώργιον Παπαδόπουλον, Μῆλα Μελιγαλᾶ· Ἀνδρέαν Βαρβιτσιώτην, Βόλου· Δ. Κουτσόπουλον, Βόλου· Ἀποσταλείσαι συνδρομαὶ Παρτολογίας ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀπεστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδεσιμωτάτους Ἀθαν. Ρούκαλην, Φλώριναν· Ἀλέξανδρον Λέκον, Μανασαῶν, Σάμην· Ἀνθιμον Μελιδώνη, Ληξούριον· Βασίλειον Δουδουμόπουλον, Ἀγυιάν· Ἐφημέριον, Δαιμονιάς Μονεμβασίας· Ἐφημέριον, Πλανοῦ Ζακύνθου· Ἰωάννην Σαββίδην, Μουριῆς-Κιλκίς· Κων/τίνον Κορακιανίτην, Ἀρκαδάδες-Κερκύρας· Ἐφημέριον, Δρυμάδων Πωγώνιαν· Χρῆστον Σχωρέμην, Πυρσόγιαννην Κονίτης· Κων/τίνον Παταγεωργίου, Πάπιγκον Ἰωαννίνων· Δημήτριον Μιχαλέτον, Ἅγιον Νικόλαον Βοϊῶν· Γεώργιον Τριτηγλαν, Ἐξωγῆν Ἰθάκης, Γεράσιμον Καπᾶτον, Καρυνὰν Κεφαλληνίας· Παναγ. Καρλαγάνη, Μεγαλοχώριον Λέσβου· Κων/τίνον Ἀρβανιτάκη, Λαγκάδια Ζακύνθου· Σπυρίδωνα Γρηγορόπουλον, Ἄγρια Θῆκη Κερκύρας· Ἄγγελον Δουμανόλδον, Θέρμην Θεσσαλονίκης· Πέτρον Πρώκαν, Θῆραν· Κων/τίνον Παπανῆνον, Ἐπαινιατὰ Εὐρυτανίας· Ἀποσταλείσαι ὑφ' ἡμῶν ἢ τῶν καθ' ἡμᾶς ἱερῶν Ναῶν ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ ἀνταποστέλλονται ἡμῖν σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδεσιμωτάτους Παναγ. Πριμικήρου, Παλαιοσέλιον Κονίτης· Δημήτ. Τούνταν, Λέκκα Σάμου· Γεώργιον Δασκαλάκη, Καρδιανῆν Τήνον· Ἰάκωβον Σκούταρη, Ὑστέρνια Τήνου· Ἐφημέριον, Μαρκάκι Κορινθίας· Γεράσιμον Καραβράτον, Γρεβενήτιον· Ἀ. Ζωϊτέλην, Παλιοχώριον Λέσβου· Ἀθαν. Αἰτσαν, Μελᾶν Καστορίας· Γεώργιον Κολιαδῆμον, Ζαχάρω Ὀλυμπίας· Σωτήριον Παπαπορφυρίου, Κόνιτσαν· Λάμπρον Βανδῶρον, Φισκάροδον· Ἰωάν. Χέλμην, Στραπονεγῆς Ἄνδρον· Ἐφημέριον, Φειδακίον Εὐρυτανίας· Σπ. Κολέφαν, Πωγώνιαν Δωροθ. Κανατσέλην, Βάλτες Ἀργοστολίου Παναγ. Καστέλαν, Βήσοσαν Ἰωαννίνων· Δεονάρδον Βαρθολομαῶν, Ἄνδρον· Χρ. Μάνον, Κυψέλη Νεστορίου· Γεώργιον Κορδάνην, Πῆλι Χαλκίδος· Ἀπόστ. Παπαδόπουλον, Βουσιὰ Διδυμοτσιχόν· Κωνστ. Παπανικολάου, Αἰγίτιον Πιερρίας· Γεώργιον Θεοδοσίου Χατζηράδον Τήνου· Ἰωάννην Φωτεινάκη, Παλιοκάστρον Σηπτίας· Γεράσιμον Μακρῆν, Μακράτικα Σάμης, Ἐφημέριον, Βραχνοῦ Ἄνδρον· Ἀποσταλείσαι ὑφ' ἡμῶν ἢ τῶν καθ' ἡμᾶς Ἐπιτροπειῶν ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀνταποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· θερμῶς εὐχαριστοῦμεν.— Αἰδεσιμωτάτους Ἐφημερίους τῶν ἱερῶν Ναῶν· Ἅγιον Χριστοφόρου, Ἄρτινιον· Ζωοδόχον Πηγῆς, Ζάκυνθον· Ἀκρωτηρίου, Ζακύνθου, Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου, Λεβάδειαν· Γεννήσεως Θεοτόκου, Καστορίου· Κοιμήσεως Θεοτόκου, Ἄνω Λάσσαν Καλαβρύτων· Ἁγίου Νικολάου, Λεϊκάς Καλαβρύτων· Θεοτόκου, Βλατσούραν Ζακύνθου· Ἁγίου Δημητρίου, Πετρεῖας Νικηφόρου· Ἀπο-

σταλείσαι επιταγαί υπό τῶν καθ' ἡμᾶς ἰσῶν Ναῶν ἐλήφθησαν καὶ ἀνταποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — **Αἶδεσιμωτάτους:** Παναγ. Σακελλαρόπουλον, Πλάτανον Κράτιδος· Βασίλειον Σταλίκαν, Κατερίνην· Γεώργιον Παναγάκον, Ἀρεόπολιν· Εὐθύμιον Σαρανταέναν, Μομφρασίαν· Σταύρον Μουρούζην, Γουρμενίσιον· Ἀναστάσιον Μπίθαν, Ζάχα· Ὀλυμπίας· Χριστοφ. Κανιμᾶν, Ἀγιάσσον Μυτιλήνης· Θεωμᾶν Παπαλεξίου, Πουρνάρι Λομοκοῦ· Σωτήριον Ντολόπουλον, Δραγασιάν Βοῦτον· Κωνσταντίνον Ἀργυρίου, Κάδιον Εὐβοίας· Γεώργιον Φάκον, Βαλεμήτικα Αἰγίου· Βασίλειον Μοδέν, Παγκράτιον Καλαβρύτων· Κοσμᾶν Κολλάρον, Γαύριον Ἄνδρον· Ἀποσταλείσαι ὑφ' ἡμῶν ἐπιταγαί ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀνταποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. — Πανος. Ἀμβρόσιον Γεωργακᾶν, Ἄνδοξοις· θερμῶς εὐχαριστοῦμεν. — Ἐφ' ὅσον μισθοδοτεῖσθε ὡς ἐφημέριος, αἱ ὑπὲρ τοῦ **ΤΑΚΕ** κρατήσεις θὰ γίνονται τακτικῶς. Θὰ πρέπει ὅμως δι' αἰτήσεώς σας πρὸς αὐτὸ νὰ ζητήσετε τὴν ἔγγραφὴν σας, συνυποβάλλοντας τὰ σχετικὰ δικαιολογητικά σας, ἥτοι: Πιστοποιητικὸν γεννήσεώς σας, ἐπίσημα ἀντίγραφα τοῦ χειροτονητηρίου γράμματός σας διὰ τοῦ διορισμοῦ σας ὡς ἐφημέριον καὶ δύο φωτογραφίας σας διὰ νὰ λάβητε τὸ βιβλιόριον ἀσφαλισεώς σας. Ἀντίτυπα Καινῆς Διαθήκης δυνάμεθα νὰ σὰς προμηθεύσωμεν ἐκ τῆς προοφάτου ἐκδόσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, περὶ ἧς σημειοῦνται σχετικὰ ἀλλαχῶ τοῦ παρόντος φύλλον. Γράψατέ μιν. — **Αἶδεσ.** Δημήτριον Ἀθηναῖον, Ἅγιον Ἀθανάσιον Κεραύρας· Ἱερὸς Ναός σας ἐνεγράφη συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 25 φύλλα ἑβδομαδιαίως ἀπὸ 1-7-55. Οὗτος ἐπιβαρύνεται μὲ ἕξ λεπτά κατὰ φύλλον συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Ταῦτα δύνασθε νὰ ἐμβάζητε κατὰ μῆνα ἢ καὶ τριμηνίαν. — **Αἶδεσ.** Στέργιον Παπαζαχαρίου, Κερκίρην Σερρών· Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 50 φύλλα ἑβδομαδιαίως ἀπὸ 1-7-55. Οὗτος ἐπιβαρύνεται μὲ ἕξ λεπτά κατὰ φύλλον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Ταῦτα δύνασθε νὰ ἐμβάζητε κατὰ μῆνα ἢ καὶ τριμηνίαν. — **Αἶδεσ.** Νικόλαον Πανδῆν, Ἀργυράδες Κεραύρας· Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 50 φύλλα ἑβδομαδιαίως. Ἐπιβαρύνεσθε μὲ ἕξ λεπτά κατὰ φύλλον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Ἀποστολὴ ἀντιτίμου δύναται νὰ γίνηται κατὰ μῆνα ἢ κατὰ τριμηνίαν. Διὰ τὴν ἔγκαιρον ἀποστολὴν τοῦ φύλλον καταβάλλεται πᾶσα δυνάμει προοπάθεια. — **Αἶδεσ.** Ἐφημέριον Εἰσοδίων Θεοτόκου, Ρέθυμνον· Ἀριθμὸς φύλλον «Φωνῆς Κυρίου» ἐρρυθμίσθη κατὰ ἐπιθυμίαν σας ἀπὸ 1-7-55. Ὀφείλετε μέχρι τέλους Ἰουνίου δραχμᾶς 754. — **Αἶδεσ.** Πασχάλην Κεχλιμπάσην, Βαμβακόφυτον Σερρών· Διὰ τὴν «Φωνὴν Κυρίου» ἐξετελέσθη ἡ ἐπιθυμία σας. Αἶδ. Κων. Παπανίκον, Ἐλαιονὰν Ἀγαφῶν· Ζητούμενοι τόμοι «Φωνῆς Κυρίου» σὰς ἐστάλησαν καὶ σὰς ἀπεστάλη σχετικῶς καὶ τοῦ τιμοκαταλόγου μας. Δρ. 95 ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀπεστάλη σχετικῶς καὶ τοῦ τιμοκαταλόγου μας. Εἶσθε ἐνεγγραμμένοι συνδρομητῆς εἰς τὴν Πατρικὴν ἐξοφλητικὴν ἀποδείξει. Διὰ τὸν 3ος τόμον. — **Αἶδεσ.** Χιτρολογίαν κατ' αὐτὰς σὰς ἀποστέλλεται καὶ ὁ 3ος τόμος. — **Αἶδεσ.** Χριστοφόρον Κανιμᾶν, Ἀγιάσσον Λέσβου· Ἐγγονός σας ἐνεγράφη συνδρομητῆς εἰς τὸ οἰκογενειακὸν περιοδικὸν «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι» ἀπὸ 1-7-55. Διόρθωσις ἐπανύμου καὶ διενθύνσεώς σας ἐγένετο. — Πανοσιολ. Γεηγόριον Μαῖστριν, Προέβξαν· Ἐπιταγὴ 200 δραχμῶν ἐλήφθη καὶ σὰς ἀποστέλλεται σχετικὴ ἐξοφλητικὴ ἀποδείξει. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — **Αἶδεσιμωτάτους:** Ἀθανάσιον Κεχαγιᾶν, Φάροσα· Δημήτριον Παπαχρήστου, Παλούμπα Γορτυνίας· Ἀναστάσιον Χατζηϊωάννου, Ἄνδρον· Ἀποσταλείσαι ὑφ' ἡμῶν ἐπιταγαί ἐλήφθησαν καὶ σὰς ἀνταποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις· εὐχαριστοῦμεν. — Ἱερολογιώτατον Βασίλ. Δημακό-

πουλον, Πάτρας: Ζητούμενοι τόμοι «Εφημερίου» οἷς ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Πανοσ. Παυλ. Ματζουράνη, Καλλονῆς Λέσβου:** Αἰτησίς σας ἐκκρομῆ εἰς τὸ ΤΑΚΕ, ἐν ἀναμονῇ ἐγκρίσεως πιστώσεως, ἅμα τῇ λήψει τῆς ὁποίας ἐλπίζομεν νὰ σᾶς χορηγηθῇ τὸ ζητούμενον δάνειον. Μὴ βασίζεσθε εἰς ἀναγραφόμενας εἰς τὸν τύπον πληροφορίας, μὴ ἐπιβεβαιωμένας ὑπηρεσιακῶς καὶ ὑπευθύνως. Τὰ καλὰ σας λόγια πολὺ μᾶς συγκινοῦν καὶ μᾶς ἐνδυναμώνουν εἰς τὰς καταβαλλόμενας προσπάθειάς μας.—**Αἶδεσ. Γεώργ. Τσινητῆλαν, Ἐξωγῆν Ἰθάκης:** Ζητούμενα βιβλία κλπ. σᾶς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Αἶδεσ. Νικολ. Κατο μῆτρον, Φουρνῶν Εὐβοιανίας:** Ζητούμενος τιμοκατάλογος σᾶς ἐστάλη ἡμερολόγια τσέπης δὲν διαθέτομεν.—**Πανοσ. Ἡγούμενον ἱερῶς Μονῆς Ρουσιᾶνης Καλαμπάκας:** Ζητηθέντα παρ' ἀδελφῆς τῆς καθ' ὑμᾶς ἱερῶς Μονῆς βιβλία ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Αἶδεσ. Ἰωάννην Λευθεριώτην, Πέλεκα Κερκύρας:** Ζητηθέντα βιβλία κλπ. σᾶς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ.—**Αἶδεσ. Ἀργύριον Εὐθύμιον, Καλύβια Κατερίνης:** 1) Τὸ κεντρικὸν ΤΑΚΕ χορηγῆ δάνεια, ἐφ' ὅσον ἔχει πιστώσιν, βάσει αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου ἐφημερίου, διαβιβάζομένης αὐτῷ μέσῳ τοῦ οἴκου Μητροπολίτου. Διὰ σιγαστικά δάνεια εἰδικῶς ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρως πιστώσεις, ἧτις δὲν ὑπάρχει σήμερον, ἀναμένεται ὁμοῦ νὰ χορηγηθῇ ὑποβάλετε μίαν αἴτησιν, ἵνα λάβητε σεῖρον προτεραιότητος. 2) Εὐαγγέλιον δυνάμεθα νὰ σᾶς προμηθεύσωμεν παρὰ τρίτων τοῖς μετροητοῖς μὲ τὰς ἐξῆς τιμὰς: χρυσοπαρόδοτον 150 δραχ., δέσμα πανὶ χρυσοῦ τίτλοι 190 δραχ., δλον δέσμα χρυσοῦ τίτλοι 450 δραχμάς. 3) Δύνασθε νὰ ἐγγράφητε τὸν ἱερὸν Ναὸν σας καὶ νὰ λαμβάνη ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς Ἀποστολ. Διακονίας ὄρισμένον ἀριθμὸν φύλλων «Φωνῆς Κυρίου» ἑβδομαδιαίως. Θὰ ἐπιβαρύνεται μὲ 25 λεπτά δι' ἕκαστον φύλλον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Ἀντίτιμον ἐμβάζετε: Ἀπ. Διοκονίαν (Διεύθυνσιν Περιοδικῶν) Ἰω. Γενναδίου 14, Ἀθήνας, κατὰ μῆνα ἢ τριμηνίαν. 4) Ἐκ τῶν ζητούμενων βιβλίων σᾶς ἀπεστάλη τὸ ἐν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ τὸ ἔτρον δὲν ὑπάρχει.—**Αἰδεσιμωτάτου Ἐφημερίου Ρηχέας Σπάρτης:** Ἀριθμὸς φύλλων «Φωνῆς Κυρίου» ἐρρυθμίσθη κατὰ ἐπιθυμίαν σας. Ὁφειλὴ σας μέχρι τέλους Αὐγούστου ἀνέρχεται εἰς 310 δραχμάς.—**Αἶδεσ. Εὐθύμ. Καρβούνην, Σκούρα Σπάρτης:** Δραχμαὶ ἑκατὸν ἐλήφθησαν καὶ σᾶς ἐστάλη σχετικὴ ἀπόδειξις: εὐχαριστοῦμεν. Ἀριθμὸς ἀποστελλομένων φύλλων «Φωνῆς Κυρίου» ἐρρυθμίσθη κατὰ ἐπιθυμίαν σας.—**Αἶδεσ. Χρῆστον Κυρίτην, Λίμνην Πωγωνίου:** Ζητηθὲν βιβλίον σᾶς ἀπεστάλη μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας δραχμάς 8.—**Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Γρηγόριον Μαῖστρον, Πρέβεζαν Ἐδύχιον Καλοῦδην, Σκύδρα Πέλλης Νικόδημον Ζαφειρίου, Ὑψηλομέτοπον Λέσβου:** Ἀποσταλεῖσαι ὑφ' ὑμῶν ἐπιταγαὶ ἐλήφθησαν καὶ σᾶς ἀπεστάλησαν σχετικαὶ ἐξοφλήσεις: εὐχαριστοῦμεν.—**Αἰδεσιμωτάτου Κοσμῶν Μάρκου, Βυσιᾶ Καστοριάς: Ἀνδρέαν Παπουτσήν, Λεύκα Καλαβρύτων Γεώργιον Πλευμίδην, Λαγούτα Μονοφατισίου Ἐφημέριον Ἰσράματος Λέσβου: Χαράλαμνον Κωντουρέαν, Κρανίδιον Τιμολ. Κύρκον, Λαχανόκαστρον Πωγωνίου: Ἐφημέριον, Νεαπόλεως Βοϊῶν Λακωνίας: Στυλιανὸν Μπάσταν, Ἅγιον Ἄσων. Ζακύνθου Ἐφημέριον, Γαλατὰ Νεμέας Κορινθίας: Ἐφημέριον, Σοφιανῶν Κορινθίας: Σωτήρ. Μπελίτσαν Κεφαλάρι Κορινθία: Χρῆστον Παπαβενετίου, Μάμιον Γκούρων: Ἀντώνιον Παπαδάκη, Χανιά: Σταύρον Νταφλήν, Ἀσιοπέτρα Κονίτης: Δημήτ. Κάνιστραν, Ἀτσιχολον Καρυστίας: Ἀθαν. Σιδεράκη, Μισόχιον Καλημεριάτων: Φώτιον Ματούσην, Θεσσαλονίκη: Πέτρον Τσολάκη, Μαρμαρίον Στουπαίων: Νικόλαον Φιλανδρον, Καλύβια Σκύδρας: Ἐφημέριον Κρασιτικῶν Καλαβρύτων: Γε-**

ράσιμον Μαρκᾶτον, Καβουλάτα Ληξουρίου Δημήτ. Κραγιόπουλον, Ρι-
τίνια Κατερίνης Τιμολ. Γοντήν, Καραβάδης Κεφαλληνίας Ἐφημέριον
Δεντεκάδων Κυπαρισσίας Νικόλ. Κούρον, Λάουμνα Λοκρίδος Ἰωάν-
νην Γκότσην, Μουζάκιον Τριφυλλίας Σπυρ. Δυναρδάτον, Καλάτα Κε-
φαλληνίας Γεώργιον Χαιρεσιανίδην, Κλεισοῦραν Καστορίας Ἐφημέριον,
Σκάλας Λακωνίας Νικόλαον Πετσάλην, Μαραδόκαμπον Κων/τίνον
Θεοδοσιάδην, Σκύδρα Πέλλησ Ἐδάγγελον Περάκην, Πύργον Τήνου
Ἐφημέριον ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Βησσαρίωνος Φιλιππιάδα Ἐφημέριον,
ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Γερασίμου, Ξυλόκαστρον Κορινθίας Μιλτιάδην Ἐξάρ-
χου, Μολίστα Παναγιώτην Κοτσίκην, Γραβιάν Φθιώτιδος Ἐφημέριον
Κουτισομάδων Νεμέας Ἀποσταλεῖσαι ὑφ' ὑμῶν ἢ τῶν καθ' ὑμᾶς ἱερῶν
Ναῶν ἐπιταγαί ἐλήφθησαν καὶ σᾶς ἐστάλησαν ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις εὐ-
χαριστοῦμεν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ:

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ, κατὰ τὸ κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-
τριαρχείου. Χρυσόδετος δρχ. 20.

ΤΩΝ ἜΡΓΩΝ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ οἱ τέσσαρες πρώτοι τόμοι:

Τόμος Α'.— Κλήμης ὁ Ρώμης (μέρος α').
Ἄδετος δρχ. 40, πανόδετος δρχ. 45.

Τόμος Β'.— Κλήμης ὁ Ρώμης (μέρος β')— Διδαχὴ τῶν
Δώδεκα Ἀποστόλων— Βαρνάβα ἐπιστολὴ— Ἡ πρὸς
Διόγνητον ἐπιστολὴ— Ἰγνάτιος.
Ἄδετος δρχ. 45, πανόδετος δρχ. 50.

Τόμος Γ'.— Πολύκαρπος Σμύρνης— Ἐρμᾶς— Παπίας—
Κοδράτος— Ἀριστείδης— Ἰουστίνος (μέρος α').
Ἄδετος δρχ. 45, πανόδετος δρχ. 50.

Τόμος Δ'.— Ἰουστίνος (μέρος β')— Τατιανὸς— Μελί-
των— Ἀθηναγόρας.
Ἄδετος δρχ. 45, πανόδετος δρχ. 50.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὸν Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον
Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰω. Γενναδίου 14, Ἀθήνας (τηλ. 72.112).
Ἐπεύθυντος Τυπογραφείου : Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ - ΙΑΣΙΟΥ Ι, ΑΘΗΝΑΙ